UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE

Program studiów

Wydział:	Wydział Historyczny
Kierunek:	Archeologia
Poziom kształcenia:	pierwszego stopnia
Forma kształcenia:	studia stacjonarne
Rok akademicki:	2026/27

Spis treści

Charakterystyka kierunku	3
Nauka, badania, infrastruktura	5
Program	7
Efekty uczenia się	9
Plany studiów	12
Sylabusy	18

Charakterystyka kierunku

Informacje podstawowe

Nazwa wydziału:	Wydział Historyczny
Nazwa kierunku:	Archeologia
Poziom:	pierwszego stopnia
Profil:	ogólnoakademicki
Forma:	studia stacjonarne
Język studiów:	polski

Przyporządkowanie kierunku do dziedzin oraz dyscyplin, do których odnoszą się efekty uczenia się

Archeologia **100%**

Charakterystyka kierunku, koncepcja i cele kształcenia

Charakterystyka kierunku

Studia na kierunku archeologia na Uniwersytecie Jagiellońskim mają tradycję siegającą 1863 r. Uniwersytet Jagielloński był pierwszą uczelnią w Polsce, na której otwarto katedry archeologii Polski (1866) i archeologii klasycznej (1897). Obecnie jest jednym z niewielu uniwersytetów w Polsce oferujących pełny program obejmujący swoim zakresem archeologię Polski i powszechną, archeologię Nowego Świata oraz śródziemnomorską. W Uniwersytecie Jagiellońskim nie są prowadzone kierunki o podobnie zdefiniowanych celach i efektach uczenia się. Studia pierwszego stopnia w zakresie Archeologii są przeznaczone dla osób, które pragną uzyskać podstawową wiedzę z zakresu archeologii i jej nauk pomocniczych, metod prowadzenia i dokumentowania wykopalisk oraz technicznego opracowywania źródeł archeologicznych. Absolwent studiów pierwszego stopnia posiadać będzie również praktyczne umiejętności pozwalające na wykonywanie dokumentacji w trakcie terenowych badań wykopaliskowych oraz na przygotowanie opracowania materiału zabytkowego.

Koncepcja kształcenia

Działając w zgodzie z misją Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytut Archeologii kontynuuje ponad stuletnią tradycję kształcenia i prowadzenia badań naukowych w zakresie dziejów kultury ludzkiej. Placówka ta wychowuje absolwentów świadomych potrzeb ochrony dziedzictwa kulturowego, dojrzałych do prowadzenia własnych studiów nad przeszłością i otwartych na różne drogi kariery zawodowej. Zgodnie z zasadą jedności nauczania i nauki Instytut Archeologii nie poprzestaje na misji wychowywania studentów i kadry naukowej, lecz również stale realizuje badania nad różnorakimi aspektami dziejów kultury i cywilizacji, współpracując przy tym z innymi krajowymi i zagranicznymi ośrodkami archeologicznymi, ale też w unikatowy sposób jednocząc doświadczenia i twórczą myśl wielu innych dziedzin nauki, zarówno humanistycznych jak i przyrodniczych. Prowadząc aktywną działalność wydawniczą i popularyzując wyniki prac archeologicznych placówka ta realizuje podstawową misję społeczną nauk o przeszłości - pokazując skąd przyszliśmy, uczy tego dokąd zmierzamy.

Cele kształcenia

Uzyskanie podstawowej wiedzy ogólnej w zakresie archeologii
Zdobycie podstawowej wiedzy w zakresie terminologii uzywanej w archeologii i naukach pokrewnych
Uzyskanie wiedzy na temat systemów chronologii i periodyzacji w archeologii oraz metod datowania źródeł archeologicznych

Zdobycie podstawowej wiedzy o zróżnicowaniu i charakterystyce poszczególnych źródeł archeologicznych
Uzyskanie wiedzy o metodyce i procedurach warsztatu archeologa
Uzyskanie wiedzy i zrozumienie podstawowych zasad prawa autorskiego
Uzyskanie umejetnosci samodzielnego zdobywania wiedzy i poszerzania umiejętności
Uzyskanie umiejętności precyzyjnego wypowiadania się w mowie i piśmie
Uzyskanie świadomości konieczności zachowania profesjonalizmu i zachowania etyki zawodowej
Uzyskanie umiejetności aktywnego uczestnictwa w pracach terenowych
Zdobycie umiejetności pracy w zespole

Potrzeby społeczno-gospodarcze

Wskazanie potrzeb społeczno-gospodarczych utworzenia kierunku

Studia I stopnia w zakresie archeologii są ściśle powiązane z potrzebami społecznymi i gospodarczymi. Badania nad i ochrona dziedzictwa kulturowego stanowią obecnie jeden z wiodących problemów współczesnego świata. Bardzo ważnym aspektem dziedzictwa kulturowego jest dziedzictwo archeologiczne. Postępująca industrializacja, intencjonalna lub nieświadoma działalność człowieka czy wreszcie działania wojenne (w ostatnich latach m.in. Irak, Syria) powodują zagrożenie nieodwracalnego zniszczenia dziedzictwa archeologicznego. Wykształceni w Uniwersytecie Jagiellońskim, wysoko kwalifikowani specjaliści w zakresie archeologii stanowią odpowiedź na wspomniane palące problemy. Program studiów I stopnia w Instytucie Archeologii UJ przygotowuje studenta zarówno do udziału w naukowych, ratowniczych czy komercyjnych pracach terenowych na obszarach objętych inwestycjami czy zagrożeniem wojennym, jak i kształci specjalistów do pracy w urzędach konserwatorskich, muzeach archeologicznych, ale również w turystyce i innych. Umożliwia najlepszym absolwentom kontynuację studiów oraz podjęcie pracy w innych jednostkach uniwersyteckich i naukowych, również w samym Instytucie Archeologii UJ. Dodatkowo zarówno proces, jak i jakość kształcenia w Instytucie Archeologii UJ otwiera przed studentami możliwość przyszłej kariery zawodowej nie tylko w Polsce, ale również w całej Unii Europejskiej, a nawet poza nią.

Wskazanie zgodności efektów uczenia się z potrzebami społeczno-gospodarczymi

Absolwent archeologii na poziomie I stopnia posiada wiedzę i umiejętności praktyczne umożliwiające prowadzenie badań naukowych gabinetowych, jak i pracę w terenie, oraz kontynuację kształceniu na studiach drugiego stopnia. Uzyskane umiejętności w zakresie terminologii specjalistycznej oraz pozyskana wiedza ogólna pozwalają absolwentowi na przygotowywanie wystąpień publicznych i prac pisemnych. Uzyskane kwalifikacje umożliwiają również aktywny udział w pracach terenowych archeologicznych w zakresie eksploracji, sporządzania dokumentacji czy nawet wstępnej interpretacji wyników badań. W kontekście pracy zawodowej absolwent przygotowany jest do pracy w takich instytucjach, jak muzea (na różnych stanowiskach), inne instytucje kultury czy urzędy konserwatorskie. Może również udzielać się jako pracownik w tzw. „komercyjnej” archeologii czy w sektorze turystycznym. Doświadczenia i wiedza dotycząca archeologii Europy i świata oraz umiejętność posługiwania się językiem obcym na poziomie B2 pozwalają również na podjęcie przez absolwenta pracy poza granicami Polski.

Nauka, badania, infrastruktura

Główne kierunki badań naukowych w jednostce

W Instytucie Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego prowadzone są następujące badania naukowe: Epoka kamienia na terenach Starego Świata (w szczególności: Systemy adaptacyjne i strategie łowieckie górno- i schyłkowopaleolitycznych łowców mamutów i reniferów; Przejście od paleolitu środkowego do górnego na przykładzie jaskiniowych sekwencji wybranych stanowisk; Epoka kamienia Karpat i Kotliny Karpackiej; Zróżnicowanie regionalne procesów neolityzacji na ziemiach polskich), Archeologia Grecji i Rzymu (w szczególności: Badania interdyscyplinarne w Pafos na Cyprze: badanie Agory oraz infrastruktury i aktywności ekonomicznej stolicy hellenistycznego i rzymskiego Cypru; Obieg monetarny na Cyprze w starożytności na przykładzie Nea Pafos; Znaleziska monet rzymskich z obszaru Małopolski; Corpus Vasorum Antiquorum), Epoka brązu i wczesna epoka żelaza w Europie (w szczególności: Produkcja, użytkowanie i symbolika wyrobów brązowych w pradziejach; Ciągłość i zmiana osadnicza oraz kulturowa na obszarach Zachodniej Małopolski w epoce brązu i wczesnej epoce żelaza; Grody epoki brązu w Polsce Południowej; Koczownicy Wielkiego Stepu od Azji Centralnej po Europę Środkową; Zmiana kulturowa w kręgu cirkumbałtyckim w kontekście wahnięcia subatlantyckiego), Europejskie Barbaricum w okresie przedrzymskim i rzymskim (w szczególności: Studia nad kontaktami ludów zamieszkujących środkowoeuropejskie Barbaricum z Cesarstwem Rzymskim; Studia nad przemianami kulturowymi i osadniczymi w młodszym okresie przedrzymskim i okresie rzymskim w Małopolsce i w strefie karpackiej; Studia nad przemianami obrzędowości funeralnej; Studia nad powiązaniami kulturowymi między północnoeuropejskim Barbaricum, a Europą Środkową w okresie rzymskim; Studia nad zróżnicowaniem typologicznym i chronologicznym poszczególnych kategorii zabytków; Nowe metody w konserwacji zabytków archeologicznych), Archeologia Egiptu i Bliskiego Wschodu (w szczególności: Pre- i Wczesno Dynastyczne osadnictwo w Tell el-Murra; Pre- i Wczesno Dynastyczne osadnictwo w Tell el-Farcha; Ekspansja nagadyjska do Delty Nilu i kres kultury dolnoegipskiej; Wczesno brązowe stanowisko Tel Erani (Izrael) i jego związki z Egiptem; Studia nad osadnictwem na terenie południowego Lewantu w okresie Wczesnego Brązu I; rola i znaczenie Tell el-Farcha na tle osadnictwa na Bliskim Wschodzie), Badania kultur prekolumbijskich na terenie Mezoameryki i Ameryki Północnej (w szczególności: studia nad okresem protoklasycznym (ok. 100 p.n.e.-300 n.e.) w Nakum na tle innych nizinnych ośrodków Kultury Majów; Poza Maya (Gwatemala) i jego rola w historii Majów okresu klasycznego; Badanie struktury osadnictwa i zmian społeczno-kulturowych w kulturze Pueblo w regionie Mesa Verde, Kolorado, USA), Archeologia średniowiecznej Europy (w szczególności: Wczesnośredniowieczne grodziska w południowo-wschodniej Polsce; Średniowieczny Kraków w świetle badań archeologicznych; Kościoły i klasztory średniowiecznego Krakowa; Późnośredniowieczne i nowożytne budownictwo obronne na terenie Małopolski i Śląska; Osadnictwo zachodniej Małopolski i Górnego Śląska w średniowieczu i okresie nowożytnym; Wczesnośredniowieczna biżuteria i części stroju z południowej Polski; Kształtowanie się stref pogranicznych w świecie słowiańskim we wczesnymi i późnym średniowieczu)

Związek badań naukowych z dydaktyką

Badania naukowe prowadzone w Instytucie Archeologii UJ są ściśle powiązane z prowadzonymi zajęciami dydaktycznymi. Podejmowane tematy badawcze dotyczą wszystkich epok prahistorycznych i historycznych. Dzięki temu studenci na zajęciach pozyskują aktualną wiedzę na temat poszczególnych okresów, regionów, kultur i stanowisk archeologicznych. Publikacje będące efektem wspomnianych badań stanowią wzór dla prac pisemnych przygotowywanych przez studentów. Prowadzone w ramach badań, zróżnicowane pod względem chronologicznym i geograficznym (Polska i Europa, Ameryka Północna i Środkowa, region Morza Śródziemnego), prace terenowe na stanowiskach badanych przez pracowników Instytutu Archeologii, umożliwiają studentom pozyskanie w ramach zajęć różnorodnych praktycznych umiejętności w zakresie metodyki prac archeologicznych.

Opis infrastruktury niezbędnej do prowadzenia kształcenia

Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego posiada kilka sal wykładowych, spełniających wymogi naświetlenia światłem dziennym i sztucznym, wyposażonych w sprzęt multimedialny (komputery i rzutniki multimedialne), krzesła z pulpitami do pisania, białe tablice i flamastry. Na wyposażeniu znajduje się ponadto zestaw map. Do kształcenia studentów służy również sala źródłoznawcza, wyposażona w krzesła i stoły umożliwiające pracę z zabytkami, oraz sala komputerowa. Instytut Archeologii posiada nowoczesny sprzęt komputerowy i pomiarowy (m.in. tachimetry, tzw. total station itd.) oraz skanery laserowe. Wspomniany sprzęt pozwala studentom na praktyczną naukę w zakresie nowoczesnych technologii i metod używanych w archeologii. Ważnym aspektem kształcenia archeologów jest praca z zabytkiem. Instytut Archeologii posiada dydaktyczne zbiory wykorzystywane w procesie kształcenia. Dodatkowo Instytut współpracuje z Muzeum Archeologicznym w Krakowie oraz z Muzeum Narodowym w Krakowie, dzięki czemu studenci mają szeroki dostęp do zabytków. Kształceniu służą dwie biblioteki specjalistyczne wyposażone w czytelnię z dostępem do Internetu umożliwiającym

korzystanie z zasobów cyfrowych Biblioteki Jagiellońskiej. W budynku znajdują się sanitariaty (na trzech kondygnacjach). Pracownicy i dyrekcja Instytutu są do dyspozycji studentów podczas dyżurów odbywających się w wydzielonych pomieszczeniach z dostępem do Internetu. Instytut posiada sekretariat ds. studenckich, ulokowany w osobnym pomieszczeniu, i pracownika przydzielonego wyłącznie dla potrzeb dydaktyki.

Program

Podstawowe informacje

Klasyfikacja ISCED:	0222
Liczba semestrów:	6
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom:	licencjat

Opis realizacji programu:

Program studiów obejmuje zajęcia obligatoryjne i fakultatywne. W ramach zajęć obowiązkowych, głównie wykładów, konwersatoriów, ale i ćwiczeń studenci uzyskują podstawową wiedzę na temat poszczególnych epok prahistorycznych i historycznych, od epoki kamienia po nowożytność, od terenu Polski po Nowy Świat i region basenu Morza Śródziemnego. Ponadto, wszyscy studenci uczestniczą w kursach poświęconych metodyce i metodologii badań archeologicznych, archeologii środowiskowej, źródłoznawstwu archeologicznemu, numizmatyce, ochronie i zarządzaniu dziedzictwem archeologicznym, ochronie prawa autorskiego, metodom informatycznym w archeologii, teorii i historii archeologii, antropologii fizycznej, antropologii kulturowej oraz lektoracie z języka łacińskiego (60 godzin – 3pkt ECTS). Ważną pozycję wśród zajęć obowiązkowych mają ćwiczenia terenowe oraz terenowe wycieczki badawcze, umożliwiające zapoznanie się z praktycznymi aspektami pracy w zawodzie. W ramach programu student bierze ponadto udział w zajęciach wychowania fizycznego (60 godzin) i lektoracie języka nowożytnego (łącznie 120 godzin – 6 pkt ECTS). Zajęcia fakultatywne obejmują historię starożytną i średniowiecza, historię sztuki średniowiecznej i etnoarcheologię (każde zajęcia 2 pkt ECTS – student zobligowany jest do zaliczenia na każdym roku 2 pkt ECTS). Podstawową grupą zajęć fakultatywnych są Bloki Specjalizacji (w zależności od semestru studenci wybierają 3 z 5 lub 4 z 6 oferowanych zajęć), umożliwiające studentom uzyskanie bardziej szczegółowej wiedzy o poszczególnych okresach i regionach zgodnie z indywidualnymi zainteresowaniami i planowaną tematyką pracy licencjackiej. Temu samemu celowi służą też wybrane zagadnienia z archeologii (student wybiera 3 z 7 oferowanych zajęć).

Liczba punktów ECTS

konieczna do ukończenia studiów	180
w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	177
którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych	0
którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych	5

Liczba godzin zajęć

Łączna liczba godzin zajęć: 2466

Praktyki zawodowe

Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych

brak

Ukończenie studiów

Wymogi związane z ukończeniem studiów (praca dyplomowa/egzamin dyplomowy/inne)

Praca licencjacka, egzamin licencjacki.

Efekty uczenia się

Wiedza

Kod	Treść	PRK
ARC_K1_W02	Absolwent zna i rozumie/ma podstawową wiedzę o miejscu archeologii w systemie nauk, jej specyfice oraz o jej powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi	P6U_W, P6S_WG
ARC_K1_W03	Absolwent zna i rozumie podstawową terminologię używaną w archeologii oraz w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	P6U_W, P6S_WG
ARC_K1_W04	Absolwent zna i rozumie/ma uporządkowaną wiedzę ogólną na temat poglądów teoretycznych i założeń metodologicznych odnoszących się do rozwoju prehistorycznych i historycznych społeczności ludzkich	P6U_W, P6S_WG
ARC_K1_W05	Absolwent zna i rozumie/ma podstawową wiedzę na temat funkcjonowania struktur i instytucji społecznych oraz o procesach ich transformacji, w perspektywie historycznej i antropologicznej	P6S_WK
ARC_K1_W06	Absolwent zna i rozumie/ma uporządkowaną wiedzę na temat systemów chronologii i periodyzacji stosowanych w archeologii oraz metod datowania źródeł archeologicznych	P6S_WG
ARC_K1_W07	Absolwent zna i rozumie/ma podstawową wiedzę na temat zróżnicowania i charakterystyki poszczególnych kategorii źródeł archeologicznych	P6S_WG
ARC_K1_W09	Absolwent zna i rozumie/ma uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu archeologii epoki kamienia.	P6S_WG
ARC_K1_W10	Absolwent zna i rozumie/ma uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu archeologii epoki brązu i cywilizacji Bliskiego Wschodu.	P6S_WG
ARC_K1_W11	Absolwent zna i rozumie/ma uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu archeologii epoki żelaza i cywilizacji klasycznych.	P6S_WG
ARC_K1_W12	Absolwent zna i rozumie/ma uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu archeologii średniowiecza i okresu nowożytnego.	P6S_WG
ARC_K1_W13	Absolwent zna i rozumie/ma uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu archeologii cywilizacji Nowego Świata.	P6S_WG
ARC_K1_W14	Absolwent zna i rozumie/ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu wybranych subdyscyplin archeologii i relacji pomiędzy nimi	P6S_WG
ARC_K1_W15	Absolwent zna i rozumie/ma podstawową wiedzę o znaczeniu innych dyscyplin naukowych dla właściwego uprawiania archeologii	P6S_WG
ARC_K1_W16	Absolwent zna i rozumie/ma elementarną wiedzę na temat zjawisk i procesów przyrodniczych, tworzących środowiskowe uwarunkowania rozwoju społeczności ludzkich w przeszłości oraz kontekstów występowania źródeł archeologicznych	P6S_WK
ARC_K1_W17	Absolwent zna i rozumie główne kierunki myśli teoretycznej współczesnej archeologii i wynikające z nich nurty badawcze w zakresie interpretacji kultury dawnych społeczeństw oraz rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	P6S_WK
ARC_K1_W18	Absolwent zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji zabytków archeologicznych oraz zasady ich publikacji	P6U_W, P6S_WG
ARC_K1_W19	Absolwent zna i rozumie/ma podstawową wiedzę o najważniejszych, nowych osiągnięciach w obrębie poszczególnych subdyscyplin archeologii	P6U_W, P6S_WG
ARC_K1_W20	Absolwent zna i rozumie/ma podstawową wiedzę o metodyce i procedurach warsztatu badawczego archeologa, zarówno w zakresie prac terenowych, jak i gabinetowych	P6U_W, P6S_WG
ARC_K1_W21	Absolwent zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu prawa autorskiego	P6U_W, P6S_WG
ARC_K1_W22	Absolwent zna i rozumie/ma podstawową wiedzę o systemie i metodach organizacji ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego i obowiązujących regulacjach prawnych w tym zakresie	P6S_WG, P6S_WK
ARC_K1_W23	Absolwent zna i rozumie/ma podstawową wiedzę o instytucjach i organizacjach archeologicznych w Polsce i zagranicą oraz o sposobach ich działania	P6S_WG

Umiejętności

Kod	Treść	PRK
ARC_K1_U01	Absolwent potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze, korzystając z różnych źródeł (w języku polskim i językach obcych) oraz nowoczesnych technologii informatycznych	P6U_U, P6S_UU
ARC_K1_U02	Absolwent potrafi synchronizować zjawiska kulturowe na różnych obszarach geograficznych	P6S_UW
ARC_K1_U03	Absolwent potrafi formułować i podejmować proste problemy badawcze w zakresie archeologii, z wykorzystaniem właściwych metod i narzędzi	P6U_U, P6S_UU
ARC_K1_U04	Absolwent potrafi sformułować wnioski wypływające z analizy danych archeologicznych, zaprezentować je oraz wskazać kierunki dalszych badań	P6U_U, P6S_UW
ARC_K1_U05	Absolwent potrafi trafnie rozpoznać i opracować różne kategorie źródeł archeologicznych	P6S_UW
ARC_K1_U06	Absolwent potrafi odnieść się do istniejących poglądów na temat związków pomiędzy kulturą materialną a procesami społecznymi i historycznymi	P6S_UK
ARC_K1_U07	Absolwent potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie na tematy dotyczące podstawowych zagadnień archeologii, korzystając z jej dorobku oraz z dokonań innych dyscyplin naukowych	P6S_UK
ARC_K1_U08	Absolwent potrafi prezentować własne poglądy, wątpliwości i sugestie, z wykorzystaniem poglądów różnych autorów	P6S_UK
ARC_K1_U09	Absolwent potrafi prowadzić dyskusję z archeologami, wykorzystując język specjalistyczny oraz różne techniki i kanały komunikacyjne (w języku polskim i w językach obcych, uznawanych za podstawowe dla określonych subdyscyplin archeologii)	P6S_UK, P6S_UO
ARC_K1_U10	Absolwent potrafi przygotować krótką pracę pisemną w języku polskim i języku obcym, uznawanym za podstawowy dla danej subdyscypliny archeologii, zawierającą wszystkie elementy niezbędne w profesjonalnym opracowaniu naukowym i spełniającą powszechnie przyjęte w literaturze naukowej wymagania edytorskie	P6S_UK
ARC_K1_U11	Absolwent potrafi przygotować krótkie wystąpienie ustne w języku polskim i języku obcym, uznawanym za podstawowy dla danej subdyscypliny archeologii, oparte o różnorodne źródła archeologiczne	P6S_UK
ARC_K1_U12	Absolwent potrafi aktywnie uczestniczyć w terenowych badaniach archeologicznych różnego typu	P6S_UW
ARC_K1_U13	Absolwent potrafi wykonywać standardowe czynności eksploracyjne w trakcie archeologicznych badań wykopaliskowych na stanowiskach różnego typu	P6S_UK
ARC_K1_U14	Absolwent potrafi wykonać podstawowe kategorie dokumentacji wyników archeologicznych badań terenowych	P6S_UK
ARC_K1_U15	Absolwent potrafi przedstawić wstępną interpretację wyników archeologicznych badań terenowych, z wykorzystaniem nowoczesnych metod klasyfikacji i analizy danych	P6S_UK
ARC_K1_U16	Absolwent potrafi zaproponować sposoby postępowania w zakresie ochrony i popularyzacji dziedzictwa archeologicznego	P6S_UW
ARC_K1_U17	Absolwent potrafi stosować podstawowe metody statystyczne i techniki informatyczne do opisu i analizy danych archeologicznych i pokrewnych	P6S_UW
ARC_K1_U18	Absolwent potrafi/ma umiejętności językowe w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P6S_UK

Kompetencje społeczne

Kod	Treść	PRK
ARC_K1_K01	Absolwent jest gotów do/ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego ich doskonalenia, uzupełniania i wzbogacania	P6U_K

Kod	Treść	PRK
ARC_K1_K02	Absolwent jest gotów do/efektywnie organizuje własną pracę i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania	P6U_K
ARC_K1_K03	Absolwent jest gotów do/potrafi pracować w zespole, przyjmując w nim różne role, zwłaszcza w trakcie archeologicznych badań terenowych	P6S_KK
ARC_K1_K04	Absolwent jest gotów do/ma świadomość znaczenia badań interdyscyplinarnych w nauce	P6U_K
ARC_K1_K05	Absolwent jest gotów do/posiada elementarne umiejętności organizacyjne związane z przygotowaniem i realizowaniem badań archeologicznych	P6U_K
ARC_K1_K06	Absolwent jest gotów do/ma świadomość odpowiedzialności za stan zachowania dziedzictwa archeologicznego i konieczności aktywnego uczestniczenia w działaniach na jego rzecz, m.in. poprzez udział w wydarzeniach społecznych i kulturalnych	P6S_KR
ARC_K1_K07	Absolwent jest gotów do/ma przekonanie o konieczności zachowywania profesjonalizmu i przestrzegania zasad etyki zawodowej	P6S_KR
ARC_K1_K09	Absolwent jest gotów do/jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w organizacjach i instytucjach, mających na celu prowadzenie różnorakich badań archeologicznych, ich promowanie oraz ochronę dziedzictwa archeologicznego	P6S_KO

Plany studiów

Student wybiera jeden z przedmiotów oznaczonych jako F.

Semestr 1

Przedmiot	Liczba godzin	Punkty ECTS	Forma weryfikacji	Obligatoryjność
Wychowanie fizyczne	30	0	zaliczenie	obowiązkowy
Zarys archeologii epoki kamienia: od grup zbieracko-łowieckich do początków gospodarki wytwórczej	75	8	egzamin	obowiązkowy
Zarys archeologii epoki brązu i cywilizacji Bliskiego Wschodu	75	8	egzamin	obowiązkowy
Podstawy prawa autorskiego i ochrona własności intelektualnej	15	1	zaliczenie na ocenę	obowiązkowy
Elementy metodologii i metodyki badań archeologicznych	20	0	zaliczenie	obowiązkowy
Źródłoznawstwo archeologiczne 1	45	0	zaliczenie	obowiązkowy
Język łaciński	30	0	zaliczenie	obowiązkowy
Ćwiczenia terenowe 0	150	5	zaliczenie na ocenę	obowiązkowy
BHK	6	0	zaliczenie	obowiązkowy
Historia starożytna	30	2	egzamin	fakultatywny
Historia średniowieczna	30	2	egzamin	fakultatywny

Semestr 2

Przedmiot	Liczba godzin	Punkty ECTS	Forma weryfikacji	Obligatoryjność
Wychowanie fizyczne	30	0	zaliczenie	obowiązkowy
Zarys archeologii cywilizacji klasycznych i świata barbarzyńskiego	75	8	egzamin	obowiązkowy

Przedmiot	Liczba godzin	Punkty ECTS	Forma weryfikacji	Obligatoryjność
Zarys archeologii średniowiecza i nowożytności Europy oraz cywilizacji Nowego Świata	75	8	egzamin	obowiązkowy
Elementy metodologii i metodyki badań archeologicznych	30	5	egzamin	obowiązkowy
Źródłoznawstwo archeologiczne 1	45	6	zaliczenie na ocenę	obowiązkowy
Ćwiczenia terenowe 1	150	6	zaliczenie na ocenę	obowiązkowy
Język łaciński	30	3	egzamin	obowiązkowy

Student wybiera jeden z następujących przedmiotów: Historia sztuki średniowiecznej i nowożytnej; Etnoarcheologia. Student wybiera 3 z 5 zajęć w ramach "Bloku specjalizacji I".

Semestr 3

Przedmiot	Liczba godzin	Punkty ECTS	Forma weryfikacji	Obligatoryjność
Język obcy nowożytny	30	0	zaliczenie	obowiązkowy
Archeologia środowiska 1	35	3	zaliczenie na ocenę	obowiązkowy
Źródłoznawstwo archeologiczne 2	45	0	zaliczenie	obowiązkowy
Proseminarium	15	0	zaliczenie	obowiązkowy
Historia sztuki średniowiecznej i nowożytnej	30	2	egzamin	fakultatywny
Etnoarcheologia	30	2	egzamin	fakultatywny
Blok specjalizacji I: archeologia epoki kamienia I (Paleolit i Mezolit)	45	4	egzamin	fakultatywny
Blok specjalizacji I: Archeologia Egiptu i Bliskiego Wschodu I	45	4	egzamin	fakultatywny
Blok specjalizacji I: archeologia Nowego Świata	45	4	egzamin	fakultatywny
Blok specjalizacji I: Archeologia Klasyczna I (Grecja)	45	4	egzamin	fakultatywny
Blok specjalizacji I: Archeologia Wczesnego Średniowiecza	45	4	egzamin	fakultatywny
Antropologia fizyczna	45	3	egzamin	obowiązkowy

Student wybiera 4 z 6 zajęć w ramach "Bloku specjalizacji II".

Semestr 4

Przedmiot	Liczba godzin	Punkty ECTS	Forma weryfikacji	Obligatoryjność
Język obcy nowożytny	30	3	zaliczenie	obowiązkowy
Teoria i historia archeologii	30	3	egzamin	obowiązkowy
Źródłoznawstwo archeologiczne 2	45	6	zaliczenie na ocenę	obowiązkowy
Proseminarium	30	4	zaliczenie na ocenę	obowiązkowy
Terenowe wycieczki badawcze	30	1	zaliczenie na ocenę	obowiązkowy
Ćwiczenia terenowe 2	150	6	zaliczenie na ocenę	obowiązkowy
Blok specjalizacji II: Archeologia Epoki kamienia II (Neolit)	45	4	egzamin	fakultatywny
Blok specjalizacji II: Archeologia Epoki Brązu	45	4	egzamin	fakultatywny
Blok specjalizacji II: Archeologia Późnego Średniowiecza i Nowożytności	45	4	egzamin	fakultatywny
Blok specjalizacji II: Archeologia Klasyczna II (Rzym)	45	4	egzamin	fakultatywny
Blok specjalizacji II: Archeologia Okresu Lateńskiego	45	4	egzamin	fakultatywny
Blok specjalizacji II: Cywilizacje Basenu Morza Śródziemnego	45	4	egzamin	fakultatywny
Antropologia kulturowa	15	1	zaliczenie na ocenę	obowiązkowy

Student wybiera 4 z 6 zajęć w ramach "Bloku specjalizacji III".

Semestr 5

Przedmiot	Liczba godzin	Punkty ECTS	Forma weryfikacji	Obligatoryjność
Język obcy nowożytny	30	0	zaliczenie	obowiązkowy
Archeologia środowiska 2	80	6	egzamin	obowiązkowy
Metodologia badań archeologicznych	30	4	zaliczenie na ocenę	obowiązkowy
Źródłoznawstwo archeologiczne 3	30	0	zaliczenie	obowiązkowy
Metody informatyczne w archeologii	30	2	zaliczenie na ocenę	obowiązkowy
Seminarium licencjackie	15	0	zaliczenie	obowiązkowy
Blok specjalizacji III: Archeologia Wczesnej Epoki Żelaza	45	4	egzamin	fakultatywny
Blok specjalizacji III: Archeologia Okresu Wpływów Rzymskich	45	4	egzamin	fakultatywny
Blok specjalizacji III: Archeologia Nowego Świata II	45	4	egzamin	fakultatywny
Blok specjalizacji III: Archeologia Średniowiecza	45	4	egzamin	fakultatywny
Blok specjalizacji III: Archeologia Egiptu i Bliskiego Wschodu II	45	4	egzamin	fakultatywny
Blok specjalizacji III: Archeologia Azji	45	4	egzamin	fakultatywny

Student wybiera 3 z 7 zajęć w ramach "Wybranych zagadnień".

Semestr 6

Przedmiot	Liczba godzin	Punkty ECTS	Forma weryfikacji	Obligatoryjność
Język obcy nowożytny	30	3	egzamin	obowiązkowy
Prawne i konserwatorskie aspekty ochrony i zarządzania dziedzictwem archeologicznym	30	4	zaliczenie na ocenę	obowiązkowy
Metodyka badań archeologicznych	45	3	zaliczenie na ocenę	obowiązkowy
Źródłoznawstwo archeologiczne 3	30	5	zaliczenie na ocenę	obowiązkowy
Seminarium licencjackie	30	10	zaliczenie na ocenę	obowiązkowy

Przedmiot	Liczba godzin	Punkty ECTS	Forma weryfikacji	Obligatoryjność
Numizmatyka	30	2	zaliczenie na ocenę	obowiązkowy
Terenowe wycieczki badawcze	30	2	zaliczenie na ocenę	obowiązkowy
Wybrane zagadnienia z archeologii: epoka kamienia	30	1	zaliczenie na ocenę	fakultatywny
Wybrane zagadnienia z archeologii: epoka brązu	30	1	zaliczenie na ocenę	fakultatywny
Wybrane zagadnienia z archeologii: epoka żelaza	30	1	zaliczenie na ocenę	fakultatywny
Wybrane zagadnienia z archeologii: średniowiecze i nowożytność	30	1	zaliczenie na ocenę	fakultatywny
Wybrane zagadnienia z archeologii: Egipt i Bliski Wschód	30	1	zaliczenie na ocenę	fakultatywny
Wybrane zagadnienia z archeologii: archeologia klasyczna	30	1	zaliczenie na ocenę	fakultatywny
Wybrane zagadnienia z archeologii: Nowy Świat	30	1	zaliczenie na ocenę	fakultatywny

Sylabusy

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE

Zarys archeologii epoki kamienia: od grup zbieracko-łowieckich do początków gospodarki wytwórczej

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
obowiązkowy

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2026/27

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.11.00564.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 1	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** wykład: 75	8.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Ogólna orientacja w najstarszych etapach rozwoju kulturowego człowieka.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	podstawowe pojęcia i terminy związane z archeologią i prehistorią epoki kamienia na obszarze Starego Świata	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W09, ARC_K1_W16	egzamin ustny
W2	podstawowe poglądy teoretyczne oraz założenia metodologiczne związane ze starszą, środkową i młodszą epoką kamienia.	ARC_K1_W04, ARC_K1_W06, ARC_K1_W09, ARC_K1_W16	egzamin ustny
W3	podstawowe fakty i interpretacje związane z rozwojem kultur ludzkich w młodszej epoce kamienia na Bliskim Wschodzie, w Anatolii i na kontynencie europejskim.	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W04, ARC_K1_W05, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W09, ARC_K1_W16, ARC_K1_W18, ARC_K1_W19	egzamin ustny
W4	podstawowe pojęcia i terminy związane z okresami paleoindiańskim i archaicznym na obszarze Ameryk	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W06, ARC_K1_W13	egzamin ustny
W5	Student zna i rozumie podstawowe poglądy na temat zasiedlenia Ameryk i rozwój kulturowy wczesnych społeczności tych kontynentów	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W04, ARC_K1_W05, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W13, ARC_K1_W15, ARC_K1_W16	egzamin ustny
W6	podstawowe pojęcia i terminy związane z okresem paleolitu i mezolitu Starego Świata	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W04, ARC_K1_W05, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W09, ARC_K1_W16	egzamin ustny
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze w zakresie archeologii i prehistorii epoki kamienia.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U05	egzamin ustny
U2	synchronizować zjawiska kulturowe z zakresu starszej, środkowej i młodszej epoki kamienia na różnych obszarach geograficznych	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U05, ARC_K1_U06	egzamin ustny
U3	samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze w zakresie archeologii Ameryk	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U06	egzamin ustny
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	ciągłego doskonalenia, uzupełniania i wzbogacania swojej wiedzy w zakresie starszej, środkowej i młodszej epoki kamienia.	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02	egzamin ustny

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
K2	student ma świadomość znaczenia badań interdyscyplinarnych w studiach nad starszą, środkową i młodszą epoką kamienia.	ARC_K1_K04	egzamin ustny
K3	ciągłego doskonalenia, uzupełniania i wzbogacania swojej wiedzy w zakresie archeologii Ameryk	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02	egzamin ustny

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
wykład	75	
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	60	
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	45	
przygotowanie do egzaminu	60	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 240	**ECTS** 8.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Omawiana będzie złożona kwestia definicji i rozumienia takich pojęć jak neolit i eneolit. Następnie przedstawione zostaną poglądy na temat początków neolitu i znaczenia różnych formacji zbieracko-łowieckich dla procesu neolityzacji.	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2
2.	Przedstawione będą początki i rozwój formacji neolitycznej na poszczególnych terytoriach obszaru europejsko-śródziemnomorskiego. W pierwszym rzędzie omawiane będą początki tej epoki na Bliskim Wschodzie (XII – VII tys. BC) i w Anatolii (X – VII tys. BC), gdzie zasadniczo ukształtował się taki model społeczno-ekonomiczny neolitu, który rozpowszechnił się na kontynencie europejskim. Następnie omówione zostanie zjawisko jego rozprzestrzenienia się na Półwyspie Bałkańskim i w Kotlinie Karpackiej (VII – VI tys. BC) oraz w strefie zachodniośródziemnomorskiej (VII – V tys. BC).	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2
3.	Przedmiotem zajęć będą kolejne etapy rozwoju kulturowego w strefie bałkańskiej (głównie tzw. krąg kulturowy Vinča), jak również dalszej ekspansji formacji neolitycznej, tym razem na teren Europy Środkowej (m.in. na ziemie polskie), co w wymiarze archeologicznym wiąże się z problematyką genezy i rozprzestrzenienia kultur: ceramiki wstęgowej rytej i wschodniej ceramiki linearnej, ok. 5600-4800 BC. Ze zwiększoną dokładnością przedstawiony zostanie stan wiedzy odnośnie kultury ceramiki wstęgowej rytej na obszarze Polski.	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
4.	Omówiony zostanie rozwój kulturowy w okresie po zaniku kultur linearnych, tzn. po ok. 4800 BC, na terenie Europy Środkowej (ugrupowania tzw. post-linearne - m. in. kultura ceramiki wstęgowej kłutej - i lendzielsko-polgarskie). Jednocześnie, w skondensowanej formie, przedstawiona będzie prehistoria strefy bałkańskiej (przede wszystkim klasycznych ugrupowań eneolitycznych), Europy Wschodniej i Europy Zachodniej, w okresie ok. 4800-4000/3500 BC.	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2
5.	Omawianym zagadnieniem będzie tzw. drugi etap neolityzacji Europy Środkowej, w wymiarze archeologicznym związany przede wszystkim z kulturą Michelsberg i kulturą pucharów lejkowatych (ok. 4500-2750 BC). Przedstawiona zostanie także dokładniej problematyka rozwoju kulturowego na Półwyspie Bałkańskim i w Kotlinie Karpackiej, w IV i w początkach III tys. BC (m. in. geneza i rozwój tzw. kultury badeńskiej) oraz poglądy na temat początków eneolitu na różnych obszarach Europy. W formie skróconej zarysowany zostanie także rozwój kulturowy Europy Zachodniej oraz Europy Wschodniej w IV tys. BC. W tym ostatnim wypadku omówione zostanie szerzej zagadnienie rozumienia zjawiska tzw. neolitu leśnego (paraneolitu), jako zjawiska specyficznego, a jednocześnie typowego, dla strefy leśnej Europy Wschodniej i Północnej, które zasadniczo bazowało na ekonomii zbieracko-łowieckiej, posiadając jednak szereg materialnych atrybutów neolitu; faktycznie funkcjonowało ono jeszcze w początkach epoki brązu.	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2
6.	Omówione zostaną zjawiska, które rozwijały się w Europie Środkowej w III tys. BC; przede wszystkim szeroko rozumiany kompleks z tzw. ceramiką sznurową. Zostaną również omówione najważniejsze fakty prehistoryczne związane z Europą Zachodnią, Wschodnią i strefą bałkańską w tym okresie.	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2
7.	W zakresie archeologii Ameryk zarysowane zostaną po pierwsze zagadnienia chronologiczne. W dalszej kolejności omówiona zostanie biogeografia kontynentów amerykańskich.	W4, W5, U3, K3
8.	Kontynuacją będzie zapoznanie studenta z różnymi teoriami zasiedlenia Ameryk oraz najważniejszymi stanowiskami archeologicznymi okresu paleoindiańskiego (wraz z ich krytyczną dyskusją)	W4, W5, U3, K3
9.	Następnie omówione zostaną podstawowe przemiany przyrodnicze, demograficzne i kulturowe zachodzące na terenie Ameryk w okresie archaicznym	W5, U3, K3
10.	Ostatni temat obejmie skomplikowaną problematykę przemian zapoczątkowujących tzw. okresy formatywne	W5, U3, K3
11.	W zakresie archeologii grup myśliwsko-zbierackich na terenie Starego Świata zostaną przedstawione podstawowe definicje z zakresu taksonomii kulturowej i chronologii paleolitu i mezolitu.	W1, W2, W6, U1
12.	Przedstawione zostaną najstarsze ślady kultury ludzkiej na terenie Afryki.	W2, W6, U1, U2
13.	Omówione zostaną podstawowe techniki wytwarzania narzedzi kamiennnych w starszej i środkowej epoce kamienia.	W6, K1
14.	Przedstawiony zostanie kompleks kulturowy mustierski i mikocki na terenie Europy.	W1, W2, W6, U2
15.	Paleolityczne kultury przejściowe na terenie Europy.	W1, W2, W6, U2
16.	Innowacje w kulturze wczesnego człowieka anatomicznie współczesnego.	W1, W2, W6, U2, K1
17.	Rekolonizacja Niżu Europejskiego w późnym glacjale.	W1, W2, W6, K2

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

wykład konwencjonalny, wykład z prezentacją multimedialną, analiza przypadków

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład	egzamin ustny	Udział w zajęciach, zdanie egzaminu ustnego

Wymagania wstępne i dodatkowe

brak

Zarys archeologii epoki brązu i cywilizacji Bliskiego Wschodu

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
obowiązkowy

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2026/27

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.11.00565.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 1	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** wykład: 75	8.0

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	najważniejsze zagadnienia związane z rozwojem społeczeństw prehistorycznej Europy oraz cywilizacji bliskowschodnich w epoce brązu i wczesnej epoce żelaza.	ARC_K1_W03, ARC_K1_W05, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W10, ARC_K1_W16	egzamin pisemny, egzamin ustny
Umiejętności – Student potrafi:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
U1	rozróżnić źródła archeologiczne właściwe dla różnych obszarów i okresów chronologicznych w ramach epoki brązu i wczesnej epoki żelaza na Bliskim Wschodzie i w Europie oraz rozumie złożoność procesów cywilizacyjnych zachodzących w tym okresie na wymienionych obszarach.	ARC_K1_U02, ARC_K1_U03, ARC_K1_U05, ARC_K1_U06, ARC_K1_U16	egzamin pisemny, egzamin ustny
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	samodzielnego tworzenia ram porządkujących wiedzę odnoszącą się do globalnych procesów cywilizacyjnych oraz wykorzystywania jej jako kontekstu dla rozumienia lokalnych zjawisk.	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02, ARC_K1_K04	egzamin pisemny, egzamin ustny

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
wykład	75	
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	45	
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	60	
przygotowanie do egzaminu	60	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 240	**ECTS** 8.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Zarys archeologii epoki brązu i wczesnej epoki żelaza Celem tej części kursu jest zapoznanie słuchaczy ze specyfiką trwającego dwa tysiąclecia okresu w dziejach Europy. Epoka brązu (ok. 2400-800 p.n.e.), wraz z początkami epoki żelaza (ok. 800-400 p.n.e.), to ostatni w dziejach naszego kontynentu odcinek prehistorii, pozbawiony źródeł pisanych lecz od zawsze przyciągający uwagę różnorodnością pozostałości dawnych kultur. Charakterystyka tego okresu przedstawiona zostanie w ramach siedmiu bloków tematycznych: (1) epoka brązu i wczesna epoka żelaza jako okres historyczny, (2) metalurgia epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, (3) kontynuacja i dyskontynuacja, (4) Różnorodność strategii gospodarczych, (5) antropologia społeczna europejskiej epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, (6) polityka, etniczność i konflikt, (7) światy i zaświaty w europejskiej epoce brązu i wczesnej epoce żelaza. Każdy z tych boków tematycznych zostanie zaprezentowany z dwóch perspektyw – bardziej uogólnionej, opisującej ogólnoeuropejskie i regionalne tendencje, a także lokalnej, bazującej na wybranych studiach przypadku, które szczególnie dobrze ilustrują szczegółowe problemy metodyczne i kierunki interpretacji znalezisk z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza. Szczegółowy konspekt kolejnych bloków tematycznych 1. Epoka brązu i wczesna epoka żelaza jako okres historyczny Zakres pojęcia, problemy ze zdefiniowaniem granic czasowych, „długa epoka brązu”, podstawy periodyzacji i historia wynalezienia chronologii względnej, cechy specyficzne epoki brązu i wczesnej epoki żelaza jako okresu pomiędzy prehistorią i czasami historycznymi. Prezentacja najważniejszych prac dotyczących epoki brązu. Przegląd typowych stanowisk europejskiej epoki brązu, osiedla otwarte i obronne, różne typy grobów i obiektów osadowych, skarby, skala zmienności w zakresie stopnia zachowania pozostałości archeologicznych oraz intensywności użytkowania stanowisk. 2. Metalurgia epoki brązu i wczesnej epoki żelaza Specyfika metalurgii epoki brązu w stosunku do metalurgii eneolitu, naturalne uwarunkowania rozwoju metalurgii, charakterystyka procesu wytwórczego, społeczny kontekst metalurgii, początki „czarnej” metalurgii i różna skala występowania przedmiotów żelaznych we wczesnej epoce żelaza. Jedyne, co mi przychodzi do głowy to szybki przegląd typologicznego rozwoju form głównych kategorii zabytków metalowych w epoce brązu i wczesnej epoce żelaza. 3. Kontynuacja i dyskontynuacja w europejskiej epoce brązu i wczesnej epoce żelaza Regionalne zróżnicowanie w stopniu kontynuacji osadniczej i kulturowej, dzieje rozwoju osadnictwa w głównych strefach ekologicznych Europy z naciskiem na późnoneolityczne korzenie, znaczenie kontaktów jako czynnika ujednolicającego obraz kulturowy, potencjalny charakter tych kontaktów, dyskusja nad pojęciem kultury archeologicznej, główne kręgi kulturowe. Ceramika, jako główny materiał definiujący kręgi kulturowe, jej czasowa i regionalna z zmienność w bardzo dużym stopniu uogólnienia. Przykłady stanowisk i regionów gdzie dyskutowana była (w oparciu o różne rodzaje danych) dyskontynuacja osadniczo/kulturowa i jej przyczyny. 4. Różnorodność strategii gospodarczych w epoce brązu i wczesnej epoce żelaza Świadectwa archeologiczne odnoszące się do praktyk gospodarczych, różne typy gospodarki i ich związek z takimi czynnikami jak demografia oraz warunki ekologiczne. Zmiany praktyk gospodarczych uchwytne w trakcie epoki brązu i wczesnej epoki żelaza, ich przyczyny. Jak wyglądały bytowe realia życia jednostki w epoce brązu i wczesnej epoce żelaza. Przykłady metod analizy źródeł archeologicznych wykorzystywanych w badaniach nad gospodarką, w tym metod analiz osadnictwa w oparciu o studia przypadku. 5. Antropologia społeczna europejskiej epoki brązu i wczesnej epoki żelaza Świat „barbarzyński” w świetle badań antropologii porównawczej, źródeł pisanych i archeologicznych. Geneza i przebieg rozwoju hierarchii społecznych, znaczenie rytuałów w umacnianiu porządku społecznego. Jak wyglądały społeczne realia życia jednostki w epoce brązu i wczesnej epoce żelaza. Przykłady studiów przypadku podejmujących próbę badania życia społecznego, bazujące na znaleziskach grobowych i osadowych. 6. Polityka, etniczność i konflikt w europejskiej epoce brązu i wczesnej epoce żelaza Językoznawcze i archeologiczne teorie dotyczące etniczności w epoce brązu, ewidencja genetyczna, mapa etniczna u progu epoki żelaza, organizmy polityczne w epoce brązu i wczesnej epoce żelaza – jak mogły być zbudowane i jak ewoluowały, regionalizacja w tym zakresie, intensywność i przyczyny konfliktów. Archeologia na tropie przemocy – świadectwa agresji i zbrodni w epoce brązu i wczesnej epoce żelaza, metody badań archeologii sądowej. 7. Światy i zaświaty w europejskiej epoce brązu i wczesnej epoce żelaza Co można powiedzieć o wierzeniach i panteonie epoki brązu, istniejące w tym zakresie poglądy, świadectwa pisane w basenie Morza Śródziemnego, wiedza kosmologiczna, praktyki rytualne – ewolucja obrządku pogrzebowego, zjawisko deponowania skarbów, jakie wykazywało ono tendencje, co dawało energię światu ludzi epoki brązu? Stanowiska epoki brązu w krajobrazie. Założenia archeologii krajobrazu, badania nieinwazyjne i ich sukcesy w identyfikacji miejsc kultu – studia przypadku.	W1, U1, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

wykład z prezentacją multimedialną, analiza przypadków

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład	egzamin pisemny, egzamin ustny	Ocena uzależniona jest od wyniku egzaminu pisemnego w formie testowej (Bliski Wschód) oraz egzaminu ustnego (Europa w epoce brązu i we wczesnej epoce żelaza)

Wymagania wstępne i dodatkowe

Brak wymagań wstępnych, obecność w zajęciach jest obowiązkowa.

Podstawy prawa autorskiego i ochrona własności intelektualnej

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
obowiązkowy

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2026/27

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.11.00566.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Nauki prawne

Klasyfikacja ISCED
0421 Prawo

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 1	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 15	1.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zaznajomienie studentów ze stanem prawnym w zakresie ochrony własności intelektualnej.
C2	Ukształtowanie właściwych postaw etycznych poprzez prezentację dobrych praktyk i norm etycznych obowiązujących w nauce.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	normy prawne i etyczne i w funkcjonowaniu działalności badawczej i publikacyjnej.	ARC_K1_W21	zaliczenie na ocenę

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W2	ekonomiczne aspekty autorsko-prawnej ochrony dorobku intelektualnego.	ARC_K1_W21	zaliczenie na ocenę
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	poprawnie, krytycznie i zgodnie z prawem autorskim korzystać z publikowanego dorobku innych autorów.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U08	zaliczenie na ocenę
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	twórczego i zgodnego z prawem własności intelektualnej reprezentowania dyscypliny (wypowiadania się) na forum społecznym.	ARC_K1_K01, ARC_K1_K07	zaliczenie na ocenę

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	15	
analiza aktów normatywnych	5	
przygotowanie do testu zaliczeniowego	10	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 30	**ECTS** 1.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Obowiązujące dokumenty, terminy, zasady i konsekwencje prawne, rodzaje utworów będących przedmiotem prawa autorskiego, twórca i współtwórca w rozumieniu prawa autorskiego.	W1
2.	Twórczość pracownicza i studencka. Autorskie prawa osobiste i majątkowe oraz czas ich ochrony. Możliwości korzystania z utworu bez zgody twórcy (tzw. użytek osobisty). Prawo do wykorzystania utworów chronionych prawem autorskim w pracach naukowych, podręcznikach i antologiach. Plagiat – zaistnienie, metody wykrywania.	W1, W2
3.	Dozwolone wykorzystanie treści – prawo cytatu, zasady posługiwania się cytatami, cytat a plagiat.	W1, U1, K1
4.	Fotografia: wykonywanie, publikowanie. Zasady korzystania z cudzych fotografii i rycin we własnej pracy. Fotografia wykopaliskowa i dokumentacyjna (aspekty prawno-autorskie).	W1, W2, U1, K1
5.	Materiały nieobjęte ochroną prawa autorskiego. Wykorzystywanie materiałów "z Internetu". Zasady licencji autorskich.	W1, W2, U1, K1
6.	Prawo autorskie w działalności redakcyjnej i wydawniczej. Idea open access.	W1, U1, K1

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
7.	Dobra osobiste a prawo autorskie - twórczość naukowa, korespondencja, wizerunek.	W1, W2, U1, K1
8.	Technologie oparte na sztucznej inteligencji w świetle prawa autorskiego.	W1, W2, U1, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

analiza przypadków, dyskusja, wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny, analiza tekstów

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	zaliczenie na ocenę	pozytywna ocena z kolokwium zaliczeniowego

Elementy metodologii i metodyki badań archeologicznych

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia **Ścieżka** - **Jednostka organizacyjna** Wydział Historyczny **Poziom kształcenia** pierwszego stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki **Obligatoryjność** obowiązkowy	**Cykl kształcenia** 2026/27 **Rok realizacji** 2026/27 **Kod przedmiotu** UJ.WHARCS.13.00567.26 **Języki wykładowe** polski **Dyscypliny** Archeologia **Klasyfikacja ISCED** 0222 Historia i archeologia

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 1	zaliczenie **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 20	0.0

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 2	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30	5.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zajęcia mają zapoznać słuchacza ze specyfiką archeologii jako dyscypliny naukowej oraz zagadnieniami związanymi z warsztatem badawczym archeologa, przygotowaniem i organizacją badań wykopaliskowych.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	**Efekty w zakresie**	**Kierunkowe efekty uczenia się**	**Metody weryfikacji**

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	wiedzę o miejscu archeologii w systemie nauk, jej specyfice oraz o jej powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi.	ARC_K1_W02	egzamin pisemny, zaliczenie
W2	podstawową terminologię używaną w archeologii oraz w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych.	ARC_K1_W03	egzamin pisemny, zaliczenie
W3	wiedzę na temat systemów chronologii i periodyzacji stosowanych w archeologii oraz metod datowania źródeł archeologicznych	ARC_K1_W06	zaliczenie
W4	podstawową wiedzę o funkcjonowaniu i istnieniu instytucji i struktur społecznych w społeczeństwach tradycyjnych oraz o ich możliwościach badania w społeczeństwach pradziejowych na podstawie źródeł archeologicznych.	ARC_K1_W05	zaliczenie
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	korzystać z literatury fachowej w zakresie archeologii, ma również świadomość interdyscyplinarności archeologii i wieloaspektowości badań prowadzonych przez archeologów.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U09	egzamin pisemny, zaliczenie
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	student jest przygotowywany do pogłębiania swojej wiedzy w zakresie archeologii na dalszych latach studiów, zarówno w oparciu o specjalistyczną literaturę, jak i w trakcie ćwiczeń terenowych. Student jest świadomy specyfiki zawodu archeologa i sposobu pozyskiwania źródeł archeologicznych (prace terenowe) oraz umiejętności wymaganych w zakresie organizacji, metodyki i etyki stosowanej w trakcie prac wykopaliskowych.	ARC_K1_K01, ARC_K1_K03, ARC_K1_K04, ARC_K1_K05, ARC_K1_K06	egzamin pisemny, zaliczenie

Bilans punktów ECTS

Semestr 1

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
konwersatorium	20
przygotowanie do sprawdzianu	10
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	10
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	10
przygotowanie do testu zaliczeniowego	20

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
	70	0.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Semestr 2

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	10	
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	10	
przygotowanie do egzaminu	30	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 80	**ECTS** 5.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Tematyka realizowana w trakcie zajęć: Propedeutyka: W trakcie zajęć w I semestrze studenci I roku zapoznają się z podstawowymi pojęciami związanymi z archeologią. Omawiana jest zarówno historia archeologii, jak i jej miejsce we współczesnej nauce. Podkreślana jest wyjątkowość warsztatu badawczego archeologa (np. interdyscyplinarność tej dziedziny oraz konieczność bliskiej współpracy z różnymi specjalistami) oraz specyficzna metodyka badawcza wynikająca z charakteru źródeł archeologicznych. Zwraca się również uwagę na różnorodne zadania i problemy przed jakimi staje archeolog starający się zrozumieć społeczności pradziejowe i średniowieczne; w kręgu jego zainteresowań będą bowiem zarówno zwyczaje pogrzebowe, struktura społeczna, gospodarka i ekonomia tych środowisk, technologia jakiej używali, ekologia, struktura osadnicza itp. Dużą część zajęć zajmuje problematyka chronologii względnej i bezwzględnej w archeologii. Podstawy sedymentologii i tafonomii oraz procedury badań wykopaliskowych: Prowadzony w II semestrze cykl zajęć obejmuje zagadnienia związane z warsztatem badawczym archeologa oraz kwestie organizacyjne związane z przygotowaniem i realizowaniem badań archeologicznych. W pierwszej kolejności przedstawione zostaną podstawowe akty prawne normalizujące ochronę dziedzictwa archeologicznego w Polsce i zasady działania służb konserwatorskich w Polsce i innych krajach. Następnie omówione zostaną zasady uzyskiwania pozwoleń na prowadzenie prac wykopaliskowych, a także kwestie dotyczące prowadzenia badań powierzchniowych i sondażowych. W trakcie zajęć zostaną omówione zagadnienia związane z prowadzeniem tzw. badań nieinwazyjnych w archeologii, m.in. problematyka metod geofizycznych, ich możliwości oraz ograniczeń. Przy tej problematyce przedstawiona zostanie również tematyka fotografii lotniczej, obrazowania satelitarnego, LIDAR i podobne. Tematy te zakończy kilka uwag dotyczących wykorzystania GIS w archeologii. W następnej kolejności zaprezentowane zostaną metody geologiczne stosowane w badaniach wykopaliskowych. Studenci poznają podstawowe zasady interpretacji geologicznej, główne typy środowisk sedymentacyjnych, charakterystyczne dla nich procesy oraz zjawiska postdepozycyjne. Jednym z tematów omawianych na zajęciach będzie metoda tzw. obrazowania bezdotykowego (remote sensing), jako procedur przygotowania, a następnie dokumentacji badań archeologicznych. Wyjaśnione zostaną również zasady prowadzenia prospekcji geologicznej, w tym podstawy czytania map geologicznych, celowość i metodyka wykonywania wierceń i szurfów geologicznych Studenci zapoznani zostaną ponadto z różnymi rodzajami stanowisk archeologicznych i przyjętymi dla nich metodami badawczymi, m.in. specyfika badań archeologiczno-architektonicznych. W ramach tej tematyki omówione zostaną sposoby przygotowywania planów stanowisk, zakładania siatki arowej, eksploracji różnego rodzaju obiektów oraz zabytków ruchomych, wykonywania dokumentacji archeologicznej. Prezentowana będzie również podstawowa terminologia używana w archeologii oraz w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych. W dalszej części przedstawiane zostaną instytucje i organizacje archeologiczne w Polsce i za granicą, odpowiedzialne za prowadzenie i promowanie badań archeologicznych oraz ochronę i zachowanie dziedzictwa archeologicznego.	W1, W2, W3, W4, U1, K1

Informacje rozszerzone

Semestr 1

Metody nauczania :

wykład z prezentacją multimedialną, dyskusja

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	zaliczenie	Jednym z elementów oceny jest obecność studenta na zajęciach i jego aktywny udział w dyskusjach oraz pozytywna ocena ze sprawdzianów. Semestr zimowy kończy się pisemnym zaliczeniem (propedeutyka), w sesji letniej studenci przystępują do pisemnego egzaminu z wykładów prowadzonych w II semestrze (procedury badań wykopaliskowych). Oceny z tych dwóch testów (z sesji zimowej i letniej) dają po zsumowaniu ostateczną ocenę z całego kursu.

Semestr 2

Metody nauczania :

wykład z prezentacją multimedialną, dyskusja

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	egzamin pisemny	Egzamin na ocenę. Jednym z elementów oceny jest obecność studenta na zajęciach i jego aktywny udział w dyskusjach. Semestr zimowy kończy się pisemnym zaliczeniem (propedeutyka), w sesji letniej studenci przystępują do pisemnego egzaminu z wykładów prowadzonych w II semestrze (procedury badań wykopaliskowych). Oceny z tych dwóch testów (z sesji zimowej i letniej) dają po zsumowaniu ostateczną ocenę z całego kursu.

Wymagania wstępne i dodatkowe

brak

Źródłoznawstwo archeologiczne 1

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia **Ścieżka** - **Jednostka organizacyjna** Wydział Historyczny **Poziom kształcenia** pierwszego stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki **Obligatoryjność** obowiązkowy	**Cykl kształcenia** 2026/27 **Rok realizacji** 2026/27 **Kod przedmiotu** UJ.WHARCS.13.00568.26 **Języki wykładowe** polski **Dyscypliny** Archeologia **Klasyfikacja ISCED** 0222 Historia i archeologia

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 1	zaliczenie **Forma prowadzenia i godziny zajęć** ćwiczenia: 45	0.0

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 2	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** ćwiczenia: 45	6.0

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	Student ma podstawową wiedzę na temat charakterystyki ruchomych źródeł archeologicznych oraz metod dokumentacji obiektów nieruchomych	ARC_K1_W03, ARC_K1_W07, ARC_K1_W18, ARC_K1_W20	zaliczenie na ocenę, zaliczenie

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W2	Student zna i rozumie przyjęte w opracowaniach archeologicznych metody dokumentacji opisowej i rysunkowej ruchomych źródeł archeologicznych oraz architektury	ARC_K1_W03, ARC_K1_W07, ARC_K1_W18, ARC_K1_W20	zaliczenie na ocenę, zaliczenie
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	samodzielnie wykonać rysunek techniczny wybranych zabytków ruchomych - przedmiotów wykonanych z krzemienia, gliny (np. ceramika naczyniowa) oraz metalu (wyroby żelazne, brązowe etc.), a także rysunek lica muru lub profilu ziemnego z zastosowaniem siatki pomiarowej.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U05, ARC_K1_U14	zaliczenie na ocenę, zaliczenie
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	podjęcia samodzielnych prób technicznej dokumentacji rysunkowej wybranych źródeł archeologicznych i architektury.	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02, ARC_K1_K05	zaliczenie na ocenę, zaliczenie

Bilans punktów ECTS

Semestr 1

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
ćwiczenia	45	
przygotowanie do zajęć	10	
wykonanie ćwiczeń	35	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 90	**ECTS** 0.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Semestr 2

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
ćwiczenia	45	
przygotowanie do zajęć	10	
wykonanie ćwiczeń	35	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 90	**ECTS** 6.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Zasady dokumentacji opisowej i rysunkowej wybranych zabytków ruchomych wykonanych z krzemienia lub kamienia, gliny, metalu	W1, W2, U1, K1
2.	Metody dokumentacji rysunkowej i rekonstrukcji wybranych zabytków ruchomych wykonanych z krzemienia lub kamienia, gliny (głównie ceramika naczyniowa), metalu (przedmioty żelazne, brązowe etc.)	W1, W2, U1, K1
3.	Teoretyczne i praktyczne podstawy dokumentacji rysunkowej wybranych elementów architektury w praktyce terenowej archeologa	W1, W2, U1, K1
4.	Podstawy wykorzystania oprogramowania komputerowego i cyfrowych form dokumentacji	W1, W2, U1, K1

Informacje rozszerzone

Semestr 1

Metody nauczania :

ćwiczenia przedmiotowe, konsultacje, Praktyczne zajęcia z dokumentacji opisowej i rysunkowej źródeł archeologicznych (poprzedzone wprowadzeniem teoretycznym).

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
ćwiczenia	zaliczenie	okazanie wykonanych podczas zajęć rysunków technicznych zabytków archeologicznych oraz elementów architektury, obecność na zajęciach (min. 80%)

Semestr 2

Metody nauczania :

ćwiczenia przedmiotowe, konsultacje, Praktyczne zajęcia z dokumentacji opisowej i rysunkowej źródeł archeologicznych (poprzedzone wprowadzeniem teoretycznym).

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	okazanie wykonanych podczas zajęć rysunków technicznych zabytków archeologicznych oraz elementów architektury, obecność na zajęciach (min. 80%).

Wymagania wstępne i dodatkowe

-

Ćwiczenia terenowe 0

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
obowiązkowy

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2026/27

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.11.00569.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 1	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** praktyka zawodowa: 150	5.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Uzyskanie wiedzy i praktycznych umiejętności prowadzenia badań archeologicznych na różnych typach stanowisk.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	podstawową wiedzę o metodyce i procedurach warsztatu badawczego archeologa w zakresie prac terenowych	ARC_K1_W20	zaliczenie na ocenę

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W2	podstawową wiedzę o systemie i metodach organizacji ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego i obowiązujących regulacjach prawnych w tym zakresie.	ARC_K1_W22	zaliczenie na ocenę
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	aktywnie uczestniczyć w terenowych badaniach archeologicznych różnego typu.	ARC_K1_U12	zaliczenie na ocenę
U2	wykonywać standardowe czynności eksploracyjne w trakcie archeologicznych badań wykopaliskowych na stanowiskach różnego typu.	ARC_K1_U13	zaliczenie na ocenę
U3	wykonać podstawowe kategorie dokumentacji wyników archeologicznych badań terenowych.	ARC_K1_U14	zaliczenie na ocenę
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	Student ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego ich doskonalenia, uzupełniania i wzbogacania.	ARC_K1_K01	zaliczenie na ocenę
K2	Student potrafi pracować w zespole, przyjmując w nim różne role, zwłaszcza w trakcie archeologicznych badań terenowych.	ARC_K1_K03	zaliczenie na ocenę
K3	Student ma przekonanie o konieczności zachowywania profesjonalizmu i przestrzegania zasad etyki zawodowej.	ARC_K1_K07	zaliczenie na ocenę

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
praktyka zawodowa	150	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 150	**ECTS** 5.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	znaczenie badań terenowych w archeologii	W1, W2
2.	organizacja pracy w trakcie archeologicznych badań terenowych	U1, U2, U3, K2
3.	podstawowe techniki eksploracji obiektów archeologicznych	U2, U3
4.	etyka zawodowa w warsztacie archeologa	K1, K2, K3
5.	etyczny aspekt prowadzenia badań wykopaliskowych	K3
6.	znajomość narzędzi wykorzystywanych w trakcie prac wykopaliskowych, w tym urządzeń pomiarowych	W1, U1, U2, U3

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
7.	podstawowe techniki prowadzenia dokumentacji wykopaliskowej	U2, U3

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

udział w badaniach

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
praktyka zawodowa	zaliczenie na ocenę	udział w ćwiczeniach terenowych

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE

Historia starożytna

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
fakultatywny

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2026/27

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.11.00570.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Historia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 1	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30	2.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Cele kształcenia zgodne z efektami kształcenia

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	wybrane problemy z rozwoju starożytnych społeczeństw w ujęciu historycznym	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W04, ARC_K1_W05, ARC_K1_W15	egzamin ustny

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	samodzielnie zdobywać wiedzę na temat historii starożytnej świata śródziemnomorskiego korzystając z literatury przedmiotu	ARC_K1_U01	egzamin ustny
U2	prezentować swoje stanowisko na zjawiska historyczne w odniesieniu do poglądów i teorii przedstawianych w literaturze przedmiotu	ARC_K1_U06, ARC_K1_U08	egzamin ustny
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	ciągłego pogłębiania swojej wiedzy z zakresu historii starożytnej mając świadomość znaczenia w nauce badań interdyscyplinarnych	ARC_K1_K01, ARC_K1_K03	egzamin ustny

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	30	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 60	**ECTS** 2.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Historia i historiografia. Początki historii Grecji, Homer i Herodot.	W1, U1, U2, K1
2.	Geneza i przebieg wojen perskich. Herodot.	W1, U1, U2, K1
3.	Walka o hegemonię w Grecji klasycznej. Tukidydes i Ksenofont.	W1, U1, U2, K1
4.	Filip II, wyprawa Aleksandra i początki świata hellenistycznego. Arrian i inne źródła do wyprawy Aleksandra.	W1, U1, U2, K1
5.	Początki Republiki Rzymskiej. Podbój świata śródziemnomnorskiego. Polibiusz i historycy rzymscy.	W1, U1, U2, K1
6.	Kryzys Republiki rzymskiej. Wojny domowe i powstanie Cesarstwa. Cezar jako autor i polityk. Biografie Cezarów - Swetoniusz.	W1, U1, U2, K1
7.	Pojecie "superstitio" i prześladowanie chrześcijan. Przyjęcie chrześcijaństwa przez Konstantyna Wielkiego. Euzebiusz z Cezarei.	W1, U1, U2, K1
8.	Późne Cesarstwo Rzymskie. Wędrówka Ludów i upadek Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie. Justynian Wielki i przetrwanie Cesarstwa Rzymskiego na Wschodzie. Historycy późnej starożytności: Ammian Marcellin i Prokopiusz z Cezarei.	W1, U1, U2, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

analiza tekstów, wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	egzamin ustny	aktywna obecność na zajęciach (max. 2 nieusprawiedliwione nieobecności) egzamin ustny obejmuje materiał analizowany na zajęciach oraz samodzielną lekturę dobraną w uzgodnieniu z prowadzącym zajęcia: jedna monografia książkowa (opracowanie) + jedna historia starożytna (źródło)

Wymagania wstępne i dodatkowe

brak wymagań wstepnych
uczestnictwo w zajęciach jest obowiązkowe

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE

Historia średniowieczna

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
fakultatywny

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2026/27

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.11.00571.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Historia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 1	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30	2.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Konwersatorium poświęcone jest procesom tworzenia się średniowiecznej Europy od upadku Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie do powstania imperium karolińskiego oraz przemianom politycznym, etnicznym, ustrojowym, społecznym, gospodarczym i kulturowym świata europejskiego do końca XIII wieku

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	W1 Absolwent zna i rozumie różne kierunki badań historycznych w zakresie historii średniowiecznej.	ARC_K1_W04	egzamin pisemny

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W2	W2 Absolwent zna i rozumie fachową terminologię w zakresie historii średniowiecznej	ARC_K1_W03	egzamin pisemny
W3	W3 Absolwent zna i rozumie wybrane zagadnienia z historii średniowiecznej chronologicznie i tematycznie	ARC_K1_W05	egzamin pisemny
W4	W4 Absolwent zna i rozumie zależności między problemami społecznymi, gospodarczymi, kulturowymi oraz politycznymi w historii średniowiecznej	ARC_K1_W05	egzamin pisemny
W5	W5 Absolwent zna i rozumie miejsce historii średniowiecznej i jej znaczenie pośród innych dyscyplin naukowych: humanistycznych i społecznych. Rozumie znaczenie interdyscyplinarności i wagę osiągnięć innych dyscyplin naukowych	ARC_K1_W02	egzamin pisemny
W6	W6 Absolwent zna i rozumie dorobek historiografii w zakresie historii średniowiecznej	ARC_K1_W04	egzamin pisemny
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	U1 Absolwent potrafi samodzielnie zdobywać i utrwalać wiedzę z zakresu historii średniowiecznej	ARC_K1_U01	egzamin pisemny
U2	U2 Absolwent potrafi stosować metody i narzędzia warsztatu historyka w zakresie historii średniowiecznej	ARC_K1_U06	egzamin pisemny
U3	U3 Absolwent potrafi przedstawić opinie, tezy i argumenty znanych mu różnych autorów prac historycznych z zakresu historii średniowiecznej	ARC_K1_U08	egzamin pisemny
U4	U4 Absolwent potrafi pisać w języku ojczystym z poprawnym zastosowaniem terminologii historycznej z zakresu historii średniowiecznej	ARC_K1_U10	egzamin pisemny
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	K2 Absolwent jest gotów do docenienia dziedzictwa historycznego i kulturowego średniowiecza oraz szanowania roli historii w kształtowaniu lokalnych i szerszych więzi społecznych	ARC_K1_K06	egzamin pisemny

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
przygotowanie do egzaminu	15	
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	10	
analiza źródeł historycznych	5	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 60	**ECTS** 2.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Na zajęciach konwersatoryjnych z historii średniowiecznej są omawiane następujące treści programowe: stosunki Cesarstwa Rzymskiego z Barbaricum w IV-V wieku i upadek Cesarstwa Zachodniego, procesy kształtowania się władztw barbarzyńskich w prowincjach Cesarstwa, próby restytucji Cesarstwa na Zachodzie w VI w., stabilizacja oraz rozwój germańskich władztw barbarzyńskich, Słowianie i główne kierunki ich ekspansji w VI-VII w. w świetle źródeł pisanych, ekspansja Arabów w VII-VIII w. i jej konsekwencje dla świata śródziemnomorskiego, rozwój państwa Franków i ich próby zdominowania świata germańskiego w VI-VIII wieku, odnowienie Cesarstwa na Zachodzie przez Karola Wielkiego, struktury ustrojowe i społeczne w imperium karolińskim, renesans karoliński, rozpad świata karolińskiego, ottońskie odnowienie Cesarstwa na Zachodzie, władze uniwersalne świata chrześcijańskiego (cesarstwo i papiestwo), kształtowanie się systemu monarchii w Europie od IX do XI w., procesy chrystianizacyjne w Europie IX-XIII w., przemiany cywilizacyjne świata łacińskiego w XI-XIII w. oraz główne linie rozwojowe Europy (podsumowanie).	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

analiza tekstów, wykład konwencjonalny, wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną, dyskusja, analiza przypadków

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	egzamin pisemny	Warunkiem zaliczenia jest obowiązkowa obecność studenta na zajęciach, aktywny jego udział w zajęciach oraz pisemny egzamin z otwartymi pytaniami dotyczącymi materiału historycznego omawianego na zajęciach konwersatoryjnych oraz zawartego w obowiązkowym podręczniku i obowiązkowych źródłach pisanych.

Zarys archeologii cywilizacji klasycznych i świata barbarzyńskiego

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
obowiązkowy

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2026/27

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.12.00572.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 2	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** wykład: 75	8.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Ogólna orientacja w rozwoju kultur klasycznych i świata barbarzyńskiego.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	student/ka ma podstawową wiedzę o miejscu archeologii cywilizacji klasycznych i świata barbarzyńskiego w systemie nauk, jej specyfice oraz o jej powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi. Zna i rozumie podstawową terminologię używaną w archeologii cywilizacji klasycznych i świata barbarzyńskiego oraz w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych. Ma uporządkowaną wiedzę na temat systemów chronologii i periodyzacji stosowanych w archeologii cywilizacji klasycznych i świata barbarzyńskiego oraz metod datowania źródeł archeologicznych. Ma podstawową wiedzę na temat zróżnicowania i charakterystyki poszczególnych kategorii źródeł archeologicznych. Ma uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu archeologii cywilizacji klasycznych i świata barbarzyńskiego. Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu archeologii cywilizacji klasycznych i świata barbarzyńskiego. Zna główne kierunki myśli teoretycznej współczesnej archeologii i wynikające z nich nurty badawcze w zakresie interpretacji kultury dawnych społeczeństw oraz rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania. Ma podstawową wiedzę o najważniejszych, nowych osiągnięciach w obrębie archeologii cywilizacji klasycznych i świata barbarzyńskiego.	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W04, ARC_K1_W05, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W11, ARC_K1_W14, ARC_K1_W15, ARC_K1_W16, ARC_K1_W17	egzamin pisemny / ustny
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	student/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze, korzystając z różnych źródeł (w języku polskim i językach obcych) oraz nowoczesnych technologii informatycznych. Potrafi synchronizować zjawiska kulturowe na różnych obszarach geograficznych świata cywilizacji klasycznych i Barbaricum. Potrafi trafnie rozpoznać różne kategorie źródeł archeologicznych, pochodzących z wymienionych wyżej obszarów. Potrafi odnieść się do istniejących poglądów na temat związków pomiędzy kulturą materialną a procesami społecznymi i historycznymi w omawianych okresach.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U05, ARC_K1_U06	egzamin pisemny / ustny
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	student/ka ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego ich doskonalenia, uzupełniania i wzbogacania.	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02	egzamin pisemny / ustny
K2	Ma świadomość znaczenia badań interdyscyplinarnych w nauce.	ARC_K1_K04	egzamin pisemny / ustny

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykład	75
przygotowanie do egzaminu	60

studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	60
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	45

Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 240	**ECTS** 8.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	**Treści programowe**	**Efekty uczenia się dla przedmiotu**
1.	ZARYS ARCHEOLOGII STAROŻYTNEJ GRECJI: Kurs ten wprowadza studentów w podstawowe zagadnienia związane z archeologią starożytnej Grecji od epoki brązu do okresu hellenistycznego. Wykłady prowadzone będą w układzie tematyczno-chronologicznym. Przede wszystkim koncentrować się one będą na zagadnieniach związanych z architekturą, rzeźbą oraz malarstwem wazowym i monumentalnym, ale także na innych przejawach kultury materialnej starożytnej Grecji, takich jak terakoty czy wyroby metalowe. Dodatkowo poruszone zostaną kwestie dotyczące obrządku pogrzebowego, życia religijnego, politycznego, społecznego i gospodarczego. ZARYS ARCHEOLOGII STAROŻYTNEGO RZYMU: Zajęcia wprowadzą studentów w podstawowe zagadnienia związane z archeologią starożytnego Rzymu. Zakres chronologiczny zajęć obejmie okres od początków epoki żelaza w Italii po późne cesarstwo. Zakres geograficzny zajęć wyznaczają granice cesarstwa rzymskiego. Wykłady prowadzone będą w układzie tematycznym oraz chronologicznym. Przede wszystkim koncentrować się one będą na wprowadzeniu studentów w zagadnienia archeologii starożytnego Rzymu. Omówione zostaną podstawy geografii historycznej, topografii starożytnego Rzymu, cywilizacje nie rzymskiej Italii, podstawowe zagadnienia dotyczące architektury italskiej, techniki budowlane, i zdobnicze. Poruszone zostaną najważniejsze zagadnienia dotyczące architektury i sztuki okresu królewskiego, republiki, wczesnego oraz późnego cesarstwa. ZARYS ARCHEOLOGII ŚWIATA BARBARZYŃSKIEGO: Zajęcia zaznajamiają studentów z zarysem historii świata barbarzyńskiego - od okresu przedrzymskiego po schyłek okresu wędrówek ludów. Przedstawiają charakterystykę źródeł archeologicznych z tego czasu, pochodzących z terenu środkowej i północnej Europy. Szczególny nacisk na zajęciach położony jest na pradzieje ziem polskich. Wykłady prowadze są w porządku chronologicznym - od pojawienia się Celtów w Europie po schyłek okresu wędrówek ludów. Na zajęciach analizowane są podziały kulturowe i mapa etniczna europejskiego Barbaricum, w nawiązaniu do źródeł archeologicznych i pisanych. Analizowane są także relacje świata śródziemnomorskiego i barbarzyńskiego - zmiany przebiegu szlaków handlowych, kształtowanie się "elit władzy", "horyzonty grobów książęcych" czy przyczyny pojawiania się importów rzymskich na terenie Barbaricum.	W1, U1, K1, K2

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

analiza przypadków, wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwencjonalny

Rodzaj zajęć	**Formy zaliczenia**	**Warunki zaliczenia przedmiotu**
wykład	egzamin pisemny / ustny	Udział w zajęciach, zdanie egzaminu testowego z każdej trzech części, niezdanie jednej z części oznacza niezaliczenie przedmiotu.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Brak

Zarys archeologii średniowiecza i nowożytności Europy oraz cywilizacji Nowego Świata

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
obowiązkowy

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2026/27

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.12.00573.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 2	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** wykład: 75	8.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Ogólna orientacja w rozwoju kultur epoki średniowiecza i nowożytności.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	Student posiądzie umiejętność rozpoznania i scharakteryzowania najbardziej podstawowych procesów oraz zmian kulturowych zachodzących we wczesnym i późnym średniowieczu i nowożytności.	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W04, ARC_K1_W05, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W12, ARC_K1_W16, ARC_K1_W17, ARC_K1_W18, ARC_K1_W19	egzamin pisemny
W2	Student jest w stanie rozpoznać najbardziej charakterystyczne stanowiska datowane na wczesne i późne średniowiecze oraz nowożytność i nazwać ich najbardziej charakterystyczne cechy.	ARC_K1_W06, ARC_K1_W07	egzamin pisemny
W3	Student posiądzie umiejętność rozpoznania i scharakteryzowania najbardziej podstawowych procesów oraz zmian kulturowych zachodzących na obszarze cywilizacji i kultur Nowego Świata.	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W04, ARC_K1_W05, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W13, ARC_K1_W16, ARC_K1_W17, ARC_K1_W18, ARC_K1_W19	egzamin pisemny
W4	Student jest w stanie rozpoznać najbardziej charakterystyczne stanowiska na obszarze cywilizacji i kultur Nowego Świata i nazwać ich najbardziej charakterystyczne cechy.	ARC_K1_W06, ARC_K1_W07	egzamin pisemny
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	Student posiada umiejętność rozpoznawania najbardziej typowych kategorii i form zabytków datowanych na wczesne i późne średniowiecze oraz nowożytność.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U05, ARC_K1_U06	egzamin pisemny
U2	Student posiada umiejętność rozpoznawania najbardziej typowych kategorii i form zabytków z obszaru cywilizacji i kultur Nowego Świata.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U05, ARC_K1_U06	egzamin pisemny
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	Student uzyska podstawy do samodzielnego zdobywania wiedzy w zakresie archeologii wczesnego i późnego średniowiecza i nowożytności.	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02	egzamin pisemny
K2	Student uzyska podstawy do samodzielnego zdobywania wiedzy w zakresie archeologii Nowego Świata.	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02	egzamin pisemny
K3	Student ma świadomość znaczenia badań interdyscyplinarnych w studiach nad średniowieczem i nowożytnością.	ARC_K1_K04	egzamin pisemny

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
wykład	75	
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	45	
przygotowanie do egzaminu	60	
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	60	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 240	**ECTS** 8.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Zarys archeologii średniowiecza i nowożytności Europy Wykład dotyczący wczesnego średniowiecza (do 1. połowy XIII w.) będzie wprowadzał studenta w zagadnienia przejścia od świata postantycznych społeczności barbarzyńskich do wczesnych państw. Przedstawiony zostanie zarys dziejów Europy w konfrontacji ze źródłami archeologicznymi. Studenci oprócz wiedzy uzyskają umiejętności rozpoznawania najistotniejszych elementów poszczególnych kultur, spetryfikowanych w ich materialnych reliktach, a także rozpoznawania skomplikowanych relacji łączących członków tych społeczności, jak i interakcji zachodzących pomiędzy poszczególnymi społecznościami i ich kulturami. Nacisk położony zostanie na kształtowanie się wczesnośredniowiecznej Słowiańszczyzny – od struktur plemiennych do wczesnych państw. Omówione zostaną zarówno główne podziały chronologiczne i kulturowe, jak i relacje łączące poszczególne części Słowiańszczyzny z innymi kręgami kulturowymi (merowińskim, karolińskim, skandynawskim, niemieckim, ludów koczowniczych). Zaprezentowany zostanie także zarys rozwój kultur Słowian zamieszkujących tereny centralnej Europy (w tym Polski) od VI do 1. połowy XIII w. Wykłady dotyczące późnego średniowiecza i nowożytności (archeologia historyczna) będą mieć za zadanie wprowadzenie studenta w najważniejsze zagadnienia związane ze zmianami zachodzącymi w środkowej Europie od XIII w. (ze szczególnym naciskiem na pojawienie się i funkcjonowanie prawa niemieckiego). Zaprezentowane zostaną podstawowe zjawiska związane z przemianami w gospodarce. Studenci posiądą ogólną wiedzę na temat średniowiecznych i nowożytnych zamków (najważniejsze typy zamków z obszaru Polski omówione będą na tle ogólnoeuropejskim wraz z przedstawieniem ich genezy). Przedstawione zostaną także najistotniejsze problemy związane z powstawaniem i funkcjonowaniem miast komunalnych i lokacyjnych (geneza tego typu miast, procesy lokacji, rozplanowanie i najważniejsza zabudowa) oraz średniowiecznych i nowożytnych wsi (plany, zabudowa). Studenci zapoznają się również z wybranymi zagadnieniami z zakresu archeologii prawnej. We wszystkich przypadkach zjawiska ukazywane będą w ramach szerokiego zakresu terytorialnego późnośredniowiecznej i nowożytnej Europy (ze szczególnym uwzględnieniem obszaru Polski, Niemiec, Czech i Węgier).	W1, W2, U1, K1, K3

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
2.	Zarys archeologii cywilizacji Nowego Świata: Kurs wprowadzający w tematykę archeologii Ameryk na tle geografii kontynentów. Przedstawione zostaną podstawy podziałów chronologicznych na poszczególnych obszarach. Omówione przykłady rozwoju społeczności segmentarnych, najważniejsze kultury wysokie (tzw. „cywilizacje amerykańskie”). W części dotyczącej Ameryk zostaną wymienione najważniejsze rozwinięte kultury i cywilizacje tzw. Nowego Świata, wraz z ich krótką charakterystyką, periodyzacją i wzajemnymi relacjami.	W3, W4, U2, K2

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

wykład konwencjonalny, wykład z prezentacją multimedialną, analiza przypadków

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład	egzamin pisemny	Udział w zajęciach, zdanie egzaminu pisemnego

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE

Ćwiczenia terenowe 1

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
obowiązkowy

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2026/27

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.12.00574.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 2	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** ćwiczenia: 150	6.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Uzyskanie wiedzy i praktycznych umiejętności prowadzenia badań archeologicznych na różnych typach stanowisk.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	Student ma podstawową wiedzę o metodyce i procedurach warsztatu badawczego archeologa w zakresie prac terenowych	ARC_K1_W20	zaliczenie na ocenę

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W2	Student ma podstawową wiedzę o systemie i metodach organizacji ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego i obowiązujących regulacjach prawnych w tym zakresie.	ARC_K1_W22	zaliczenie na ocenę
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	Student potrafi aktywnie uczestniczyć w terenowych badaniach archeologicznych różnego typu.	ARC_K1_U12	zaliczenie na ocenę
U2	Student potrafi wykonywać standardowe czynności eksploracyjne w trakcie archeologicznych badań wykopaliskowych na stanowiskach różnego typu.	ARC_K1_U13	zaliczenie na ocenę
U3	Student potrafi wykonać podstawowe kategorie dokumentacji wyników archeologicznych badań terenowych.	ARC_K1_U14	zaliczenie na ocenę
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	Student ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego ich doskonalenia, uzupełniania i wzbogacania.	ARC_K1_K01	zaliczenie na ocenę
K2	Student potrafi pracować w zespole, przyjmując w nim różne role, zwłaszcza w trakcie archeologicznych badań terenowych.	ARC_K1_K03	zaliczenie na ocenę
K3	Student posiada elementarne umiejętności organizacyjne związane z przygotowaniem i realizowaniem badań archeologicznych.	ARC_K1_K05	zaliczenie na ocenę
K4	Student ma przekonanie o konieczności zachowywania profesjonalizmu i przestrzegania zasad etyki zawodowej.	ARC_K1_K07	zaliczenie na ocenę

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
ćwiczenia	150	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 150	**ECTS** 6.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	1. Znaczenie badań terenowych w archeologii 2. Organizacja pracy w trakcie archeologicznych badań terenowych 3. Podstawowe techniki eksploracji obiektów archeologicznych 4. Etyka zawodowa w warsztacie archeologa 5. Etyczny aspekt prowadzenia badań wykopaliskowych 6. Znajomość narzędzi wykorzystywanych w trakcie prac wykopaliskowych, w tym urządzeń pomiarowych 7. Podstawowe techniki prowadzenia dokumentacji wykopaliskowej	W1, W2, U1, U2, U3, K1, K2, K3, K4

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

udział w badaniach, analiza przypadków

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	udział w ćwiczeniach terenowych

Wymagania wstępne i dodatkowe

brak

Archeologia środowiska 1

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
obowiązkowy

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2027/28

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.14.00576.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 3	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** wykład: 25 konwersatorium: 10	3.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z zagadnieniem ewolucyjnych początków człowieka w kontekście najstarszych znalezisk archeologicznych.
C2	Przekazanie studentom wiedzy w zakresie danych o chronologii, anatomii, ekologii, genetyce i gospodarce człowieka w okresie poprzedzającym pojawienie się człowieka współczesnego anatomicznie i we wczesnym okresie jego dominacji w Eurazji.
C3	W wyniku odbycia kursu Student powinien posiąść wiedzę z sedymentologii, geomorfologii i pedologii w zakresie niezbędnym dla adepta archeologii.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	różnice pomiędzy badaniami antropologicznymi i archeologicznymi w najstarszych okresach istnienia gatunku ludzkiego.	ARC_K1_W14, ARC_K1_W15, ARC_K1_W19	zaliczenie na ocenę
W2	aparat pojęciowy charakterystyczny dla geomorfologii i gleboznawstwa	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W14, ARC_K1_W15, ARC_K1_W16, ARC_K1_W20	zaliczenie na ocenę
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	wykorzystać aktualne wyniki badań paleoantropologicznych i pokrewnych dla lepszego zrozumienia przemian kultur archeologicznych w epoce kamienia.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U03, ARC_K1_U06	zaliczenie na ocenę
U2	student powinien w sposób logiczny i samodzielny interpretować rudymentalne fakty przyrodnicze, z którymi spotyka się na stanowisku archeologicznym	ARC_K1_U01, ARC_K1_U03, ARC_K1_U07	zaliczenie na ocenę
U3	student umie wstępnie oceniać procesy glebotwórcze zachodzące na stanowisku archeologicznym	ARC_K1_U03, ARC_K1_U07	zaliczenie na ocenę
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	podjęcia współpracy badawczej z przedstawicielami wybranych innych dyscyplin naukowych.	ARC_K1_K01, ARC_K1_K04	zaliczenie na ocenę

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
wykład	25	
konwersatorium	10	
przygotowanie do testu zaliczeniowego	15	
przygotowanie się do sprawdzianu zaliczeniowego	15	
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	15	
przygotowanie do zajęć	10	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 90	**ECTS** 3.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Antropogeneza.	W1, U1, K1
2.	Słuchacze poznają aktualny stan badań nad procesami kształtującymi powierzchnię globu ziemskiego, ich genezą, szybkością działania i skutkami, które powodują	W2, U2, U3
3.	Scharakteryzowane zostaną najważniejsze z puntu widzenia archeologii środowiska sedymentacyjne (np. jaskinie, strefa litoralna, strefa peryglacjalna, doliny rzeczne, stoki) oraz procesy rzeźbotwórcze zachodzące w ich obrębie	W2, U2, K1
4.	Ważnym wątkiem kursu będzie też zdefiniowanie i przedstawienie głównych pojęć z zakresu gleboznawstwa odniesionych do problemów archeologicznych	W2, U3, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

wykład konwencjonalny, wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną, analiza przypadków

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład	zaliczenie na ocenę	Pozytywne napisanie testu dotyczącego zagadnień poruszanych na zajęciach; możliwe kolokwia na zajęciach, w trakcie semestru
konwersatorium	zaliczenie na ocenę	Pozytywne napisanie testu dotyczącego zagadnień poruszanych na zajęciach; możliwe kolokwia na zajęciach, w trakcie semestru

Źródłoznawstwo archeologiczne 2

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia **Ścieżka** - **Jednostka organizacyjna** Wydział Historyczny **Poziom kształcenia** pierwszego stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki **Obligatoryjność** obowiązkowy	**Cykl kształcenia** 2026/27 **Rok realizacji** 2027/28 **Kod przedmiotu** UJ.WHARCS.1C.00578.26 **Języki wykładowe** polski **Dyscypliny** Archeologia **Klasyfikacja ISCED** 0222 Historia i archeologia

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 3	zaliczenie **Forma prowadzenia i godziny zajęć** ćwiczenia: 45	0.0

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 4	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** ćwiczenia: 45	6.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Przygotowanie do pracy z materiałami archeologicznymi

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	**Efekty w zakresie**	**Kierunkowe efekty uczenia się**	**Metody weryfikacji**

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	Student rozumie znaczenie klasyfikacji w ocenie zróżnicowania materiałów archeologicznych.	ARC_K1_W03, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W18, ARC_K1_W20	zaliczenie na ocenę, zaliczenie
W2	Student rozumie zasady tworzenia klasyfikacji zabytków archeologicznych i potrafi ocenić wagę poszczególnych kryteriów klasyfikacyjnych w porządkowaniu różnych grup materiałów archeologicznych.	ARC_K1_W03, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W18, ARC_K1_W20	zaliczenie na ocenę, zaliczenie
W3	Student zna podstawowe zasady odwzorowania poszczególnych grup zabytków w publikacjach źródeł i potrafi je poprawnie zinterpretować.	ARC_K1_W03, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W18, ARC_K1_W20	zaliczenie na ocenę, zaliczenie
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	przygotować dokumentację rysunkową i opisową poszczególnych grup zabytków.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U05, ARC_K1_U14	zaliczenie na ocenę, zaliczenie
U2	przystosować sporządzoną przez siebie dokumentację rysunkową i opisową poszczególnych grup zabytków na potrzeby publikacji.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U05, ARC_K1_U14	zaliczenie na ocenę, zaliczenie
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	Student jest gotów do samodzielnej dokumentacji i interpretacji podstawowych typów zabytków archeologicznych	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02, ARC_K1_K05	zaliczenie na ocenę, zaliczenie

Bilans punktów ECTS

Semestr 3

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
ćwiczenia	45	
przygotowanie projektu	30	
wykonanie ćwiczeń	15	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 90	**ECTS** 0.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Semestr 4

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
ćwiczenia	45
przygotowanie projektu	30
wykonanie ćwiczeń	15

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
	90	6.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Podstawy klasyfikacji ceramiki i zasady dokumentacji materiałów ceramicznych.	W1, W2, W3, U1, U2, K1
2.	Podstawy klasyfikacji przedmiotów kościanych i zasady dokumentacji tych przedmiotów.	W1, W2, W3, U1, U2, K1
3.	Podstawy klasyfikacji przedmiotów metalowych i zasady dokumentacji tych przedmiotów.	W1, W2, W3, U1, U2, K1
4.	Podstawy obróbki dokumentacji terenowej pod kątem przygotowania jej do publikacji.	W1, W2, W3, U1, U2, K1
5.	Zasady obróbki dokumentacji rysunkowej zabytków pod kątem przygotowania jej do publikacji.	W1, W2, W3, U1, U2, K1

Informacje rozszerzone

Semestr 3

Metody nauczania :

ćwiczenia przedmiotowe, konsultacje

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
ćwiczenia	zaliczenie	czynne uczestnictwo w zajęciach (przygotowanie własnych prac), obecność na zajęciach (min. 80%)

Semestr 4

Metody nauczania :

ćwiczenia przedmiotowe, konsultacje

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	czynne uczestnictwo w zajęciach i przedstawienie do oceny wykonanych na zajęciach (w trakcie obu semestrów) prac, obecność (min. 80%)

Proseminarium

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia **Ścieżka** - **Jednostka organizacyjna** Wydział Historyczny **Poziom kształcenia** pierwszego stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki **Obligatoryjność** obowiązkowy	**Cykl kształcenia** 2026/27 **Rok realizacji** 2027/28 **Kod przedmiotu** UJ.WHARCS.1C.00058.26 **Języki wykładowe** polski **Dyscypliny** Archeologia **Klasyfikacja ISCED** 0222 Historia i archeologia

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 3	zaliczenie **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 15	0.0

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 4	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30	4.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Nauka zasad przygotowywania pisemnej pracy naukowej.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	**Efekty w zakresie**	**Kierunkowe efekty uczenia się**	**Metody weryfikacji**

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	student zna zasady konstrukcji różnych rodzajów prac naukowych typowych dla archeologii i potrafi skonstruować logiczny plan pracy.	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W04, ARC_K1_W05, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W15, ARC_K1_W18, ARC_K1_W20, ARC_K1_W21	zaliczenie na ocenę, zaliczenie
W2	student wie jak zdobywać wiedzę w ramach kwerend bibliotecznych, zna podstawowe zasady cytowania literatury oraz rozumie naturę praw autorskich w korzystaniu z publikacji.	ARC_K1_W15, ARC_K1_W18, ARC_K1_W20, ARC_K1_W21	zaliczenie na ocenę, zaliczenie
W3	w poprawny sposób korzystać z internetowych źródeł wiedzy.	ARC_K1_W18, ARC_K1_W20, ARC_K1_W21	zaliczenie na ocenę, zaliczenie
W4	student zna zasady przygotowania prezentacji multimedialnej i wystąpień publicznych.	ARC_K1_W02, ARC_K1_W18, ARC_K1_W20, ARC_K1_W21	zaliczenie na ocenę, zaliczenie
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	przygotować pracę pisemną z zakresu archeologii.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U03, ARC_K1_U04, ARC_K1_U06, ARC_K1_U07, ARC_K1_U08, ARC_K1_U11	zaliczenie na ocenę, zaliczenie
U2	przygotować publiczną prezentację wybranego tematu z zakresu archeologii.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U03, ARC_K1_U04, ARC_K1_U06, ARC_K1_U07, ARC_K1_U11	zaliczenie na ocenę, zaliczenie
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	efektywnie organizuje własną pracę i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania	ARC_K1_K02	zaliczenie na ocenę, zaliczenie
K2	Student potrafi podjąć merytoryczną dyskusję w zakresie opracowywanego przez siebie pytania badawczego.	ARC_K1_K01, ARC_K1_K07	zaliczenie na ocenę

Bilans punktów ECTS

Semestr 3

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
konwersatorium	15

przeprowadzenie badań literaturowych	25	
przygotowanie eseju	10	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 50	**ECTS** 0.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Semestr 4

Forma aktywności studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**	
konwersatorium	30	
przygotowanie prezentacji multimedialnej	10	
przygotowanie prac pisemnych	30	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 70	**ECTS** 4.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	**Treści programowe**	**Efekty uczenia się dla przedmiotu**
1.	Prezentacja różnych typów pisemnych prac naukowych w archeologii i zasad ich konstrukcji.	W1, K2
2.	Prezentacja zasad cytowania literatury i podstawowych systemów cytowania.	W2
3.	Zapoznanie z oprogramowaniem komputerowym ułatwiającym organizację wiedzy.	W1, W2, W3
4.	Zapoznanie z wybranymi bibliotecznymi bazami literatury archeologicznej	W1, W2, W3
5.	Przybliżenie podstawowych zasad przygotowywania wystąpienia publicznego z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, K1, K2

Informacje rozszerzone

Semestr 3

Metody nauczania :

seminarium

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	zaliczenie	W zależności od prowadzącego warunkiem zaliczenia pierwszego semestru jest przygotowanie recenzji wybranego artykułu/książki oraz sporządzenie planu i zestawienie bibliografii pracy proseminaryjnej. Albo sporządzenie planu i zestawienie bibliografii pracy proseminaryjnej oraz przedstawienie strony maszynopisu przygotowywanej pracy

Semestr 4

Metody nauczania :

metoda projektów, seminarium, dyskusja, konsultacje

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	zaliczenie na ocenę	Warunkiem zaliczenia drugiego semestru jest napisanie pracy proseminaryjnej zgodnie z zasadami sztuki i jej prezentacja na forum grupy (przed końcem semestru). Prace pisemna należy złożyć na przełomie maja i czerwca.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Obecność na zajęciach jest obowiązkowa.

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE

Historia sztuki średniowiecznej i nowożytnej

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
fakultatywny

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2027/28

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.14.00931.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Nauki o kulturze i religii

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 3	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** wykład: 30	2.0

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	Absolwent ma uporządkowaną wiedzę ogólną dotyczącą sztuki europejskiej od późnego antyku do połowy XVIII w.	ARC_K1_W03, ARC_K1_W12, ARC_K1_W15	egzamin pisemny

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć

wykład	30
przygotowanie do egzaminu	20
przygotowanie do zajęć	10

Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 60	**ECTS** 2.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	**Treści programowe**	**Efekty uczenia się dla przedmiotu**
1.	Sztuka wczesnochrześcijańska, późnoantyczna i bizantyńska	W1
2.	Sztuka barbarzyńskiej Europy, VI-VIII w.	W1
3.	Sztuka karolińska i ottońska	W1
4.	Sztuka romańska	W1
5.	Sztuka gotycka we Francji	W1
6.	Protorenesans we Włoszech	W1
7.	Sztuka Europy Środkowej i Niderlandów, XIII-XV w.	W1
8.	Sztuka renesansu we Włoszech	W1
9.	Manieryzm we Włoszech	W1
10.	Renesans i manieryzm poza Italią	W1
11.	Sztuka wobec przemian religijnych w Europie, XVI-XVII w.	W1
12.	Pluralizm stylowy sztuki europejskiej XVII i I połowy XVIII w.	W1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

wykład konwencjonalny, wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną

Rodzaj zajęć	**Formy zaliczenia**	**Warunki zaliczenia przedmiotu**
wykład	egzamin pisemny	obecność na zajęciach, zdanie egzaminu

Wymagania wstępne i dodatkowe

obecność na zajęciach obowiązkowa

Etnoarcheologia

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia	**Cykl kształcenia** 2026/27
Ścieżka -	**Rok realizacji** 2027/28
Jednostka organizacyjna Wydział Historyczny	**Kod przedmiotu** UJ.WHARCS.14.00579.26
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	**Języki wykładowe** polski
Forma studiów studia stacjonarne	**Dyscypliny** Archeologia
Profil studiów ogólnoakademicki	**Klasyfikacja ISCED** 0222 Historia i archeologia
Obligatoryjność fakultatywny	

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 3	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** wykład: 30	2.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Celem zajęć jest przybliżenie Słuchaczom etnoarcheologii jako dziedziny pomocniczej archeologii
C2	Celem kursu jest zapoznanie studentów z zagadnieniami metodologii badań etnoarcheologicznych
C3	Celem kursu jest zapoznanie studentów z konkretnymi przykładami badań uwzględniających współpracę naukowców (archeologów, etnologów) ze współczesnymi plemionami i społecznościami
C4	Celem kursu jest zapoznanie słuchaczy ze źródłami etnohistorycznymi i etnograficznymi oraz pokazanie roli badań etnograficznych i archeologicznych w etnoarcheologii.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	**Efekty w zakresie**	**Kierunkowe efekty uczenia się**	**Metody weryfikacji**

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	Student zna i rozumie przykłady implementacji badań etnograficznych w archeologii	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W05, ARC_K1_W15, ARC_K1_W17	egzamin
W2	Student zna i rozumie pojęcia stosowane w etnografii i etnologii	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W05, ARC_K1_W15, ARC_K1_W17	egzamin
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	Student potrafi wykorzystać badania etnograficzne we własnej pracy na gruncie archeologii	ARC_K1_U01, ARC_K1_U03, ARC_K1_U06, ARC_K1_U07, ARC_K1_U08	egzamin
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	Student jest gotów do krytycznego czytania prac etnoarcheologicznych i dyskusji na ich temat	ARC_K1_K01, ARC_K1_K04	egzamin

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
wykład	30	
przygotowanie do egzaminu	15	
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	15	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 60	**ECTS** 2.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Zaznajomienie z najważniejszymi założeniami i metodyką etnoarcheologia wraz z przykładami klasycznych badań etnoarcheologicznych	W2, U1, K1
2.	Przykłady badań etnoarcheologicznych historycznych oraz prowadzonych współcześnie wśród społeczności pozaeuropejskich	W1, U1, K1
3.	Ustawa o ochronie i zwrocie grobów tubylczych Amerykanów (NAGPRA) z 1990 roku i jej wpływ na badania archeologiczne i współpracę z plemionami indiańskimi	W1, U1, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

wykład konwencjonalny, wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną, dyskusja, analiza przypadków

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład	egzamin	Aktywne uczestnictwo w zajęciach, pozytywne napisanie egzaminu

Blok specjalizacji I: archeologia epoki kamienia I (Paleolit i Mezolit)

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
fakultatywny

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2027/28

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.14.00580.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 3	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30 ćwiczenia: 15	4.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów ze specyfiką uwarunkowań paleogeograficznych młodszego i późnego plejstocenu istotnych z punktu widzenia rekonstrukcji warunków dla osadnictwa Homo erectus, grup neandertalskich i wczesnego Homo sapiens na terenie Starego Świata.
C2	Przekazanie wiedzy z zakresu taksonomii, chronologii terytorialnego europejskiego zasięgu kultur paleolitu i mezolitu.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	Student zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu systematyki kulturowej paleolitu i mezolitu.	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W09, ARC_K1_W19	zaliczenie, egzamin pisemny / ustny
W2	Student zna i rozumie istotę zmian w technologii epoki kamienia.	ARC_K1_W07, ARC_K1_W09, ARC_K1_W14, ARC_K1_W16, ARC_K1_W19	zaliczenie, egzamin pisemny / ustny
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	Student potrafi opisać i usystematyzować (odnieść do list typologicznych) artefakty kamienne z paleolitu i mezolitu.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U05	zaliczenie, egzamin pisemny / ustny
U2	Student potrafi połączyć przemiany technologii produkcji narzędzi i zjawiska kulturowe z odpowiednią fazą chronologiczną i istotnymi przemianami o naturze biologicznej w prehistorii człowieka.	ARC_K1_U02, ARC_K1_U03, ARC_K1_U06	zaliczenie, egzamin pisemny / ustny
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	student/ka ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego ich doskonalenia, uzupełniania i wzbogacania	ARC_K1_K01	egzamin pisemny / ustny
K2	student/ka efektywnie organizuje własną pracę i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania	ARC_K1_K02	egzamin pisemny / ustny
K3	student/ka ma świadomość znaczenia badań interdyscyplinarnych w nauce	ARC_K1_K04	egzamin pisemny / ustny

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
ćwiczenia	15	
przygotowanie do egzaminu	30	
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	15	
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	30	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120	**ECTS** 4.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Najstarszy etap rozwoju kultury ludzkiej - paleolit dolny.	W1, W2, U1, U2, K1, K2
2.	Paleolit środkowy - okres dominacji neandertalskiej w Europie.	W1, W2, U1, U2, K1, K2
3.	Paleolit górny - nowy model funkcjonowania społeczeństw epoki plejstocenu. Zmiany kulturowe, technologiczne i biologiczne.	W1, W2, U1, U2, K1, K2
4.	Mezolit - adaptacja do nowych warunków środowiska.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3
5.	Obraz przemian kulturowych w paleolicie i mezolicie na tle ewolucyji człowieka.	W1, W2, U1, U2
6.	Zmiany w kulturze ludzkiej na tle przemian środowiskowych w czasie trwania i u schyłku Plejstocenu.	W1, W2, U1, U2, K3

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną, ćwiczenia przedmiotowe

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	egzamin pisemny / ustny	obecność na zajęciach oraz uzyskanie pozytywnej oceny w trakcie egzaminu pisemnego
ćwiczenia	zaliczenie	obecność na zajęciach oraz uzyskanie pozytywnej oceny w trakcie zaliczenia pisemnego

Blok specjalizacji I: Archeologia Egiptu i Bliskiego Wschodu I

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
fakultatywny

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2027/28

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.14.00581.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 3	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30 ćwiczenia: 15	4.0

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	ma uporządkowaną wiedzę w zakresie archeologii Egiptu i Bliskiego Wschodu (periodyzacja, rozwój społeczności ludzkich, architektura, sztuka, najnowsze wyniki badań)	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W10, ARC_K1_W14, ARC_K1_W16, ARC_K1_W19	egzamin pisemny, zaliczenie

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W2	zna i rozumie podstawową terminologię używaną w archeologii Egiptu i Bliskiego Wschodu	ARC_K1_W03, ARC_K1_W04, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W10, ARC_K1_W16, ARC_K1_W19	egzamin pisemny, zaliczenie
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	potrafi w oparciu o samodzielnie rozwijaną wiedzę w zakresie archeologii Egiptu i Bliskiego Wschodu, formułować własne poglądy, podejmować proste problemy badawcze, synchronizować zjawiska kulturowe na różnych obszarach	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U03, ARC_K1_U05, ARC_K1_U06	egzamin pisemny, zaliczenie
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie archeologii Egiptu i Bliskiego Wschodu, rozumie potrzebę ciągłego ich doskonalenia, uzupełniania i wzbogacania	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02, ARC_K1_K04	egzamin pisemny, zaliczenie

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
ćwiczenia	15	
przygotowanie do egzaminu	30	
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	30	
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	15	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120	**ECTS** 4.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Zagadnienia z zakresu dziejów Bliskiego Wschodu od wprowadzenia gospodarki wytwórczej do końca III tys. p.n.e.	W1, W2, U1, K1
2.	Zagadnienia z zakresu historii, sztuki i architektury Egiptu od okresu predynastycznego do końca Starego Państwa	W1, W2, U1, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną, ćwiczenia przedmiotowe

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	egzamin pisemny	1) pozytywna ocena uzyskana na egzaminie 2) obecność na zajęciach
ćwiczenia	zaliczenie	1) Pozytywna ocena referatu i prezentacji z zakresu związanego z tematyką archeologii Egiptu i Bliskiego Wschodu (wg tematów ustalonych na pierwszych zajęciach) 2) Obecność na zajęciach

Blok specjalizacji I: archeologia Nowego Świata

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
fakultatywny

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2027/28

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.14.00582.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 3	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30 ćwiczenia: 15	4.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Celem kursu jest zapoznanie Studenta z najwcześniejszymi etapami rozwoju społeczności ludzkich na terenie Ameryk od pojawienia się człowieka w Ameryce do początków gospodarki wytwórczej

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	podstawowe zagadnienia dotyczące archeologii Nowego Świata	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W13, ARC_K1_W14, ARC_K1_W16, ARC_K1_W19	egzamin pisemny, zaliczenie
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	zaprezentować informacje na temat najstarszych kultur rozwijających się na terenie obu Ameryk	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U03, ARC_K1_U05, ARC_K1_U06	egzamin pisemny, zaliczenie
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	przedstawienia nabytej wiedzy na zajęciach w formie referatu i prezentacji w programie Power Point	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02, ARC_K1_K04	egzamin pisemny

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
ćwiczenia	15	
przygotowanie do egzaminu	30	
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	15	
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	30	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120	**ECTS** 4.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Charakterystyka Mezoameryki w okresie preklasycznym (2000 p.n.e.-III w. n.e.)	W1, U1, K1
2.	Charakterystyka kultur indiańskich Ameryki Północnej w okresie archaicznym i przejścia od Archaiku do rozwoju społeczności rolniczych (8000/6000 B.C.-400 n.e.)	W1, U1, K1

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
3.	Część wykładu dotycząca Ameryki Południowej będzie prezentacją głównych kierunków rozwoju i zmian kulturowych kontynentu na tle przemian przyrodniczych i klimatycznych. Kolejne spotkania poświęcone zostaną okresom paleoindiańskiemu i archaicznemu, a następnie zagadnieniu pojawienia się społeczności z gospodarką wytwórczą	W1, U1, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną, ćwiczenia przedmiotowe

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	egzamin pisemny	obecność na zajęciach oraz uzyskanie pozytywnej oceny w trakcie egzaminu pisemnego; zapowiadane kolokwia w trakcie semestru, które są warunkiem zaliczenia i dopuszczenia do egzaminu
ćwiczenia	zaliczenie	obecność na zajęciach oraz uzyskanie zaliczenia w formie pisemnej; zapowiadane kolokwia w trakcie semestru, które są warunkiem zaliczenia i dopuszczenia do egzaminu

Blok specjalizacji I: Archeologia Klasyczna I (Grecja)

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
fakultatywny

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2027/28

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.14.00583.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 3	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30 ćwiczenia: 15	4.0

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	absolwent zna i rozumie ma podstawową wiedzę o miejscu archeologii w systemie nauk, jej specyfice oraz o jej powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi. W szczególności student posiada wiedzę na temat sztuki i archeologii oraz chronologii starożytnej Grecji, a więc stylów, technik artystycznych i najważniejszych twórców architektury, rzeźby, malarstwa wazowego i monumentalnego, mozaik i drobnej plastyki w podstawowych epokach: okres geometryczny, archaiczny, klasyczny i hellenistyczny, oraz zna najważniejsze nowe osiągnięcia w zakresie archeologii Grecji	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W14, ARC_K1_W19	zaliczenie, egzamin
W2	absolwent ma uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu archeologii cywilizacji klasycznych, a szczególnie starożytnej Grecji, a także elementarną wiedzę na temat zjawisk i procesów przyrodniczych, tworzących środowiskowe uwarunkowania rozwoju społeczności ludzkich w przeszłości oraz kontekstów występowania źródeł archeologicznych	ARC_K1_W11, ARC_K1_W16	egzamin
W3	absolwent zna i rozumie ma uporządkowaną wiedzę na temat systemów chronologii i periodyzacji stosowanych w archeologii oraz metod datowania źródeł archeologicznych, a szczególnie starożytnej Grecji; ma także podstawową wiedzę na temat zróżnicowania i charakterystyki kategorii źródeł archeologicznych typowych dla starożytnej Grecji	ARC_K1_W06, ARC_K1_W07	zaliczenie, egzamin
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	rozpoznawać, charakteryzować, opisywać i interpretować zabytki architektoniczne, rzeźby i wazy przypisywane konkretnym twórcom, a także analizować elementy stylu, ikonografii i techniki, stanowiące podstawę datowania i atrybucji zabytku.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U03, ARC_K1_U05, ARC_K1_U06	zaliczenie, egzamin
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	praktycznego zastosowania nabytej wiedzy w pracy wykopaliskowej na terenie śródziemnomorskim, w pracy w placówkach muzealnych oraz oświatowych i związanych z kulturą.	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02, ARC_K1_K04	zaliczenie, egzamin

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
konwersatorium	30
ćwiczenia	15
przygotowanie do egzaminu	30
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	15
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	30

Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120	**ECTS** 4.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Blok specjalizacji I: Archeologia Klasyczna I (Grecja): Wykład: Przedstawiona zostanie archeologia starożytnej Grecji w zakresie urbanistyki i architektury w kontekście historii polityczno-społecznej, poszczególnych okresach jej rozwoju. Wykład rozpoczyna się od przybliżenia zagadnień związanych z archeologią egejską - ze szczególnym uwzględnieniem kultury cykladzkiej, minojskie oraz mykeńskiej, a także zarysowaniem problamtyki archeologii hmeryckiej. Następnie krótko zostanie potraktowany okres formowania się odrodzonej cywilizacji greckiej po upadku kultury minojsko-mykeńskiej (okres wczesnej epoki żelaza). Największy nacisk położony zostanie na rozwój badań archeologicznych nad greckim okresem archaicznym, klasycznym i hellenistycznym. Szczegółowo zostaną omówione podstawowe zagadnienia: style (porządki) w architekturze greckiej; rozwój świątyń i sanktuariów greckich, w tym najwięcej uwagi poświęcone zostanie sanktuariom panhelleńskim, czyli ogólnogreckim w Olimpii i Delfach; podstawowe typy budowli greckich; rozwój agory; urbanistyka grecka na tle rozwoju społeczno-politycznego najważniejszych polis greckich z Atenami i Spartą na czele. Ćwiczenia: W ramach ćwiczeń studenci zapoznają się z szeroko rozumianą kultura materialną starożytnej Grecji. Celem jest krótka prezentacja poszczególnych kategorii zabytków, (szczególnie z zakresu tzw. rzemiosła artystycznego), o których w trakcie wykładów czy konwersatoriów wspomina się tylko bez ich omówienia. Przedstawiane będą takie kategorie obiektów, jak: terakoty, brązy, obiekty szklane, lampki, biżuteria itp., ceramika w kontekście jej funkcjonalności oraz amfory transportowe i znaki handlowe (w tym stemple); istotny element kultury materialnej stanowią też meble, ubiory i inne przedmioty związane z życiem codziennym, broń i podstawowe elementy uzbrojenia, itp. Poruszane będą też zagadnienia związane obrządkiem pogrzebowym i materialnymi świadectwami kultów religijnych, jak również w ogólnym zarysie zagadnienia technik artystycznych i materiałów stosowanych w sztuce i rzemiośle. Studenci powinni sami poznawać te kategorie poprzez przygotowywanie krótkich prezentacji nt. wybranych obiektów, rozpoznawanie podstawowych typów na slajdach w trakcie testów sprawdzających ich wiedzę. Prowadzący ćwiczenia mogą położyć nacisk na jedną czy kilka wybranych kategorii obiektów. Umiejętności praktyczne i wiedza zdobyta w trakcie tych zajęć będzie stanowiła podstawę do udziału w zajęciach z bloku źródłoznawstwo archeologiczne	W1, W2, W3, U1, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

ćwiczenia przedmiotowe, wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	egzamin	Zdawanie egzaminu możliwe po uprzednim zaliczeniu ćwiczeń. Egzamin ustny

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
ćwiczenia	zaliczenie	Obecności na zajęciach, aktywne uczestnictwo, zaliczenie cząstkowych kolokwiów ustnych i pisemnych

Blok specjalizacji I: Archeologia Wczesnego Średniowiecza

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia	**Cykl kształcenia** 2026/27
Ścieżka -	**Rok realizacji** 2027/28
Jednostka organizacyjna Wydział Historyczny	**Kod przedmiotu** UJ.WHARCS.14.00584.26
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	**Języki wykładowe** polski
Forma studiów studia stacjonarne	**Dyscypliny** Archeologia
Profil studiów ogólnoakademicki	**Klasyfikacja ISCED** 0222 Historia i archeologia
Obligatoryjność fakultatywny	

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 3	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30 ćwiczenia: 15	4.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Celem zajęć jest zaznajomienie studenta z charakterystyką kulturową ziem polskich oraz wybranych terenów ościennych w okresie wczesnego średniowiecza (od VI do XIII wieku)

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	**Efekty w zakresie**	**Kierunkowe efekty uczenia się**	**Metody weryfikacji**
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	Student zna i rozumie etapy rozwoju społeczeństw i ich kultur w centralnej, wschodniej i południowej Europie od VI do połowy XIII w.	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W12, ARC_K1_W14, ARC_K1_W16, ARC_K1_W19	egzamin ustny, zaliczenie ustne
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	Student potrafi rozpoznawać najistotniejsze cechy charakterystyczne poszczególnych kultur, spetryfikowane w ich materialnych reliktach, a także rozpoznawać skomplikowane relacje, łączące członków tych społeczności, jak i interakcje zachodzące pomiędzy poszczególnymi społecznościami i ich kulturami. Student potrafi rozpoznawać i ocenić chronologię podstawowego zestawu charakterystycznych zabytków z poszczególnych omawianychy w trakcie zajęć kultur.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U03, ARC_K1_U05, ARC_K1_U06	egzamin ustny, zaliczenie ustne
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	Student uzyska podstawy do samodzielnego zdobywania wiedzy w zakresie archeologii wczesnego średniowiecza.	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02, ARC_K1_K04	zaliczenie ustne

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
ćwiczenia	15	
przygotowanie do egzaminu	30	
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	30	
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	15	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120	**ECTS** 4.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	W trakcie zajęć zaprezentowane zostaną pogłębione infoemacje na temat rozwoju społeczeństw i ich kultur w centralnej, wschodniej i południowej Europie od VI do połowy XIII w. Studenci oprócz wiedzy uzyskają umiejętności rozpoznawania najistotniejszych elementów poszczególnych kultur, spetryfikowanych w ich materialnych reliktach, a także rozpoznawania skomplikowanych relacji łączących członków tych społeczności, jak i interakcji zachodzących pomiędzy poszczególnymi społecznościami i ich kulturami. W ramach wykładu omówione zostaną zagadnienia etno- i topogenezy Słowian (źródła językowe, historyczne, archeologiczne, przyrodnicze), w tym poglądy naukowców reprezentujących hipotezy określane jako neoautochtonizm i allochtonizm. W dalszej kolejności poruszone zostaną zagadnienia kultur wczesnosłowiańskich w Europie (źródła historyczne zostaną skonfrontowane z archeologicznymi), jak i kultury wczesnosłowiańskiej w Polsce (osadnictwo, obrządek pogrzebowy, budownictwo, gospodarka). Kolejnym kluczowym okresem rozwoju jest tzw. faza plemienna na terenie Słowiańszczyzny zachodniej (VII-X w.), w tym problem istniejących na jej obszarze prowincji kulturowych, jak i zagadnienia geografii etnicznej Słowiańszczyzny (w tym także wschodniej i południowej) i jej polityczne dzieje. Zaprezentowany zostanie zarys dziejów i kultury Słowian zamieszkujących tereny Europy centralnej, wschodniej i południowej. W tym kontekście poruszone zostaną zagadnienia obecności ludów koczowniczych na terenie wczesnośredniowiecznej Europy (Awarzy, Węgrzy, Chazarowie, Protobułgarzy, Pieczyngowie, Połowcy, Tatarzy - źródła historyczne i archeologiczne) i ich relacji z zamieszkującymi tu ludami osiadłymi. Następnie zaprezentowane zostaną zagadnienia dotyczące Słowian zamieszkujących tereny Polski przed połową X w. (charakterystyka kultury, kontakty interregionalne, formy osadnictwa, gospodarka, obrządek pogrzebowy, archeologiczne ślady religii pogańskiej). Dalej przedstawione będą kwestie związane z kształtowaniem się pierwszych organizmów państwowych na terenie Słowiańszczyzny – od tzw. państwa Samona, poprzez państwo morawskie, czeskie, Ruś kijowską, aż po państwo pierwszych Piastów (dane ze źródeł pisanych skonfrontowane zostaną ze źródłami archeologicznymi). Omówione zostaną związane z tym zagadnienia organizacji grodowej, osadnictwa wiejskiego, wytwórczości wyspecjalizowanej, gospodarki, sił zbrojnych, jak i zagadnienia kultury duchowej (w tym problem chrystianizacji i obrządku pogrzebowego). Istotną częścią wykładu będzie również grupa zagadnień odnoszących się do wzajemnych relacji Słowian z kręgami kulturowymi i cywilizacjami niesłowiańskimi (kultura merowińska, karolińska, skandynawska z tzw. okresu wikińskiego). W ramach ćwiczeń omówione zostaną zagadnienia związane z produkcją naczyń glinianych (typologia, zdobnictwo, technologia i technika wyrobu naczyń). Student zaznajomiony zostanie również z problematyką zróżnicowania uzbrojenia na terenie Słowiańszczyzny w okresie VI - połowy XIII wieku. Na zajęciach tych szczególny nacisk położony zostanie na broń białą, zaczepną, uzbrojenie miotające, uzbrojenie ochronne oraz hełm. Osobnym zagadnieniem pozostaje omówienie wczesnośredniowiecznego oporządzenia jeździeckiego, ze szczególnym uwzględnieniem ostróg. Kolejny blok tematyczny ćwiczeń do „archeologii wczesnego średniowiecza” stanowią ozdoby i części stroju. Podczas zajęć student zaznajomiony zostanie ze wszystkimi podstawowymi rodzajami ozdób, spotykanymi w okresie wczesnego średniowiecza (fibule, kabłączki skroniowe, zausznice, lunule, kaptorgi, paciorki i inne). Ostatnie z zagadnień poruszanych na zajęciach stanowi zarys charakterystyki budownictwa mieszkalno-gospodarczego na terenie ziem polskich w średniowieczu (budownictwo w typie półziemiankowym/ziemiankowym, budownictwo naziemne). W trakcie omawianych zajęć student zapozna się również z technikami konstrukcji obwałowań grodów wczesnośredniowiecznych.	W1, U1, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

ćwiczenia przedmiotowe, wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	egzamin ustny	poprawne odpowiedzi na ponad 50% pytań
ćwiczenia	zaliczenie ustne	poprawne odpowiedzi na ponad 50% pytań

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE

Antropologia fizyczna

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
obowiązkowy

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2027/28

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.14.00577.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Nauki biologiczne

Klasyfikacja ISCED
0511 Biologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 3	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** wykład: 30 ćwiczenia: 15	3.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	zapoznanie studentów z podstawową wiedzą z zakresu biologii człowieka oraz przedstawienie wzajemnej zależnościami pomiędzy biologią i kulturą człowieka
C2	zapoznanie studentów z kolejnymi etapami filogenezy
C3	zapoznanie studentów z metodami eksploracji i identyfikacji szczątków ludzkich prowadzące do ustalenia profilu biologicznego.
C4	zapoznanie studentów z budową morfologiczną szkieletu ludzkiego

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	budowę morfologiczną szkieletu ludzkiego oraz zmiany patologiczne kośćca	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03	egzamin pisemny, zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne
W2	etapy filogenezy człowieka	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W04, ARC_K1_W16	egzamin pisemny
W3	podstawowe metody badań bioarcheologicznych	ARC_K1_W04, ARC_K1_W15, ARC_K1_W16	egzamin pisemny
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	potrafi wyjaśnić mechanizmy procesu filogenezy	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U03, ARC_K1_U04	egzamin pisemny
U2	dokonać identyfikacji szczątków ludzkich określając ich płeć oraz wiek w chwili zgonu	ARC_K1_U01, ARC_K1_U03, ARC_K1_U04	egzamin pisemny, zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne
U3	potrafi rozróżnić zmiany powstałe na kościach ante-, peri- i postmortem	ARC_K1_U01, ARC_K1_U03	egzamin pisemny, zaliczenie ustne
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	jest gotów do stosowania zasady bioetyki w postępowaniu z ludzkimi szczątkami kostnymi	ARC_K1_K07	zaliczenie ustne
K2	jest gotów do podejmowania współpracy z przedstawicielami innych dyscyplin naukowych w celu pełnej analizy danych archeologicznych	ARC_K1_K01, ARC_K1_K04	egzamin pisemny, zaliczenie ustne

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
wykład	30	
ćwiczenia	15	
przygotowanie do ćwiczeń	15	
przygotowanie do egzaminu	20	
przygotowanie się do sprawdzianu zaliczeniowego	10	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 90	**ECTS** 3.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Antropologia – metodody i historia badań. Budowa morfologiczna szkieletu ludzkiego: kręgosłup, klatka piersiowa, kończyna górna, kończyna dolna, czaszka.	W1, W3, U2, K1, K2
2.	Identyfikacja antropologiczna szczątków ludzkich: ustalanie wielu w chwili zgonu, określanie płci na podstawie cech budowy morfologicznej szkieletu ludzkiego, oszacowanie przyżyciowej wysokości ciała	W1, W3, U2, K1, K2
3.	Identyfikacja zmian patologicznych kośćca: wady wrodzone, urazy przyżyciowe, zmiany zapalne	W1, W3, U2, U3, K1, K2
4.	Filogeneza człowieka: • mechanizmy filogenezy • pierwsze naczelne • zróżnicowanie morfologiczne australopiteków • powstanie i zróżnicowanie rodzaju Homo • Homo sapiens neanderthalensis • Homo sapiens sapiens	W2, W3, U1, U2, K1, K2
5.	Archeologia funeralna – od pradziejów po współczesność: • eksploracja pochówków szkieletowych • eksploracja pochówków ciałopalnych • eksploracja grobów zbiorowych • ekshumacje współczesnych szczątków ludzkich	W1, W3, U2, U3, K1, K2
6.	Człowiek i środowisko: mechanizmy przystosowania do środowiska oraz rola czynników biokulturowych	W1, W2, U1, K2
7.	Badania bioarcheologiczne – możliwości i perspektywy badawcze: • analizy archeogenetyczne, • rekonstrukcja diety • rekonstrukcja procesów migracyjnych	W3, U2, K1, K2

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

wykład z prezentacją multimedialną, ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, analiza przypadków

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład	egzamin pisemny	Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie co najmniej 60% poprawnych odpowiedzi z egzaminu.

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
ćwiczenia	zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne	Ocenianie ciągłe na podstawie przygotowania do zajęć z zakresu podanego w harmonogramie ćwiczeń oraz kolokwium zaliczeniowe pisemne/ustne. Uzyskanie co najmniej 60% prawidłowych odpowiedzi kolokwium zaliczeniowego dopuszcza do egzaminu.

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE

Teoria i historia archeologii

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
obowiązkowy

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2027/28

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.18.00585.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 4	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30	3.0

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	historyczne uwarunkowania w rozwoju perspektyw teoretycznych oraz instytucjonalnych podstaw współczesnej archeologii.	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W04, ARC_K1_W05, ARC_K1_W17	egzamin pisemny
Umiejętności – Student potrafi:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
U1	właściwie zidentyfikować perspektywę teoretyczną stojącą za każdą interpretacją w archeologii oraz powiązać jej genezę ze społecznymi i politycznymi uwarunkowaniami środowiska, w którym ona powstała.	ARC_K1_U06	egzamin pisemny
U2	przygotować krótki esej dotyczący zagadnień z zakresu teorii i zawierający indywidualną ocenę opisywanych poglądów.	ARC_K1_U06, ARC_K1_U07, ARC_K1_U08	egzamin pisemny
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	świadomego uczestnictwa w debatach dotyczących teorii i metodologii w archeologii.	ARC_K1_K04, ARC_K1_K05, ARC_K1_K07, ARC_K1_K09	egzamin pisemny
K2	zespołowej współpracy w przygotowywaniu krótkich wypowiedzi pisemnych.	ARC_K1_K03	egzamin pisemny

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
przygotowanie projektu	25	
przygotowanie do egzaminu	25	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 80	**ECTS** 3.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	1. Definicja twierdzeń naukowych, sposoby dowodzenia naukowego (dedukcja i indukcja), modele. 2. Pierwsze teorie (Thomsen) leżące podstaw chronologii archeologicznej i ich filozoficzny kontekst. 3. Darwinowska teoria ewolucji, ewolucjonizm spencerowski i ich odbicie w teorii archeologicznej (Lubbock, badania nad początkami człowieka, studia nad relacjami człowiek-środowisko). 4. Wzrost znaczenia humanistyki w połowie XIX wieku (nowa historia, szkoła kręgów kulturowych w archeologii) i zmiany społeczno polityczne ostatnich dekad XIX stulecia, jako tło dla powstania archeologii kulturowo-historycznej. 5. Założenia archeologii kulturowo-historycznej, odmienność procesów synchronicznych i diachronicznych, różnice w poglądach G. Kossinny i V.G. Childe'a. 6. Metoda etniczna i jej uwikłanie w ideologię narodowego socjalizmu. 7. Archeologia marksistowska w Związku Radzieckim 8. Poglądy alternatywne względem kierunku kulturowo-historycznego w połowie XX wieku: materializm w późniejszych pracach V.G. Childe'a oraz G. Clarka. 9. Źródła inspiracji archeologii procesualnej – skandynawska tradycja badań środowiskowych w archeologii, funkcjonalizm brytyjski, neoewolucjonizm (White, Steward). 10. Archeologia analityczna D. Clarke'a – procedura badań archeologicznych, politetyczny model jednostek badań oraz teoria systemów. 11. Szkoła paleoekonomiczna (E. Higgs) i jej założenia. 12. Nowa Archeologia w Ameryce Północnej (L. Binford) i Wielkiej Brytanii (C. Renfrew) – jej charakter jako ruchu naukowego, wspólne założenia, znaczenie datowania radiowęglowego, pojęcie „przesłanki pompejańskiej" i różnice w sposobach jej przezwyciężania (teorie średniego zasięgu, archeologia zachowań M. Schiffera). 13. Nurty marksistowskie w późniejszym rozwoju archeologii procesualnej – dyskusja nad społeczną interpretacją inwentarzy grobowych oraz analizy Systemów-Światów. Geneza tych drugich w obrębie nauk historycznych. 14. „Krytyczne" i antypozytywistyczne inspiracje archeologii post-procesualnej – neomarksizm (teoria krytyczna) i postmodernizm. Kwestia społecznego i politycznego uwikłania archeologii oraz brak odrębności faktów i teorii. Szczególny charakter człowieka – wyłączenie humanistyki z praw materialistycznej nauki. 15. Idealistyczne rozumienie kultury – strukturalizm oraz teoria praktyki P. Bourdieu. Kultura jako symbol – kontekstualizm I. Hoddera. Pojęcia perspektywy etycznej i emicznej. 16. Feminizm w archeologii.	W1, U1, U2, K1, K2

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

metoda projektów, wykład z prezentacją multimedialną, konsultacje

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	egzamin pisemny	Na ocenę końcową składają się rezultaty egzaminu pisemnego (pytania testowe i opisowe) oraz ocena eseju przygotowywanego w 2-3 osobowych zespołach w oparciu o przypisane przez prowadzącego tematy.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Brak wymagań wstępnych, obecność na wykładach nie jest obowiązkowa.

Terenowe wycieczki badawcze

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia	**Cykl kształcenia** 2026/27
Ścieżka -	**Rok realizacji** 2027/28, 2028/29
Jednostka organizacyjna Wydział Historyczny	**Kod przedmiotu** UJ.WHARCS.128.00586.26
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	**Języki wykładowe** polski
Forma studiów studia stacjonarne	**Dyscypliny** Archeologia
Profil studiów ogólnoakademicki	**Klasyfikacja ISCED** 0222 Historia i archeologia
Obligatoryjność obowiązkowy	

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 4	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** ćwiczenia: 30	1.0

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 6	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** ćwiczenia: 30	2.0

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	**Efekty w zakresie**	**Kierunkowe efekty uczenia się**	**Metody weryfikacji**
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	student rozumie znaczenie prospekcji terenowej w praktyce konserwatorskiej i w planowaniu badań archeologicznych.	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W04, ARC_K1_W05, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W22	zaliczenie na ocenę
W2	student rozumie zasady prowadzenia prospekcji terenowej w kontekście obowiązujących przepisów prawnych w Polsce.	ARC_K1_W22	zaliczenie na ocenę
W3	student rozumie zasady organizacji prospekcji archeologicznej w terenie i sposób pozyskiwania danych w trakcie tego typu badań (badania powierzchniowe; geomagnetyka; rozpoznanie geomorfologiczne; badania sondażowe).	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W15, ARC_K1_W16, ARC_K1_W18, ARC_K1_W20, ARC_K1_W22	zaliczenie na ocenę
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	zaplanować prospekcję archeologiczną w terenie.	ARC_K1_U03, ARC_K1_U12, ARC_K1_U14, ARC_K1_U15, ARC_K1_U16, ARC_K1_U17	zaliczenie na ocenę
U2	posługiwać się mapą i odnajdywać się w terenie oraz rozumie znaczenie różnych form terenowych jako potencjalnych stref osadnictwa pradziejowego.	ARC_K1_U04, ARC_K1_U05, ARC_K1_U12, ARC_K1_U15, ARC_K1_U16, ARC_K1_U17	zaliczenie na ocenę
U3	wykorzystać podstawowe narzędzia do rejestracji pozyskiwanych danych (GPS, tachimetr, bazy danych).	ARC_K1_U03, ARC_K1_U05, ARC_K1_U12, ARC_K1_U14, ARC_K1_U15, ARC_K1_U16, ARC_K1_U17	zaliczenie na ocenę

Bilans punktów ECTS

Semestr 4

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
ćwiczenia	30	
przygotowanie do ćwiczeń	15	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 45	**ECTS** 1.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Semestr 6

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
ćwiczenia	30
przygotowanie do ćwiczeń	15

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
	45	2.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Wycieczki terenowe - ćwiczenia	W1, W2, W3, U1, U2, U3

Informacje rozszerzone

Semestr 4

Metody nauczania :

ćwiczenia przedmiotowe, udział w badaniach

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	Aktywny udział w ćwiczeniach

Semestr 6

Metody nauczania :

ćwiczenia przedmiotowe, udział w badaniach

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	Aktywny udział w ćwiczeniach

Wymagania wstępne i dodatkowe

Obecność obowiązkowa.

Ćwiczenia terenowe 2

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
obowiązkowy

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2027/28

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.18.00587.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 4	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** ćwiczenia: 150	6.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Uzyskanie wiedzy i praktycznych umiejętności prowadzenia badań archeologicznych na różnych typach stanowisk.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	**Efekty w zakresie**	**Kierunkowe efekty uczenia się**	**Metody weryfikacji**
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	student/ka zna i rozumie ma podstawową wiedzę o metodyce i procedurach warsztatu badawczego archeologa w zakresie prac terenowych.	ARC_K1_W20	zaliczenie na ocenę

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W2	student/ka ma podstawową wiedzę o systemie i metodach organizacji ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego i obowiązujących regulacjach prawnych w tym zakresie.	ARC_K1_W22	zaliczenie na ocenę
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	student/ka potrafi aktywnie uczestniczyć w terenowych badaniach archeologicznych różnego typu.	ARC_K1_U12	zaliczenie na ocenę
U2	student/ka potrafi wykonywać standardowe czynności eksploracyjne w trakcie archeologicznych badań wykopaliskowych na stanowiskach różnego typu.	ARC_K1_U13	zaliczenie na ocenę
U3	student/ka potrafi wykonać podstawowe kategorie dokumentacji wyników archeologicznych badań terenowych.	ARC_K1_U14	zaliczenie na ocenę
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	student/ka ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego ich doskonalenia, uzupełniania i wzbogacania.	ARC_K1_K01	zaliczenie na ocenę
K2	student/ka potrafi pracować w zespole, przyjmując w nim różne role, zwłaszcza w trakcie archeologicznych badań terenowych.	ARC_K1_K03	zaliczenie na ocenę
K3	student/ka posiada elementarne umiejętności organizacyjne związane z przygotowaniem i realizowaniem badań archeologicznych	ARC_K1_K05	zaliczenie na ocenę
K4	student/ka ma przekonanie o konieczności zachowywania profesjonalizmu i przestrzegania zasad etyki zawodowej.	ARC_K1_K07	zaliczenie na ocenę

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
ćwiczenia	150	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 150	**ECTS** 6.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	- znaczenie badań terenowych w archeologii. - organizacja pracy w trakcie archeologicznych badań terenowych. - podstawowe techniki eksploracji obiektów archeologicznych. - podstawowe techniki prowadzenia dokumentacji wykopaliskowej. - znajomość narzędzi wykorzystywanych w trakcie prac wykopaliskowych, w tym urządzeń pomiarowych. - etyczny aspekt prowadzenia badań wykopaliskowych - etyka zawodowa w warsztacie archeologa.	W1, W2, U1, U2, U3, K1, K2, K3, K4

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

udział w badaniach

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	udział w ćwiczeniach terenowych

Blok specjalizacji II: Archeologia Epoki kamienia II (Neolit)

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
fakultatywny

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2027/28

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.18.00588.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 4	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30 ćwiczenia: 15	4.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zajęcia prezentują rozwój jednostek neolitycznych i eneolitycznych na terenie kontynentu europejskiego, ze szczególnym uwzględnieniem strefy bałkańskiej, środkowoeuropejskiej i południowoskandynawskiej. Studenci otrzymają w ich trakcie pogłębioną wiedzę na temat takich aspektów, jak: chronologia absolutna, stosunki i relacje w zakresie jednostek archeologicznych, wzorce osadnicze i ekonomiczne, obrządek pogrzebowy i przejawy zachowań symboliczno-ideologicznych, które można odnosić do tych zjawisk kulturowych. Omówione zostanie także w przekrojowym zakresie zagadnienie stosunków etnicznych młodszej epoki kamienia na terenie Europy na bazie najnowszych ustaleń archeogenetycznych. W ramach ćwiczeń zostaną omówione materialne wyznaczniki kultur archeologicznych wyodrębnionych w okresie neolitu i eneolitu, ze szczególnym uwzględnieniem ziem polskich.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	podstawową terminologię używaną w archeologii neolitu oraz w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych.	ARC_K1_W03	egzamin ustny, zaliczenie
W2	student ma uporządkowaną wiedzę na temat systemów chronologii i periodyzacji stosowanych w archeologii neolitu i eneolitu oraz metod datowania źródeł archeologicznych charakterystycznych dla tych epok.	ARC_K1_W06	egzamin ustny, zaliczenie
W3	student ma podstawową wiedzę na temat zróżnicowania i charakterystyki poszczególnych kategorii źródeł archeologicznych, typowych dla okresu neolitu i eneolitu.	ARC_K1_W07	egzamin ustny, zaliczenie
W4	student ma uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu archeologii młodszej epoki kamienia.	ARC_K1_W09	egzamin ustny, zaliczenie
W5	student ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu archeologii neolitu i eneolitu oraz jej relacji do archeologii współczesnych oraz bliskich chronologicznie zjawisk prehistorycznych.	ARC_K1_W14	egzamin ustny, zaliczenie
W6	student ma elementarną wiedzę na temat zjawisk i procesów przyrodniczych, tworzących środowiskowe uwarunkowania rozwoju społeczności ludzkich w neolicie i eneolicie oraz charakterystycznych dla nich kontekstów występowania źródeł archeologicznych.	ARC_K1_W16	egzamin ustny, zaliczenie
W7	student ma podstawową wiedzę o najważniejszych, nowych osiągnięciach w obrębie archeologii neolitu i eneolitu.	ARC_K1_W19	egzamin ustny, zaliczenie
W8	student ma podstawową wiedzę o miejscu archeologii w systemie nauk, jej specyfice oraz o jej powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi	ARC_K1_W02	egzamin ustny, zaliczenie
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze w zakresie neolitu, korzystając z różnych źródeł (w języku polskim i językach obcych) oraz nowoczesnych technologii informatycznych.	ARC_K1_U01	egzamin ustny, zaliczenie
U2	synchronizować neolityczne zjawiska kulturowe na różnych obszarach geograficznych.	ARC_K1_U02	egzamin ustny, zaliczenie
U3	potrafi formułować oraz podejmować proste problemy badawcze w zakresie archeologii neolitu i eneolitu, trafnie rozpoznać, a także opracować różne kategorie źródeł archeologicznych, oraz potrafi odnieść się do istniejących poglądów na temat związków pomiędzy kulturą materialną a procesami społecznymi i historycznymi	ARC_K1_U03, ARC_K1_U05, ARC_K1_U06	egzamin ustny, zaliczenie
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	student ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie archeologii neolitu i eneolitu, rozumie potrzebę ciągłego ich doskonalenia, uzupełniania i wzbogacania	ARC_K1_K01	egzamin ustny, zaliczenie

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
K2	student efektywnie organizuje własną pracę w zakresie archeologii neolitu i eneolitu oraz krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania.	ARC_K1_K02	egzamin ustny, zaliczenie
K3	student ma świadomość znaczenia badań interdyscyplinarnych w uzyskiwaniu nowych danych na temat okresu neolitu i eneolitu.	ARC_K1_K04	egzamin ustny, zaliczenie

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
konwersatorium	30
ćwiczenia	15
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	20
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	10
przygotowanie do egzaminu	30
przygotowanie do zaliczenia	15

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
	120	4.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Geneza formacji neolitycznej w Europie środkowej (łącznie z Kotliną Karpacką).	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, U1, U2, U3, K1, K2, K3
2.	Społeczności kultury ceramiki wstęgowej rytej i kultury wschodniej ceramiki linearnej.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, U1, U2, U3, K1, K2, K3
3.	Sytuacja kulturowa na ziemiach polskich w V tysiącleciu BC, na tle terytoriów ościennych.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, U1, U2, U3, K1, K2, K3
4.	Drugi etap neolityzacji Europy środkowej.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, U1, U2, U3, K1, K2, K3
5.	Sytuacja kulturowa w Europie środkowej w pierwszej połowie IV tysiąclecia BC.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, U1, U2, U3, K1, K2, K3

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
6.	Kultura materialna społeczności kręgu linearnego.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, U1, U2, U3, K1, K2, K3
7.	Kultura materialna młodszych ugrupowań naddunajskich.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, U1, U2, U3, K1, K2, K3
8.	Kultura materialna społeczności kultury pucharów lejkowatych.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, U1, U2, U3, K1, K2, K3
9.	Kultura materialna społeczności kultury badeńskiej.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, U1, U2, U3, K1, K2, K3
10.	Kultura materialna społeczności kultury amfor kulistych.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, U1, U2, U3, K1, K2, K3
11.	Kultura materialna społeczności kultury ceramiki sznurowej.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, U1, U2, U3, K1, K2, K3
12.	Kultura materialna społeczności paraneolitycznych na ziemiach polskich.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, U1, U2, U3, K1, K2, K3

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

ćwiczenia przedmiotowe, wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	egzamin ustny	warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z ćwiczeń; warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu w formie ustnej.
ćwiczenia	zaliczenie	warunkiem uzyskania zaliczenia z ćwiczeń jest obecność na zajęciach oraz uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium.

Wymagania wstępne i dodatkowe

brak

Blok specjalizacji II: Archeologia Epoki Brązu

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
fakultatywny

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2027/28

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.18.00589.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 4	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30 ćwiczenia: 15	4.0

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	student ma podstawową wiedzę o miejscu archeologii w systemie nauk, jej specyfice oraz o jej powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi, zna i rozumie podstawową terminologię, ma uporządkowaną wiedzę na temat systemów chronologii i periodyzacji stosowanych w archeologii epoki brązu Student ma podstawową wiedzę na temat zróżnicowania i charakterystyki poszczególnych kategorii źródeł archeologicznych w zakresie studiów nad epoką brązu, ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu archeologii epoki brązu; ma też ma elementarną wiedzę na temat zjawisk i procesów przyrodniczych, tworzących środowiskowe uwarunkowania rozwoju społeczności ludzkich w przeszłości oraz ma podstawową wiedzę o najważniejszych, nowych osiągnięciach w zakresie archeologii epoki brązu.	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W10, ARC_K1_W14, ARC_K1_W16, ARC_K1_W19	egzamin ustny, zaliczenie ustne
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	student potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze, korzystając z różnych źródeł (w języku polskim i językach obcych) oraz nowoczesnych technologii informatycznych; potrafi synchronizować zjawiska kulturowe na różnych obszarach geograficznych; potrafi formułować i podejmować proste problemy badawcze w zakresie archeologii epoki brązu, z wykorzystaniem właściwych metod i narzędzi; potrafi trafnie rozpoznać i opracować różne kategorie źródeł archeologicznych; potrafi odnieść się do istniejących poglądów na temat związków pomiędzy kulturą materialną a procesami społecznymi i historycznymi zachodzącymi w epoce brązu	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U03, ARC_K1_U05, ARC_K1_U06	egzamin ustny, zaliczenie ustne
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	k_K01: ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego ich doskonalenia, uzupełniania i wzbogacania K_K02: efektywnie organizuje własną pracę i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania K_K04: ma świadomość znaczenia badań interdyscyplinarnych w nauce	ARC_K1_K01, ARC_K1_K04	egzamin ustny

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
konwersatorium	30
ćwiczenia	15
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	30
przygotowanie do egzaminu	30

studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	15

Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120	**ECTS** 4.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Ramy czasowe epoki brązu i wczesnej epoki żelaza. Podstawy chronologii i periodyzacji epoki brązu w Europie. Główne cechy omawianej epoki. Wpływ zmian klimatycznych na procesy osadnicze i kulturowe. Rozmieszczenie złóż rud miedzi i cyny w Europie i Azji Zachodniej. Wybrane zagadnienia technologii wytwarzania i obróbki brązu. Kultury strefy kaukaskiej i stepów euro-azjatyckich w epoce brązu. Krąg kultur naddunajskich (tellowych), krąg unietycko-straubiński i inne strefy kulturowe w Europie we wczesnej epoce brązu. Europa w czasach dominacji kultur mogiłowych i kultur pól popielnicowych. Zróżnicowanie typologiczno-chronologiczne zabytków metalowych w europejskiej epoce brązu. Zróżnicowanie typologiczno-chronologiczne ceramiki w wybranych kulturach europejskiej epoki brązu.	W1, U1, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną, ćwiczenia przedmiotowe

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	egzamin ustny	Zaliczenie wykładów: obecność na zajęciach oraz pozytywne zaliczenie kolokwiów. Ilość kolokwiów jest ustalana w trakcie trwania semestru przez prowadzącego. Przystąpienie do egzaminu ustnego poprzedza pozytywne zaliczenie ćwiczeń i wykładów. Zdanie egzaminu wymaga również wykazania się znajomością mapy Europy i Azji Zachodniej oraz środkowej: krainy geograficzne i historyczne, ważniejsze rzeki.
ćwiczenia	zaliczenie ustne	Zaliczenie ćwiczeń: obecność na zajęciach oraz pozytywne zaliczenie kolokwiów. Ilość kolokwiów jest ustalana w trakcie trwania semestru przez prowadzącego. Przygotowanie krótkiego opisu wybranego zabytku brązowego (na podstawie rysunku lub fotografii) z prawidłowym wykorzystaniem literatury specjalistycznej.

Blok specjalizacji II: Archeologia Późnego Średniowiecza i Nowożytności

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia	**Cykl kształcenia** 2026/27
Ścieżka -	**Rok realizacji** 2027/28
Jednostka organizacyjna Wydział Historyczny	**Kod przedmiotu** UJ.WHARCS.18.00590.26
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	**Języki wykładowe** polski
Forma studiów studia stacjonarne	**Dyscypliny** Archeologia
Profil studiów ogólnoakademicki	**Klasyfikacja ISCED** 0222 Historia i archeologia
Obligatoryjność fakultatywny	

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 4	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30 ćwiczenia: 15	4.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	przekazanie wiedzy z zakresu archeologii wsi średniowiecznej i nowożytnej oraz pozamiejskich centrów kulturowych

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	podstawową wiedzę w zakresie archeologii średniowiecza i czasów nowożytnych oraz pokrewnych dyscyplin naukowych	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W12, ARC_K1_W14, ARC_K1_W16, ARC_K1_W19	egzamin pisemny, zaliczenie
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	Absolwent potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę, synchronizować zjawiska kulturowe, formułować i podejmować proste problemy badawcze w zakresie archeologii późnego średniowiecza i nowożytności, trafnie rozpoznać i opracować różne kategorie źródeł archeologicznych, oraz odnieść się do istniejących poglądów na temat związków pomiędzy kulturą materialną średniowiecza i czasów nowożytnych a procesami społecznymi i historycznymi	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U03, ARC_K1_U05, ARC_K1_U06	egzamin pisemny, zaliczenie
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego ich doskonalenia, efektywnie organizuje własną pracę i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania, oraz ma świadomość znaczenia badań interdyscyplinarnych w archeologii średniowiecza i czasów nowożytnych	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02, ARC_K1_K04	egzamin pisemny, zaliczenie

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
ćwiczenia	15	
przygotowanie do egzaminu	30	
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	15	
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	30	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120	**ECTS** 4.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Kolonizacja wsi oraz powstawanie, funkcjonowanie i rozwój pozamiejskich centrów kulturowych (zamki, klasztory) w okresie późnego średniowiecza i nowożytności. Zajęcia obejmować będą zagadnienia problemowe związane z archeologią gospodarki późnego średniowiecza i nowożytności, archeologią militarną, archeologią wsi średniowiecznej, archeologią założeń sakralnych oraz archeologią prawną. W ramach ćwiczeń scharakteryzowane zostaną typowe kategorie i charakterystyczne formy zabytków archeologicznych - późnośredniowieczna i nowożytna ceramika, kafle (ze wskazaniem na często inny charakter tego zabytków niż w funkcjonujące w średniowiecznych miastach), średniowieczne i nowożytne uzbrojenie. Całość zagadnień dotyczyć będzie Polski, ale przedstawiona zostanie na szerszym europejskim tle porównawczym.	W1, U1, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną, ćwiczenia przedmiotowe

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	egzamin pisemny	obecność na 2/3 zajęć, końcowy test pisemny
ćwiczenia	zaliczenie	dodatkowym warunkiem otrzymania zaliczenia jest obecność na 2/3 zajęć

Blok specjalizacji II: Archeologia Klasyczna II (Rzym)

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
fakultatywny

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2027/28

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.18.00591.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 4	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30 ćwiczenia: 15	4.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Uzyskanie podstaw teoretycznej i praktycznej wiedzy na temat archeologii (urbanistyki, architektury, sztuki i rzemiosła) starożytnego Rzymu

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	zna i rozumie podstawową terminologię używaną w archeologii klasycznej oraz w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	ARC_K1_W02	egzamin ustny, zaliczenie

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W2	ma uporządkowaną wiedzę na temat systemów chronologii i periodyzacji stosowanych w archeologii klasycznej oraz metod datowania źródeł archeologicznych ze szczególnym uwzględnieniem archeologii starożytnego Rzymu	ARC_K1_W06	egzamin ustny, zaliczenie
W3	ma podstawową wiedzę na temat zróżnicowania i charakterystyki poszczególnych kategorii źródeł archeologicznych	ARC_K1_W07	egzamin ustny, zaliczenie
W4	ma uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu archeologii cywilizacji klasycznych ze szczególnym uwzględnieniem archeologii starożytnego Rzymu	ARC_K1_W11	egzamin ustny, zaliczenie
W5	ma podstawową wiedzę o najważniejszych, nowych osiągnięciach w obrębie archeologii starożytnego Rzymu.	ARC_K1_W19	egzamin ustny, zaliczenie
W6	zna i rozumie podstawową terminologię używaną w archeologii oraz w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	ARC_K1_W03	egzamin ustny, zaliczenie
W7	zna i rozumie/ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu wybranych subdyscyplin archeologii i relacji pomiędzy nimi	ARC_K1_W14	egzamin ustny, zaliczenie
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze, korzystając z różnych źródeł (w języku polskim i językach obcych) oraz nowoczesnych technologii informatycznych	ARC_K1_U01	egzamin ustny, zaliczenie
U2	potrafi formułować i podejmować proste problemy badawcze w zakresie archeologii starożytnego Rzymu, z wykorzystaniem właściwych metod i narzędzi	ARC_K1_U03	egzamin ustny, zaliczenie
U3	potrafi synchronizować zjawiska kulturowe na różnych obszarach geograficznych	ARC_K1_U02	egzamin ustny, zaliczenie
U4	potrafi trafnie rozpoznać i opracować różne kategorie źródeł archeologicznych	ARC_K1_U05	egzamin ustny, zaliczenie
U5	potrafi odnieść się do istniejących poglądów na temat związków pomiędzy kulturą materialną a procesami społecznymi i historycznymi	ARC_K1_U06	egzamin ustny, zaliczenie
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego ich doskonalenia, uzupełniania i wzbogacania	ARC_K1_K01	egzamin ustny, zaliczenie
K2	efektywnie organizuje własną pracę i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania	ARC_K1_K02	egzamin ustny, zaliczenie
K3	ma świadomość znaczenia badań interdyscyplinarnych w nauce	ARC_K1_K04	egzamin ustny, zaliczenie

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć

konwersatorium	30
ćwiczenia	15
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	30
przygotowanie do egzaminu	25
przygotowanie prac pisemnych	20

Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120	**ECTS** 4.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	**Treści programowe**	**Efekty uczenia się dla przedmiotu**
1.	W trakcie konwersatorium stanowić zostaną szczegółowe omówione rozwój architektury, urbanistyki, rzemiosła i sztuki w starożytnym Rzymie od jego początków po okres późnego cesarstwa.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, U1, U2, U3, U4, U5, K1, K2, K3
2.	Punktem wyjścia dla studentów będzie wiedza i umiejętności uzyskane w trakcie bloku WH.IA.LWX_4 (Zarys archeologii cywilizacji klasycznych i świata barbarzyńskiego) na I roku. Zakres geograficzny zajęć wyznaczają granice cesarstwa rzymskiego w okresie jego największego rozkwitu terytorialnego.	W1, W2, W3, W4, W6, U1, U4, K1
3.	Zajęcia prowadzone będą w układzie tematycznym oraz chronologicznym. Zarysowane zostaną poszczególne etapy rozwoju cywilizacji rzymskiej pod kątem przemian w zakresie architektury, sztuki i rzemiosła artystycznego.	W2, W4, U1, U4, U5, K2, K3
4.	Podkreślone zostaną wpływy zewnętrzne jakim podlegała sztuka i architektura rzymska (etruskie, greckie), jak i wewnętrzny rozwój w/w dziedzin w Rzymie. Jednocześnie omówione zostanie praktyczne osadzenie w/w dziedzin w kontekście kulturowym cywilizacji starożytnego Rzymu -propagandzie politycznej, kulcie cesarskim, tożsamości rzymskiej w prowincjach etc. Podkreślona zostanie rola wielkich osobowości świata polityki rzymskiej (np. Cezar, Aufust, Neron, Trajan, Hadrian, Dioklecjan, Konstantyn Wielki) i ich wpływ na przemiany w sztuce i architekturze.	W2, W4, W5, U3, U4, U5, K3
5.	Ćwiczenia podzielone są na dwie części. Pierwsza dotyczy zgłębienia wiedzy na temat kultury Etrusków, jej powstania, rozwoju a także dziedzictwa materialnego.	W1, W3, W4, U1, U3, U4, U5, K1, K2
6.	W ramach ćwiczeń studenci zapoznają się z szeroko rozumianą kultura materialną starożytnego Rzymu. Celem jest krótka prezentacja poszczególnych kategorii zabytków rzemiosła artystycznego i tych związanych z życiem codziennym.	W1, W2, W3, W5, U1, U2, U4, U5, K2
7.	Prowadzący ćwiczenia mogą położyć nacisk na jedną czy kilka wybranych kategorii obiektów. Umiejętności praktyczne i wiedza zdobyta w trakcie tych zajęć będzie stanowiła podstawę do udziału w zajęciach z bloku źródłoznawstwo archeologiczne.	W1, W2, W3, W4, W5, U2, U3, U4, U5, K1, K2, K3
8.	W trakcie konwersatorium i ćwiczeń student nabędzie umiejętności prowadzenia dyskusji i pisania krótkich prac pisemnych na tematy związane z archeologią starożytnego Rzymu.	W1, W2, W4, U1, U5, K1, K3

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

ćwiczenia przedmiotowe, wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	egzamin ustny	Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia konwersatorium oraz zaliczenia z ćwiczeń. Zaliczenie konwersatorium następuje w wyniku oddania i zaakceptowania przez prowadzącego krótkiej pracy (3-4 strony) w formie eseju.
ćwiczenia	zaliczenie	Zaliczenie ćwiczeń następuje poprzez napisanie pracy zaliczeniowej (10 stron tekstu wyłączając bibliografię oraz ilustrację) z wybranego przez studenta tematu z zakresu archeologii klasycznej. Realizacja zadań domowych oraz aktywny udział w zajęciach (dopuszcza się jedną nieobecność)

Wymagania wstępne i dodatkowe

Znajomość historii, archeologii i mitologii starożytnej Grecji, historii i mitologii starożytnego Rzymu

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE

Blok specjalizacji II: Archeologia Okresu Lateńskiego

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia	**Cykl kształcenia** 2026/27
Ścieżka -	**Rok realizacji** 2027/28
Jednostka organizacyjna Wydział Historyczny	**Kod przedmiotu** UJ.WHARCS.18.00592.26
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	**Języki wykładowe** polski
Forma studiów studia stacjonarne	**Dyscypliny** Archeologia
Profil studiów ogólnoakademicki	**Klasyfikacja ISCED** 0222 Historia i archeologia
Obligatoryjność fakultatywny	

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 4	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30 ćwiczenia: 15	4.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Celem zajęć jest zapoznanie studentki/a w charakterystyką przemian kulturowych osadniczych na terenie środkowoeuropejskiego Barbaricum w okresie lateńskim
C2	Celem zajęć jest zapoznanie studentki/a z charakterystyką i przemianami zachodzącymi w obrębie kultury materialnej społeczności zamieszkujących środkowoeuropejskie Barbaricum w okresie lateńskim

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	**Efekty w zakresie**	**Kierunkowe efekty uczenia się**	**Metody weryfikacji**
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	student/ka ma podstawową wiedzę o miejscu archeologii okresu lateńskiego w systemie nauk, jej specyfice oraz o jej powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi.	ARC_K1_W02	egzamin ustny, zaliczenie
W2	student/ka zna rozumie podstawową terminologię używaną w archeologii okresu lateńskiego oraz w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych.	ARC_K1_W03	egzamin ustny, zaliczenie
W3	student/ka ma uporządkowaną wiedzę na temat systemów chronologii i periodyzacji stosowanych w archeologii okresu lateńskiego oraz metod datowania źródeł archeologicznych.	ARC_K1_W06	egzamin ustny, zaliczenie
W4	student/ka ma podstawową wiedzę na temat zróżnicowania i charakterystyki poszczególnych kategorii źródeł archeologicznych okresu lateńskiego.	ARC_K1_W07	egzamin ustny, zaliczenie
W5	student/ka ma uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu archeologii okresu lateńskiego.	ARC_K1_W11	egzamin ustny, zaliczenie
W6	student/ka ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu archeologii okresu lateńskiego.	ARC_K1_W14	egzamin ustny, zaliczenie
W7	student/ka ma elementarną wiedzę na temat zjawisk i procesów przyrodniczych, tworzących środowiskowe uwarunkowania rozwoju społeczności ludzkich w okresie lateńskim oraz kontekstów występowania źródeł archeologicznych.	ARC_K1_W16	egzamin ustny, zaliczenie
W8	student/ka ma podstawową wiedzę o najważniejszych, nowych osiągnięciach w obrębie archeologii okresu lateńskiego.	ARC_K1_W19	egzamin ustny, zaliczenie
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	student/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze, korzystając z różnych źródeł (w języku polskim i językach obcych) oraz nowoczesnych technologii informatycznych.	ARC_K1_U01	egzamin ustny, zaliczenie
U2	student/ka potrafi synchronizować zjawiska kulturowe na różnych obszarach geograficznych w okresie lateńskim.	ARC_K1_U02	egzamin ustny, zaliczenie
U3	student/ka potrafi formułować i podejmować proste problemy badawcze w zakresie archeologii okresu lateńskiego, z wykorzystaniem właściwych metod i narzędzi	ARC_K1_U03	egzamin ustny, zaliczenie
U4	student/ka potrafi trafnie rozpoznać różne kategorie źródeł archeologicznych, pochodzących z okresu lateńskiego.	ARC_K1_U05	egzamin ustny, zaliczenie
U5	student/ka potrafi odnieść się do istniejących poglądów na temat związków pomiędzy kulturą materialną a procesami społecznymi i historycznymi zachodzącymi w okresie lateńskim.	ARC_K1_U06	egzamin ustny, zaliczenie
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	student/ka ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego ich doskonalenia, uzupełniania i wzbogacania.	ARC_K1_K01	egzamin ustny, zaliczenie

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
K2	student/ka efektywnie organizuje własną pracę i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania.	ARC_K1_K02	egzamin ustny, zaliczenie
K3	student/ka ma świadomość znaczenia badań interdyscyplinarnych w nauce	ARC_K1_K04	egzamin ustny, zaliczenie

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
ćwiczenia	15	
przygotowanie do egzaminu	30	
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	15	
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	30	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120	**ECTS** 4.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Zajęcia prezentują sytuację kulturową i etniczną Europy w drugiej połowie I tysiąclecia przed Chr. Omówiona zostanie geneza i charakterystyka kultury lateńskiej oraz podstawy chronologii okresu przedrzymskiego. Zostanie przedstawiony proces latenizacji obszarów środkowej i północnej Europy, a także charakterystyka poszczególnych kategorii źródeł archeologicznych okresu przedrzymskiego. Zostanie omówione zróżnicowanie kulturowe europejskiego Barbaricum w młodszym okresie przedrzymskim. Zostaną też poruszone zagadnienia stosunków społecznych i kultury symbolicznej oraz modeli gospodarki.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, U1, U2, U3, U4, U5, K1, K2, K3

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną, ćwiczenia przedmiotowe

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	egzamin ustny	uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu, wcześniejsze uzyskania zaliczenia z ćwiczeń
ćwiczenia	zaliczenie	uzyskanie pozytywnej oceny kolokwium zaliczeniowego

Blok specjalizacji II: Cywilizacje Basenu Morza Śródziemnego

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
fakultatywny

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2027/28

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.18.00593.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 4	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30 ćwiczenia: 15	4.0

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	absolwent zna i rozumie ma podstawową wiedzę na temat zróżnicowania i charakterystyki poszczególnych kategorii źródeł archeologicznych, a w szczególności źródeł dotyczących cywilizacji Cypru. Zna w zarysie kulturę materialną i sztukę cypryjską w epokach najwcześniejszych - w okresie brązu i żelaza oraz szczegółowo w okresie hellenistycznym i rzymskim.	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W11, ARC_K1_W14, ARC_K1_W16, ARC_K1_W19	zaliczenie, egzamin
Umiejętności – Student potrafi:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
U1	absolwent potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze z zakresu archeologii Cypru, korzystając z różnych źródeł (w języku polskim i językach obcych) oraz nowoczesnych technologii informatycznych. Absolwent potrafi sformułować i podejmować proste problemy badawcze z zakresu danych archeologicznych dotyczących cywilizacji cypryjskiej (szczególnie w okresie hellenistycznym i rzymskim), zaprezentować je oraz wskazać kierunki dalszych badań. Absolwent potrafi trafnie rozpoznać i opracować różne kategorie zabytków z zakresu cywilizacji cypryjskiej, oraz odnieść się do istniejących poglądów na temat związków pomiędzy kulturą materialną a procesami społecznymi i historycznymi	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U03, ARC_K1_U05, ARC_K1_U06	zaliczenie, egzamin
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	absolwent ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego ich doskonalenia, uzupełniania i wzbogacania, jest gotów do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznego oceniania stopnia jej zaawansowania. Absolwent jest gotów do rozumienia znaczenia badań interdyscyplinarnych w nauce.	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02, ARC_K1_K04	zaliczenie, egzamin

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
ćwiczenia	15	
przygotowanie do egzaminu	30	
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	15	
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	30	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120	**ECTS** 4.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Konwersatorium: Jako wprowadzenie przedstawione zostaną najpierw ogólne informacje na temat wyspy jej położenia geograficznego i specyfiki. Następnie podana zostanie chronologia dziejów Cypru oraz przedstawiona podstawowa literatura. W dalszej kolejności zaprezentowany zostanie zarys cywilizacji wyspy od neolitu do końca okresu klasycznego (jeden wykład). Zasadnicza część konwersatorium poświęcona jest cywilizacji cypryjskiej w okresie hellenistycznym i rzymskim, kiedy Cypr znajdował się pod panowaniem najpierw dynastii Ptolemeuszy a następnie pod władzą Rzymu (od ok. 300 p.n.e. do ok. 395 n.e.). Nastąpiło przejście od specyficznej formy ustroju królestw cypryjskich (Salamina, Kurion, Palepafos, Kyrenia, Kition, Amatus, Tamassos i in.) do wprowadzenia form typowych dla greckiej polis, charakterystycznych dla koine hellenistycznej, wspólnoty opartej na greckiej cywilizacji zaszczepionej przez Greków i Macedończyków osiadłych na terenie świata podbitego przez Aleksandra Wielkiego. Zostaną szczegółowo zaprezentowane najważniejsze stanowiska: Salamina, Nea Pafos (miasto zostało założone pod koniec IV wieku p.n.e. odgrywało na Cyprze w okresie hellenistycznym i rzymskim ogromną rolę, gdyż pełniło rolę stolicy wyspy), Kurion, Amatus. W trakcie konwersatorium zostaną szczegółowo przedstawione wyniki wieloletnich badań nad architekturą, topografią, urbanistyką, ikonografią, rzemiosłem artystycznym i innymi aspektami cywilizacji grecko-rzymskiego Cypru poparte bogatym materiałem ilustracyjnym. Szczególny nacisk zostanie położony na omówienie rezultatów polskich badań w Nea Pafos: warszawskich w bogatej willowej dzielnicy miasta położonej w zachodniej części metropolii (Willa Tezeusza, Dom Aiona, "Dom Hellenistyczny") oraz badań krakowskich na terenie Agory i poza nią. Cwiczenia: Zaprezentowane ostaną poszczególne etapy opracowywania stanowiska Agora Nea Paphos z punktu widzenia trzech perspektyw badawczych. Pierwsza perspektywa tzw. krótkiego trwania obejmować będzie szczegółową analizę stratygrafii stanowiska wraz z przedstawieniem i opracowaniem podstawowych grup zabytków pozyskanych w trakcie badań ekspedycji Zakładu Archeologii Klasycznej UJ na Cyprze. Druga perspektywa obejmować będzie wiedzę na temat kształtowania się sieci kontaktów miasta oraz wyspy, o charakterze szeroko rozumianej wymiany, zarówno dóbr jak i idei. Biorący udział w ćwiczeniach będą mogli poznać możliwości interpretacyjne, jakie dają multidyscyplinarne badania nad całością danych pozyskanych w czasie wykopalisk, dzięki analizie zabytków ruchomych i nieruchomych, a także szerszego kontekstu regionalnego. Przedstawiona zostanie metodologia pracy interpretacyjnej na poszczególnych kategoriach zabytków. W ramach trzeciej perspektywy tzw. długiego trwania zaprezentowany i omówiony będzie wpływ badań krajobrazowych oraz perspektywy geograficznej na zrozumienie specyfiki stanowiska. Nacisk zostanie położony na interpretację oraz zrozumienie stosowania tzw. nowoczesnych i interdyscyplinarnych metod badawczych na przykładzie działań podejmowanych w ramach Paphos Agora Project.	W1, U1, K1
2.	Absolwent zna i rozumie kulturę materialną i sztukę cypryjska w okresie hellenistycznym i rzymskim. Zna znaczenie nowych technologii w archeologii cypryjskiej i badań interdyscyplinarnych.	W1, U1, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

ćwiczenia przedmiotowe, wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	egzamin	Zalecana obecność na zajęciach. Egzamin wymaga zaprezentowania przygotowanej pracy pisemnej z zakresu archeologii i sztuki cypryjskiej w okresie hellenistyczno-rzymskim (zgodnie z podaną instrukcją).

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
ćwiczenia	zaliczenie	Obecność na ćwiczeniach (dopuszczalne 3 godz. lekcyjne nieobecności), aktywność na ćwiczeniach, zaliczenie zadanych partii materiału.

Antropologia kulturowa

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia	**Cykl kształcenia** 2026/27
Ścieżka -	**Rok realizacji** 2027/28
Jednostka organizacyjna Wydział Historyczny	**Kod przedmiotu** UJ.WHARCS.18.00614.26
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	**Języki wykładowe** polski
Forma studiów studia stacjonarne	**Dyscypliny** Archeologia
Profil studiów ogólnoakademicki	**Klasyfikacja ISCED** 0222 Historia i archeologia
Obligatoryjność obowiązkowy	

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 4	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** wykład: 15	1.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Celem zajęć jest zapoznanie Studenta/tki z podstawowymi pojęciami z zakresu antropologii kulturowej
C2	Celem zajęć jest wyczulenie Studenta/tki na znaczenia i operacjonalizowania pojęć i zjawisk w obrębie nauki (antropologii kultury) i dyskursu codziennego

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	**Efekty w zakresie**	**Kierunkowe efekty uczenia się**	**Metody weryfikacji**
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	Student ma uporządkowaną wiedzę na temat głównych szkół antropologii kultury	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W04, ARC_K1_W05, ARC_K1_W15, ARC_K1_W17, ARC_K1_W20	zaliczenie pisemne, zaliczenie na ocenę
W2	Student ma świadomość istnienia i wykazuje się znajomością znaczenia podstawowych pojęć z zakresu antropologii kultury	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W04, ARC_K1_W05, ARC_K1_W20	zaliczenie pisemne, zaliczenie na ocenę
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	Student potrafi operacjonalizować pojęcia z zakresu antropologii kultury i posługiwać się nimi w dyskusji	ARC_K1_U01, ARC_K1_U03, ARC_K1_U04, ARC_K1_U07, ARC_K1_U08	zaliczenie pisemne, zaliczenie na ocenę
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	Student jest gotów do podjęcia dyskusji (również metodologicznej) na gruncie antropologii kultury	ARC_K1_K01, ARC_K1_K03, ARC_K1_K04	zaliczenie pisemne, zaliczenie na ocenę

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
wykład	15	
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	8	
przygotowanie się do sprawdzianu zaliczeniowego	7	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 30	**ECTS** 1.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Pierwsze spotkania obejmą przybliżenie "historii idei", czyli podstawowych założeń i przedstawicieli m.in.: ewolucjonizmu, funkcjonalizmu, strukturalizmu, kognitywizmu, relatywizmu, perspektywizmu, postmodernizmu.	W1, K1
2.	W trakcie kolejnych spotkań podjęte zostaną tematy dotyczące antropologii religii, obrzędowości pogrzebowej, antropologii ciała, struktury społecznej, antropologii wojny itd.	W2, U1, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

dyskusja, wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny, wykład konwencjonalny, burza mózgów, analiza tekstów

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład	zaliczenie pisemne, zaliczenie na ocenę	Terminowe przesłanie pracy pisemnej, spełniającej kryteria eseju naukowego.

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE

Archeologia środowiska 2

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
obowiązkowy

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2028/29

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.110.00594.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 5	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 35 ćwiczenia: 45	6.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Celem kształcenia jest wyrobienie umiejętności sformułowania potrzeb badawczych względem nauk przyrodniczych w archeologii
C2	Celem jest zapoznanie z aktualnym stanem wiedzy w zakresie badań surowcowych skał i minerałów w kontekście archeologii.
C3	Celem jest zrozumienie przez studenta roli warunków środowiskowych w ewolucji kultury ludzkiej oraz ukazanie dowodów wczesnego wpływu antropogenicznego na system ziemski
C4	Celem jest także ułatwienie orientacji w zachodzących obecnie zmianach klimatycznych
C5	Celem jest poznanie podstaw archeobiologii

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	student właściwie rozpoznaje i nazywa grupy surowcowe znajdowane podczas wykopalisk	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W15, ARC_K1_W18, ARC_K1_W19	zaliczenie na ocenę, egzamin
W2	student rozróżnia metody datowań przyrodniczych, zna ich ograniczenia i zakres stosowalności	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W06, ARC_K1_W15	zaliczenie na ocenę, egzamin
W3	student wie jakie relacje zachodziły i zachodzą pomiędzy zmianami klimatycznymi, a ewolucją kultury ludzkiej	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W04, ARC_K1_W05, ARC_K1_W06, ARC_K1_W15, ARC_K1_W16	zaliczenie na ocenę, egzamin
W4	student posiada podstawową wiedzę z zakresu archeobiologii	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W14, ARC_K1_W15, ARC_K1_W16	zaliczenie na ocenę, egzamin
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	student umie sformułować swoje potrzeby (pytania badawcze) względem nauk przyrodniczych w archeologii (szczególnie geoarcheologii, chronometrii, paleoklimatologii i archeobiologii)	ARC_K1_U01, ARC_K1_U03, ARC_K1_U04, ARC_K1_U07, ARC_K1_U08	zaliczenie na ocenę, egzamin
U2	student umie zaplanować prace archeologiczne z uwzględnieniem możliwości dawanych przez nauki przyrodnicze	ARC_K1_U01, ARC_K1_U03, ARC_K1_U04	zaliczenie na ocenę, egzamin
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	podejmować kompetentny dialog z przedstawicielami nauk przyrodniczych	ARC_K1_K01, ARC_K1_K03, ARC_K1_K04	zaliczenie na ocenę, egzamin

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
konwersatorium	35
ćwiczenia	45
przygotowanie do zajęć	15

studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	30
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	20
przygotowanie do testu zaliczeniowego	30

Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 175	**ECTS** 6.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	**Treści programowe**	**Efekty uczenia się dla przedmiotu**
1.	Archeobiologia	W4, U1, U2, K1
2.	Analizy surowcowe: zajęcia obejmą podstawy rozpoznawania surowców skalnych (metody makroskopowe i teorię metod instrumentalnych). Na bazie tekstów źródłowych przedyskutowane zostaną powody i korzyści realizacji badań surowcowych oraz ograniczenia metod petrograficznych	W1, U1, U2, K1
3.	Paleoklimatologia: definicje, metody rekonstrukcji klimatu, podziały chronometryczne, czynniki zmiany klimatu (przed czwartorzędem, w czwartorzędzie, w holocenie), holocen, a zapis zmienności klimatu, archeologia jako nauka dostarczająca danych paleoklimatologicznych, klimat i człowiek, problem antropocenu	W2, W3, U1, U2, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

wykład konwencjonalny, wykład z prezentacją multimedialną, dyskusja, analiza przypadków

Rodzaj zajęć	**Formy zaliczenia**	**Warunki zaliczenia przedmiotu**
konwersatorium	egzamin	Zaliczenie ćwiczeń i pozytywne zdania egzaminu
ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	Pozytywne napisanie testu dotyczącego zagadnień poruszanych na zajęciach; możliwe kolokwia na zajęciach, w trakcie semestru

Wymagania wstępne i dodatkowe

Odbycie i zaliczenie kursu Archeologia środowiska 1

Metodologia badań archeologicznych

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia **Ścieżka** - **Jednostka organizacyjna** Wydział Historyczny **Poziom kształcenia** pierwszego stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki **Obligatoryjność** obowiązkowy	**Cykl kształcenia** 2026/27 **Rok realizacji** 2028/29 **Kod przedmiotu** UJ.WHARCS.110.00595.26 **Języki wykładowe** polski **Dyscypliny** Archeologia **Klasyfikacja ISCED** 0222 Historia i archeologia

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 5	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30	4.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Celem zajęć jest zapoznanie studentów z podstawowymi informacji na temat możliwości dokonywania interpretacji danych archeologicznych (terenowych i gabinetowych) z wykorzystaniem metod statystycznych.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	student/ka zna podstawowe pojęcia z zakresu statystyki oraz rozumie jej znaczenie dla analizy zjawisk archeologicznych.	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W15	zaliczenie na ocenę

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W2	student/ka zna podstawowe sposoby porządkowania, opisu i prezentowania danych statycznych wykorzystywanych w archeologii.	ARC_K1_W03, ARC_K1_W15	zaliczenie na ocenę
W3	student/ka posiada wiedzę na temat podstawowych typów analiz i testów statystycznych wykorzystywanych w archeologii.	ARC_K1_W03, ARC_K1_W18	zaliczenie na ocenę
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	student/ka potrafi stosować podstawowe metody statystyczne do opisu i analizy danych archeologicznych i pokrewnych.	ARC_K1_U17	zaliczenie na ocenę
U2	student/ka poprawnie interpretuje wyniki analiz statystycznych wykorzystywanych w badaniach archeologicznych.	ARC_K1_U04	zaliczenie na ocenę
U3	student/ka potrafi tworzyć oraz w sposób jasny porządkować, opisywać oraz prezentować dane statystyczne.	ARC_K1_U07, ARC_K1_U09, ARC_K1_U17	zaliczenie na ocenę
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	student/ka ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego ich doskonalenia, uzupełniania i wzbogacania	ARC_K1_K01	zaliczenie na ocenę
K2	student/ka ma świadomość znaczenia badań interdyscyplinarnych w nauce	ARC_K1_K04	zaliczenie na ocenę
K3	student/ka efektywnie organizuje własną pracę i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania.	ARC_K1_K02	zaliczenie na ocenę

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
przygotowanie do testu zaliczeniowego	30	
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	30	
rozwiązywanie zadań	30	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120	**ECTS** 4.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	1. Cele i potrzeba statystyki w archeologii. Skale pomiarowe. Wnioskowanie statystyczne. 2. Miary położenia i rozproszenia. 3. Miary asymetrii i kurtozy. 4. Porządkowanie danych i przedstawienia graficzne. Szeregi rozdzielcze. 5. Miary położenia, rozproszenia, asymetrii i kurtozy w szeregach rozdzielczych. 6. Zasady pobierania prób. Elementy rachunku prawdopodobieństwa. 7. Grupowanie danych – korelacje i regresja. 8. Grupowanie danych – analizy klasterowe. 9. Grupowanie danych – analizy wielowymiarowe (m. in. czynnikowa i korespondencji). 10. Wstęp do testowania. Rozkład normalny. 11. Testy parametryczne. 12. Testy nieparametryczne.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną, dyskusja, rozwiązywanie zadań

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	zaliczenie na ocenę	Zadaniem zdającego będzie samodzielne rozwiązanie trzech problemów dotyczących danych o charakterze archeologicznym z zastosowaniem poznanych metod i procedur z zakresu statystyki.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Warunkiem uzyskania zaliczenia jest określony poziom obecności na zajęciach.

Źródłoznawstwo archeologiczne 3

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia	**Cykl kształcenia** 2026/27
Ścieżka -	**Rok realizacji** 2028/29
Jednostka organizacyjna Wydział Historyczny	**Kod przedmiotu** UJ.WHARCS.130.00596.26
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	**Języki wykładowe** polski
Forma studiów studia stacjonarne	**Dyscypliny** Archeologia
Profil studiów ogólnoakademicki	**Klasyfikacja ISCED** 0222 Historia i archeologia
Obligatoryjność obowiązkowy	

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 5	zaliczenie **Forma prowadzenia i godziny zajęć** ćwiczenia: 30	0.0

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 6	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** ćwiczenia: 30	5.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Celem jest przekazanie Studentowi umiejętności potrzebnych do poprawnego opracowania materiału zabytkowego pozyskanego w terenie
C2	Celem jest przygotowanie Studenta do poprawnego formułowania raportów z badań (dla celów konserwatorskich), przygotowania prezentacji konferencyjnych oraz artykułów naukowych

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	Student zna i rozumie sposób opracowania i rekonstrukcji ruchomych i nieruchomych zabytków archeologicznych	ARC_K1_W03, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W16, ARC_K1_W18, ARC_K1_W20, ARC_K1_W21	zaliczenie na ocenę, zaliczenie
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	Student potrafi przygotować kompletny i poprawny raport z badań archeologicznych	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U03, ARC_K1_U04, ARC_K1_U05, ARC_K1_U07, ARC_K1_U08, ARC_K1_U09, ARC_K1_U10, ARC_K1_U11, ARC_K1_U14, ARC_K1_U15, ARC_K1_U17, ARC_K1_U18	zaliczenie na ocenę, zaliczenie
U2	Student potrafi poprawnie odczytywać i wykorzystywać dokumentację polową wykonywaną w trakcie badań wykopaliskowych	ARC_K1_U01, ARC_K1_U03, ARC_K1_U04, ARC_K1_U10, ARC_K1_U11, ARC_K1_U15, ARC_K1_U17	zaliczenie na ocenę, zaliczenie
U3	Student potrafi rekonstruować i dokumentować materiał masowy i wydzielony (ceramika, metale itp.) oraz przeprowadzić ich analizę technologiczną	ARC_K1_U01, ARC_K1_U03, ARC_K1_U04, ARC_K1_U05, ARC_K1_U14	zaliczenie na ocenę, zaliczenie
U4	Student potrafi przygotować bazy danych materiału archeologicznego i generować różnego rodzaju informacji przy ich użyciu	ARC_K1_U01, ARC_K1_U03, ARC_K1_U04, ARC_K1_U05, ARC_K1_U07, ARC_K1_U08, ARC_K1_U15, ARC_K1_U17	zaliczenie na ocenę, zaliczenie
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	Student jest gotów do prezentacji i uzasadnienia wyników badań i analiz archeologicznych	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02, ARC_K1_K03, ARC_K1_K04, ARC_K1_K05, ARC_K1_K07	zaliczenie na ocenę, zaliczenie

Bilans punktów ECTS

Semestr 5

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
ćwiczenia	30	
przygotowanie prezentacji multimedialnej	5	
przygotowanie raportu	15	
zbieranie informacji do zadanej pracy	15	
przygotowanie opisu i interpretacji okazów	15	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 80	**ECTS** 0.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Semestr 6

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
ćwiczenia	30	
przygotowanie opisu i interpretacji okazów	20	
przeprowadzenie badań empirycznych	20	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 70	**ECTS** 5.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Wstępne zapoznanie Uczestników zajęć z zespołami archeologicznymi przygotowanymi do samodzielnego opracowania	W1, U1, U2, U3, U4, K1
2.	Wykład dotyczący przygotowania i obróbki baz danych zabytków archeologicznych (przede wszystkim ceramiki)	W1, U1, U2, U3, U4, K1
3.	Konsultacje na bieżąco w trakcie samodzielnej pracy zespołów studenckich	W1, U1, U2, U3, U4, K1
4.	Zasady i nauka rysunku dokumentacyjnego zabytków średniowiecznej i nowożytnej ceramiki budowalnej (kafli, płytek posadzkowych, dachówek i detalu architektonicznego)	W1, U1, U3, K1

Informacje rozszerzone

Semestr 5

Metody nauczania :

ćwiczenia przedmiotowe, konsultacje

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
ćwiczenia	zaliczenie	zespołowa prezentacja multimedialna; raport archeologiczny z przeprowadzonej analizy zabytków i dokumentacji, obecność na zajęciach (min 80%)

Semestr 6

Metody nauczania :

ćwiczenia przedmiotowe, konsultacje

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	poprawne wykonanie samodzielnych ćwiczeń rysunkowych

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE

Metody informatyczne w archeologii

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
obowiązkowy

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2028/29

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.110.00597.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 5	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** ćwiczenia: 30	2.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Praktyczne zapoznanie się z komputerowymi metodami badań archeologicznych i technikami dokumentacyjnymi. Poznanie sposobów wyszukiwania informacji naukowej z dziedziny archeologii i dziedzin pokrewnych z wykorzystaniem technik komputerowych. Poznanie technik promocji i popularyzacji wyników badań archeologicznych z wykorzystaniem metod IT.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	- poznanie komputerowych metod badań archeologicznych i technik dokumentacyjnych	ARC_K1_W07, ARC_K1_W15, ARC_K1_W18	projekt
W2	- poznanie możliwości wykorzystania technik komputerowych oraz internetowych do promocji i popularyzacji wyników badań archeologicznych	ARC_K1_W02, ARC_K1_W20	projekt
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	- umiejętność wykorzystania pozyskanej wiedzy do prowadzenia i promowania badań archeologicznych	ARC_K1_U01, ARC_K1_U04, ARC_K1_U05	projekt
U2	- potrafi podejmować decyzje w zakresie doboru technik komputerowych do opracowywania wyników badań archeologicznych i sporządzania dokumentacji archeologicznej	ARC_K1_U01	projekt
U3	- posiada umiejętność przetwarzania danych archeologicznych i innych zasobów wiedzy poprzez zastosowanie programów komputerowych oraz urządzeń i technik multimedialnych	ARC_K1_U05	projekt
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	- wykazuje kreatywność, niezależność i samodzielność w ocenie publikowanych wyników badań	ARC_K1_K01, ARC_K1_K05	projekt

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
ćwiczenia	30	
przygotowanie projektu	20	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 50	**ECTS** 2.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Zajęcia odbywaja sie w pracowni komputerowej. W ramach prowadzonych zajęć student uczy się wykorzystania różnych technik komputerowych do opracowywania danych archeologicznych, opracowania graficznego dokumantacji terenowej i tworzenia baz danych zabytków. Zajęcia obejmują także naukę korzystania z rzetelnej informacji naukowej zgromadzonej w internetowych bazach danych i serwisach naukowych. Dodatkowym elemnetm zajęć są ćwiczenia z zakresu promocji i popularyzacji wiedzy archeologicznej przy wykorzystaniu technik i narzędzi komputerowych i internetowych.	W1, W2, U1, U2, U3, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

konsultacje, ćwiczenia przedmiotowe, ćwiczenia laboratoryjne, rozwiązywanie zadań, analiza przypadków, dyskusja, wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny, wykład konwencjonalny, burza mózgów, metoda projektów, analiza tekstów

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
ćwiczenia	projekt	realizacja zadań projektowych w trakcie zajęć

Wymagania wstępne i dodatkowe

- znajomość budowy komputera - znajomość podstawowych pojęć z zakresu budowy i obsługi komputera

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE

Seminarium licencjackie

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
obowiązkowy

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2028/29

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.130.14373.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 5	zaliczenie **Forma prowadzenia i godziny zajęć** seminarium: 15	0.0

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 6	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** seminarium: 30	10.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Przygotowanie pracy licencjackiej

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	zna podstawowe zasady przygotowania publikacji naukowej oraz opracowania danych archeologicznych	ARC_K1_W07, ARC_K1_W18	egzamin ustny, zaliczenie
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	potrafi samodzielnie przygotowywać prace naukowe oraz formułować wnioski w oparciu o analizę danych archeologicznych i zebrane opracowania związane z opracowywanym tematem	ARC_K1_U01, ARC_K1_U03, ARC_K1_U04, ARC_K1_U08, ARC_K1_U09, ARC_K1_U10, ARC_K1_U11, ARC_K1_U13, ARC_K1_U17	egzamin ustny, zaliczenie
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	jest gotów do prezentowania w formie publikacji swoich badań, wzbogacania i doskonalenia swojej wiedzy z zachowywaniem profesjonalizmu oraz zasad etyki zawodowej	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02, ARC_K1_K07	egzamin ustny, zaliczenie

Bilans punktów ECTS

Semestr 5

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
seminarium	15	
przygotowanie pracy dyplomowej	80	
przygotowanie referatu	20	
konsultacje	20	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 135	**ECTS** 0.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Semestr 6

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
seminarium	30
przygotowanie prezentacji multimedialnej	15
przygotowanie pracy dyplomowej	70

przygotowanie do egzaminu	50

Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 165	**ECTS** 10.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Omówienie wymagań i zasad dotyczących pisania rozprawy naukowej w zakresie archeologii	W1, U1, K1
2.	Konsultacje i dyskusje w oparciu o referaty prezentujące postęp prac nad zagadnieniami poruszanymi w przygotowywanych pracach licencjackich (wg tematów ustalanych na początku roku akademickiego)	W1, U1, K1

Informacje rozszerzone

Semestr 5

Metody nauczania :

seminarium, dyskusja, konsultacje

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
seminarium	zaliczenie	1) obecność na zajęciach 2) wygłoszenie10 minutowego referatu prezentującego postęp prac nad przygotowywaną rozprawą

Semestr 6

Metody nauczania :

seminarium, dyskusja, konsultacje

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
seminarium	egzamin ustny	1) Wygłoszenie w semestrze letnim 15 minutowego referatu wraz z prezentacją multimedialną na temat opracowywany w przygotowywanej pracy licencjackiej 2) Pozytywna ocena pracy licencjackiej, oddanej w wyznaczonym terminie i przygotowanej zgodnie z wymaganiami określonymi przez promotora 3) Pozytywna ocena z egzaminu

Wymagania wstępne i dodatkowe

Wymagana jest znajomość języka obcego w stopniu umożliwiającym przeczytanie i zrozumienie literatury dotyczącej opracowywanego zagadnienia.

Blok specjalizacji III: Archeologia Wczesnej Epoki Żelaza

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
fakultatywny

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2028/29

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.110.00598.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 5	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30 ćwiczenia: 15	4.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	uzyskanie wiedzy dotyczącej mechanizmów przełomu technologicznego w zakresie upowszechnienia metalurgii żelaza w prehistorycznej Europie + procesów cywilizacyjnych kształtujących model cywilizacji europejskiej (stepowego, śródziemnomorskiego i "barbarzyńskiego"), w późnej prehistorii i na progu okresu historycznego

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	stan źródeł archeologicznych i historycznych odnoszących się do wczesnej epoki żelaza w Europie charakter procesów zmiany kulturowej na przełomie epoki brązu w wczesnej epoki żelaza mapę kulturową i etniczną Europy w I tys. p.n.e.	ARC_K1_W03, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W10, ARC_K1_W11, ARC_K1_W14, ARC_K1_W16	egzamin ustny, zaliczenie
W2	samodzielna analiza procesu dziejowego w późnej prehistorii	ARC_K1_W02, ARC_K1_W10, ARC_K1_W11, ARC_K1_W14	egzamin ustny, zaliczenie
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	ocena procesu dziejowego z perspektywy źródeł archeologicznych i historycznych	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U03, ARC_K1_U05, ARC_K1_U06	egzamin ustny, zaliczenie
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	podjęcia samodzielnych studiów nad problematyką procesów dziejowych kształtujących rzeczywistość społeczno-kulturową Europy w I tys. p.n.e.	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02, ARC_K1_K04	egzamin ustny, zaliczenie

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
ćwiczenia	15	
przygotowanie do egzaminu	30	
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	15	
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	30	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120	**ECTS** 4.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	- systematyka źródeł archeologicznych do wczesnej epoki żelaza w "barbarzyńskiej" Europie - stan wiedzy historycznej odnoszącej się do czasów 1200-400 BC w kręgu śródziemnomorskim i na Bliskim Wschodzie	W1, W2, U1, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

ćwiczenia przedmiotowe, wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	egzamin ustny	Zaliczenie wykładów: obecność na zajęciach oraz pozytywne zaliczenie kolokwiów. Ilość kolokwiów jest ustalana w trakcie trwania semestru przez prowadzącego. Przystąpienie do egzaminu ustnego poprzedza pozytywne zaliczenie ćwiczeń i wykładów.
ćwiczenia	zaliczenie	Zaliczenie ćwiczeń: obecność na zajęciach oraz pozytywne zaliczenie kolokwiów. Ilość kolokwiów jest ustalana w trakcie trwania semestru przez prowadzącego.

Wymagania wstępne i dodatkowe

brak wymagań formalnych; przygotowanie merytoryczne: ogólna wiedza dotycząca pradziejów Europy

Blok specjalizacji III: Archeologia Okresu Wpływów Rzymskich

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
fakultatywny

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2028/29

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.110.00599.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 5	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30 ćwiczenia: 15	4.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Celem tego przedmiotu jest zapoznanie Studentów z dziejami i zróżnicowaniem kulturowym środkowo- i północnoeuropejskiego Barbaricum w okresie rzymskim i wczesnej fazie okresu wędrówek.,

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	student/ka ma podstawową wiedzę o miejscu archeologii okresu rzymskiego i wczesnej fazy okresu wędrówek ludów w systemie nauk, jej specyfice oraz o jej powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi	ARC_K1_W02	egzamin ustny
W2	student/ka zna rozumie podstawową terminologię używaną w archeologii okresu rzymskiego i wczesnej fazy okresu wędrówek ludów i w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	ARC_K1_W03	egzamin ustny, zaliczenie
W3	student/ka ma uporządkowaną wiedzę na temat systemów chronologii i periodyzacji stosowanych w archeologii okresu rzymskiego oraz wczesnej fazy okresu wędrówek ludów oraz metod datowania źródeł archeologicznych	ARC_K1_W06	egzamin ustny, zaliczenie
W4	student/ka ma podstawową wiedzę na temat zróżnicowania i charakterystyki poszczególnych kategorii źródeł archeologicznych okresu rzymskiego i wczesnej fazy okresu wędrówek ludów;	ARC_K1_W07	egzamin ustny, zaliczenie
W5	student/ka ma uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu archeologii okresu rzymskiego i wczesnej fazy okresu wędrówek ludów	ARC_K1_W11	egzamin ustny, zaliczenie
W6	student/ka ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu archeologii okresu rzymskiego i wczesnej fazy okresu wędrówek ludów	ARC_K1_W14	egzamin ustny, zaliczenie
W7	student/ka ma elementarną wiedzę na temat zjawisk i procesów przyrodniczych, tworzących środowiskowe uwarunkowania rozwoju społeczności ludzkich w okresie rzymskim i we wczesnej fazie okresu wędrówek ludów oraz kontekstów występowania źródeł archeologicznych	ARC_K1_W16	egzamin ustny
W8	student/ka ma podstawową wiedzę o najważniejszych, nowych osiągnięciach w obrębie archeologii okresu rzymskiego i wczesnej fazy okresu wędrówek ludów.	ARC_K1_W19	egzamin ustny
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	student/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze, korzystając z różnych źródeł (w języku polskim i językach obcych) oraz nowoczesnych technologii informatycznych.	ARC_K1_U01	egzamin ustny, zaliczenie
U2	student/ka potrafi synchronizować zjawiska kulturowe na różnych obszarach geograficznych w okresie wpływów rzymskich i w okresie wędrówek ludów.	ARC_K1_U02	egzamin ustny
U3	student/ka potrafi sformułować wnioski wypływające z analizy danych archeologicznych, zaprezentować je oraz wskazać kierunki dalszych badań	ARC_K1_U03	egzamin ustny
U4	student/ka potrafi trafnie rozpoznać różne kategorie źródeł archeologicznych, pochodzących z wymienionych wyżej okresów.	ARC_K1_U05	egzamin ustny, zaliczenie
U5	student/ka potrafi odnieść się do istniejących poglądów na temat związków pomiędzy kulturą materialną a procesami społecznymi i historycznymi w omawianych okresach.	ARC_K1_U06	egzamin ustny
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
K1	student/ka ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego ich doskonalenia, uzupełniania i wzbogacania	ARC_K1_K01	egzamin ustny, zaliczenie
K2	student/ka efektywnie organizuje własną pracę i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania	ARC_K1_K02	egzamin ustny, zaliczenie
K3	ma świadomość znaczenia badań interdyscyplinarnych w nauce	ARC_K1_K04	egzamin ustny

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
ćwiczenia	15	
przygotowanie do egzaminu	30	
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	15	
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	30	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120	**ECTS** 4.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Cykl wykładów i ćwiczeń prezentuje w kilku blokach tematycznych szeroką problematykę zróżnicowania kulturowego europejskiego Barbaricum w okresie wpływów rzymskich i w okresie wędrówek ludów. W ramach pierwszego bloku tematycznego na wykładach poruszane są zagadnienia dotyczące relacji polityczno-gospodarczych Barbaricum ze światem celtyckim oraz z cesarstwem rzymskim, omawiana jest mapa etniczna barbarzyńskiej Europy w świetle źródeł pisanych, w konfrontacji z wynikami analizy źródeł archeologicznych, a także prezentowane są zagadnienia chronologii okresu wpływów rzymskich i wczesnej fazy okresu wędrówek ludów. Drugi blok tematyczny wykładów obejmuje charakterystykę kręgów kulturowych i kultur rozwijających się na terenie europejskiego Barbaricum w okresie wpływów rzymskich. Na ziemiach polskich są to kultury: przeworska, luboszycka, wielbarska, grupa masłomęcka, grupa dębczyńska, krąg zachodniobałtyjski, grupy kulturowe rozwijające się w Karpatach; w zachodniej części Barbaricum: krąg nadłabski, kultura Germanów reńsko-wezerskich, grupa Germanów nadbrzeżnych, kultura Alamanów, Franków; w południowej części Barbaricum: kultura Markomanów, Kwadów, kultura puchowska, osadnictwo celto-dackie; w północnej części Barbaricum – charakterystyka osadnictwa na terenie Skandynawii. Omawiane są także tereny wschodnioeuropejskie oraz strefa leśna: kultura zarubiniecka oraz grupy postzarubinieckie, kultura ceramiki sztrychowanej, kultura kijowska, kultura czerniachowska, kultura Sarmatów na terenach wschodnioeuropejskich i na Nizinie Węgierskiej. Kolejny blok wykładów dotyczy gospodarki oraz zróżnicowania społecznego ludności europejskiego Barbaricum, a także charakterystyki przemian osadniczych i kulturowych zachodzących na omawianym terenie w okresie wędrówek ludów, w tym także zagadnienia etnogenezy Słowian. W ramach ćwiczeń prezentowane są różne kategorie źródeł archeologicznych z terenu europejskiego Barbaricum z okresu wpływów rzymskich i wczesnej fazy wędrówek ludów, szczególnie w aspekcie ich zróżnicowania stylistycznego i chronologicznego. Omawiane są najważniejsze systemy klasyfikacyjne poszczególnych kategorii zabytków: zapinek, metalowych części pasów, elementów uzbrojenia, importów rzymskich, ceramiki, itp. Analizowane są także wybrane inwentarze grobowe w celu kształcenia umiejętności samodzielnego datowania zespołów źródeł.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, U1, U2, U3, U4, U5, K1, K2, K3

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

ćwiczenia przedmiotowe, wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	egzamin ustny	otrzymanie pozytywnej oceny z egzaminu po uzyskaniu zaliczenia z ćwiczeń
ćwiczenia	zaliczenie	uzyskanie pozytywnej oceny zaliczenia ćwiczeń, dodatkowym warunkiem jest obecność na zajęciach

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE

Blok specjalizacji III: Archeologia Nowego Świata II

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
fakultatywny

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2028/29

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.110.00600.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 5	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30 ćwiczenia: 15	4.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Celem kursu jest zapoznanie Studentów z prehistorią Ameryk od pierwszych społeczności rolniczych do czasów tzw. wysokich cywilizacji

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	student posiada wiedzę na temat najważniejszych wysoko rozwiniętych kultur Ameryki Północnej i Południowej	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W13, ARC_K1_W14, ARC_K1_W16, ARC_K1_W19	egzamin pisemny, zaliczenie na ocenę
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	opisać najważniejsze przemiany kulturowe, społeczne i polityczne dotyczące wysoko rozwiniętych cywilizacji obu Ameryk	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U03, ARC_K1_U05, ARC_K1_U06	egzamin pisemny, zaliczenie na ocenę
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	poszerzania swojej wiedzy w oparciu o dodatkową literaturę oraz materiały dostarczone w czasie zajęć przez prowadzącego, efektywnie organizuje własną pracę, i ma świadomość znaczenia badań interdyscyplinarnych	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02, ARC_K1_K04	egzamin pisemny, zaliczenie na ocenę

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
ćwiczenia	15	
przygotowanie do egzaminu	30	
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	15	
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	30	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120	**ECTS** 4.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Mezoameryka w okresie rozwoju wielkich kultur i cywilizacji (okres klasyczny i postklasyczny, III-XV w. n.e.)	W1, U1, K1

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
2.	Rozwój kultur południowoamerykańskich w okresie od przełomu er do konkwisty. Zostanie przedstawiona ich geneza, charakter, a także możliwe interpretacje rozwoju. Wykłady dotyczyć będą zarówno tzw. środkowoandyjskiego obszaru kulturowego jak też pozaandyjskich terenów Ameryki Południowej	W1, U1, K1
3.	Ameryka Północna (na północ od Meksyku) w okresie powstania i rozwoju kultur rolniczych i zhierarchizowanych społeczności indiańskich (przełom er - XVI wiek n.e.)	W1, U1, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

ćwiczenia przedmiotowe, wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	egzamin pisemny	uczestnictwo w zajęciach oraz otrzymanie pozytywnej oceny z egzaminu pisemnego; zapowiadane kolokwia w trakcie semestru, które są warunkiem zaliczenia i dopuszczenia do egzaminu
ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	dodatkowym warunkiem uzyskania zaliczenia jest obecność na zajęciach; zapowiadane kolokwia w trakcie semestru, które są warunkiem zaliczenia i dopuszczenia do egzaminu

Blok specjalizacji III: Archeologia Średniowiecza

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
fakultatywny

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2028/29

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.110.00601.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 5	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30 ćwiczenia: 15	4.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Celem zajęć jest pogłębienie wiedzy i zwiększenie kompetencji w zakresie rozwoju społeczeństw (zwłaszcza miejskich) i ich kultury materialnej w środkowej Europie (z odniesieniami do innych części kontynentu) od XII w. do schyłku okresu nowożytnego.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	student/ka ma podstawową wiedzę o miejscu archeologii średniowiecza i okresu nowożytnego w systemie nauk, jej specyfice oraz o jej powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi	ARC_K1_W02	egzamin ustny, zaliczenie
W2	student/ka zna rozumie podstawową terminologię używaną w archeologii średniowiecza i okresu nowożytnego oraz w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	ARC_K1_W03	egzamin ustny, zaliczenie
W3	student/ka ma uporządkowaną wiedzę na temat systemów chronologii i periodyzacji stosowanych w archeologii średniowiecza i okresu nowożytnego oraz metod datowania źródeł archeologicznych	ARC_K1_W06	egzamin ustny, zaliczenie
W4	student/ka ma podstawową wiedzę na temat zróżnicowania i charakterystyki poszczególnych kategorii źródeł archeologicznych okresu średniowiecza i czasów nowożytnych	ARC_K1_W07	egzamin ustny, zaliczenie
W5	student/ka ma uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu archeologii średniowiecza i okresu nowożytnego	ARC_K1_W12	egzamin ustny, zaliczenie
W6	student/ka ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu archeologii średniowiecza i okresu nowożytnego i relacji pomiędzy nimi	ARC_K1_W14	egzamin ustny, zaliczenie
W7	student/ka ma elementarną wiedzę na temat zjawisk i procesów przyrodniczych, tworzących środowiskowe uwarunkowania rozwoju społeczności ludzkich w średniowieczu i okresie nowożytnym oraz kontekstów występowania źródeł archeologicznych	ARC_K1_W16	egzamin ustny
W8	student/ka zna i rozumie ma podstawową wiedzę o najważniejszych, nowych osiągnięciach w obrębie archeologii średniowiecza i okresu nowożytnego	ARC_K1_W19	egzamin ustny, zaliczenie
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	student/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze, korzystając z różnych źródeł (w języku polskim i językach obcych) oraz nowoczesnych technologii informatycznych	ARC_K1_U01	egzamin ustny
U2	student/ka potrafi synchronizować zjawiska kulturowe na różnych obszarach geograficznych w średniowieczu i okresie nowożytnym	ARC_K1_U02	egzamin ustny, zaliczenie
U3	student/ka potrafi sformułować wnioski wypływające z analizy danych archeologicznych, zaprezentować je oraz wskazać kierunki dalszych badań	ARC_K1_U03	egzamin ustny
U4	student/ka potrafi trafnie rozpoznać różne kategorie źródeł archeologicznych, pochodzących z okresu średniowiecza i czasów nowożytnych	ARC_K1_U05	egzamin ustny, zaliczenie
U5	student/ka potrafi odnieść się do istniejących poglądów na temat związków pomiędzy kulturą materialną a procesami społecznymi i historycznymi w okresie średniowiecza i czasach nowożytnych	ARC_K1_U06	egzamin ustny, zaliczenie
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
K1	student/ka ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego ich doskonalenia, uzupełniania i wzbogacania	ARC_K1_K01	egzamin ustny, zaliczenie
K2	student/ka efektywnie organizuje własną pracę i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania	ARC_K1_K02	egzamin ustny, zaliczenie
K3	student/ka ma świadomość znaczenia badań interdyscyplinarnych w nauce	ARC_K1_K04	egzamin ustny, zaliczenie

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
ćwiczenia	15	
przygotowanie do egzaminu	30	
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	15	
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	30	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120	**ECTS** 4.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Wykłady wraz z ćwiczeniami mają zapewnić pogłębioną wiedzę i kompetencje na temat rozwoju społeczeństw (zwłaszcza miejskich) i ich kultury materialnej w środkowej Europie (z odniesieniami do innych części kontynentu) od XII w. do schyłku okresu nowożytnego. Studenci oprócz wiedzy uzyskają umiejętności rozpoznawania wielu zjawisk kulturowych (głównie związanych z pojawieniem się i funkcjonowaniem prawa niemieckiego). W ramach wykładu omówiona zostanie szeroka gama zagadnień dotyczących archeologii późnośredniowiecznej i nowożytnej Polski (na tle podobnych zjawisk z obszaru Europy środkowej i zachodniej). Przedmiotem zajęć będzie szeroko rozumiana archeologia tzw. protomiast oraz miast lokacyjnych. Pod kątem archeologiczno-historycznym omówione zostaną najważniejsze i najlepiej przebadane ośrodki miejskie w Polsce (m.in. Kraków, Wrocław, Elbląg), przedstawione na szerszym europejskim tle porównawczym. Studenci uczestniczący w zajęciach uzyskają uporządkowaną, szczegółową wiedzę w zakresie takich zagadnień jak: geneza i etapy urbanizacji w średniowieczu oraz nowożytności, uwarunkowania prawno-historyczne związane z procesem tzw. „rewolucji komun miejskich” i powstawaniem miast lokacyjnych, rozplanowanie miasta i jego stref, forma i rozwój fortyfikacji miejskich, zabudowa municypalna i handlowa bloku śródrynkowego i pierzei przyrynkowych, strefy zabudowy i infrastruktury działki mieszczańskiej (wraz z omówieniem technik budowy w późnym średniowieczu i nowożytności), miejskie zespoły sakralne (kościoły parafialne wraz z cmentarzami, klasztory, a także miejsca kultu innych grup wyznaniowych i religijnych), miejskie układy komunikacyjne (mosty, rodzaje i konstrukcje nawierzchni ulic) a także infrastruktura instalacyjna miasta. Całość zamknie omówienie wybranych zagadnień z zakresu archeologii prawnej (w tym archeologia miejsc straceń oraz przedstawienie grup zabytków związanych z realizacją prawa zwyczajowego). W ramach ćwiczeń analizie poddana zostanie kultura materialna w okresie późnego średniowiecza i w dobie nowożytnej. Na zajęciach omówione będą zagadnienia związane z ceramiką naczyniową oraz kaflami (garnkowymi, miskowymi oraz płytowymi) oraz kwestie związane z przemianami uzbrojenia w okresie późnego średniowiecza (m.in. broń biała, uzbrojenie ochronne, hełm, oporządzenie jeździeckie).	W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, U1, U2, U3, U4, U5, K1, K2, K3

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną, ćwiczenia przedmiotowe

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	egzamin ustny	Poprawna odpowiedź na co najmniej 50% pytań.
ćwiczenia	zaliczenie	Obecność na co najmniej 2/3 zajęć

Wymagania wstępne i dodatkowe

Wymagana jest obecność na 2/3 zajęć.

Blok specjalizacji III: Archeologia Egiptu i Bliskiego Wschodu II

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
fakultatywny

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2028/29

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.110.00602.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 5	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30 ćwiczenia: 15	4.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Poszerzenie wiedzy w zakresie starożytnego Egiptu w okresie od I Okresu Przejściowego do początku I tys. p.n.e. obejmującej zagadnienia z historii, sztuki i architektury

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	ma uporządkowaną wiedzę w zakresie archeologii Egiptu i Bliskiego Wschodu (periodyzacja, rozwój społeczności ludzkich, architektura, sztuka, najnowsze wyniki badań)	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W10, ARC_K1_W14, ARC_K1_W16, ARC_K1_W19	egzamin pisemny, egzamin ustny, zaliczenie
W2	zna i rozumie podstawową terminologię używaną w archeologii Egiptu i Bliskiego Wschodu	ARC_K1_W03, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W10, ARC_K1_W14, ARC_K1_W16, ARC_K1_W19	egzamin pisemny, egzamin ustny, zaliczenie
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	potrafi w oparciu o samodzielnie rozwijaną wiedzę w zakresie archeologii Egiptu i Bliskiego Wschodu, formułować własne poglądy, podejmować proste problemy badawcze, synchronizować zjawiska kulturowe na różnych obszarach	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U03, ARC_K1_U05, ARC_K1_U06	egzamin pisemny, egzamin ustny, zaliczenie
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie archeologii Egiptu i Bliskiego Wschodu, rozumie potrzebę ciągłego ich doskonalenia, uzupełniania i wzbogacania, rozumie potrzebę interdyscyplinarności badań naukowych	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02, ARC_K1_K04	egzamin pisemny, egzamin ustny, zaliczenie

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
konwersatorium	30
ćwiczenia	15
przygotowanie do egzaminu	30
przygotowanie prezentacji multimedialnej	15
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	15
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	15

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
	120	4.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Zagadnienia z zakresu dziejów Bliskiego Wschodu w okresie II i I tys. p.n.e.	W1, W2, U1, K1
2.	Zagadnienia z zakresu historii, sztuki i architektury Egiptu od I Okresu Przejściowego do początku I tys. p.n.e.	W1, W2, U1, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną, ćwiczenia przedmiotowe

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	egzamin pisemny, egzamin ustny	1) pozytywna ocena uzyskana na egzaminie 2) Obecność na zajęciach
ćwiczenia	zaliczenie	1) Pozytywna ocena referatu i prezentacji z zakresu związanego z tematyką archeologii Egiptu i Bliskiego Wschodu (wg tematów ustalonych na pierwszych zajęciach) 2) Obecność na zajęciach

Blok specjalizacji III: Archeologia Azji

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
fakultatywny

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2028/29

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.110.00603.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 5	egzamin **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30 ćwiczenia: 15	4.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Przedstawienie studentom najważniejszych zagadnień dotyczących antropogenezy oraz początków kultury ludzkiej na terenie Azji.
C2	Przedstawienie studentom zarysu rozwoju społeczeństw neolitycznych na kontynencie azjatyckim.
C3	Przekazanie studentom wiedzy dotyczącej procesów dziejowych, zachodzących na terenie azjatyckiej części Wielkiego Stepu w epoce brązu.
C4	Przedstawienie studentom najważniejszych zjawisk, dotyczących procesu dziejowego, jaki miał miejsce na terenie Wielkiego Stepu Eurazji w epoce żelaza - od początków rozwoju kultur typu scytyskiego po okres dominacji Xinabei na terenie Azji Centralnej.
C5	Zapoznanie słuchaczy z najważniejszymi zagadnieniami dotyczącymi rozwiniętych cywilizacji Chin, Indii i Azji Środkowej, które wywierały wpływ na rozwój społeczności stepowych.
C6	Przedstawienie logiki procesów dziejowych, które zachodziły na terenie Zachodniej i Centralnej Azji, tak, by uzyskać rozumienie zjawisk kulturowych, rozpoznanie ich przyczyn i uwarunkowań historycznych, ekologicznych i społeczno-gospodarczych.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	Student zna i rozumie główne poglądy na początki zasiedlenia Azji Wschodniej i Południowej.	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W09, ARC_K1_W14, ARC_K1_W19	egzamin ustny, zaliczenie
W2	Student zna i rozumie znaczenie tzw. Linii Moviusa na kontynencie azjatyckim.	ARC_K1_W03, ARC_K1_W09, ARC_K1_W16, ARC_K1_W19	egzamin ustny, zaliczenie
W3	Student zna i rozumie podstawowe pojęcia związane z rozwojem zjawisk neolitycznych na obszarze subkontynetu indyjskiego, we wschodniej Azji i na terytorium Japonii.	ARC_K1_W06, ARC_K1_W09, ARC_K1_W16, ARC_K1_W19	egzamin ustny, zaliczenie
W4	Student zna i rozumie znaczenie elementów kulturowych, uważanych za wyznaczniki neolitu, w rozwoju społeczności młodszej epoki kamienia na obszarze subkontynetu indyjskiego, we wschodniej Azji i na terytorium Japonii.	ARC_K1_W03, ARC_K1_W07, ARC_K1_W09, ARC_K1_W14	egzamin ustny, zaliczenie
W5	Student rozumie procesy dziejowe, zachodzących na terenie Azji w epoce brązu i wczesnej epoce żelaza, ze szczególnym uwzględnieniem Zachodniej i Południowej Syberii oraz Azji Centralnej. Student ma uświadomić sobie rolę kultur stepowych dla pradziejów Eurazji, oraz rolę wysoko rozwiniętych cywilizacji azjatyckich jako czynnika wpływającego na kultury pasterskie Wielkiego Stepu.	ARC_K1_W03, ARC_K1_W10, ARC_K1_W11, ARC_K1_W16	egzamin ustny, zaliczenie
W6	Student zna i rozumie zarys dziejów rozwoju najważniejszych cywilizacji azjatyckich, takich jak Chiny, Indie oraz kultury Azji Środkowej.	ARC_K1_W10, ARC_K1_W11	egzamin ustny, zaliczenie

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W7	Student zna i rozumie charakter procesów dziejowych i zależności rządzących tymi procesami, przede wszystkim w zakresie wpływu klimatu na rozwój kultury i stosunków społecznych ludów stepowych, oraz wzajemnych interakcji tych kultur z ludami osiadłymi, zwłaszcza rozwiniętych cywilizacji azjatyckich.	ARC_K1_W03, ARC_K1_W05, ARC_K1_W10, ARC_K1_W11, ARC_K1_W16	egzamin ustny, zaliczenie
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	Student potrafi przedstawić historię odkryć najwcześniejszych hominidów na Jawie z uwzględnieniem poglądów Ernsta Haeckla i dokonań Eugena Dubois.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U06	egzamin ustny, zaliczenie
U2	Student potrafi wskazać i scharakteryzować podstawowe etapy rozwoju kulturowego w dobie neolityzacji i rozprzestrzeniania się neolitu na obszarze subkontynentu indyjskiego.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U05, ARC_K1_U06	egzamin ustny, zaliczenie
U3	Student potrafi wskazać i scharakteryzować podstawowe etapy rozwoju kulturowego w dobie neolityzacji i rozprzestrzeniania się neolitu na obszarze wschodnich Chin i na rosyjskim Dalekim Wschodzie.	ARC_K1_U03, ARC_K1_U06	egzamin ustny, zaliczenie
U4	Student potrafi wskazać i scharakteryzować podstawowe etapy rozwoju kulturowego przed epoką Yayoi na obszarze archipelagu japońskiego.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U03, ARC_K1_U05	egzamin ustny, zaliczenie
U5	Student potrafi krytycznie odnosić się do pozyskiwanych informacji, odróżniać wartościowe naukowo treści, dostępne w przestrzeni publicznej, przede wszystkim w Internecie, od treści pseudonaukowych.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U06	egzamin ustny, zaliczenie
U6	Student ma możliwość uświadomienia sobie istnienia relacji i wzajemnej zależności poszczególnych ośrodków cywilizacyjnych oraz poznania uogólnionej mapy starożytnego świata na poszczególnych etapach rozwoju cywilizacji eurazjatyckich.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U06	egzamin ustny, zaliczenie
U7	Student nabywa umiejętność krytycznego myślenia i interpretacji zjawisk kulturowych, w powiązaniu z szerszym kontekstem zależności rozwoju społecznego i gospodarczego danych społeczności od zjawisk przyrodniczych i interakcji z sąsiednimi kulturami i cywilizacjami.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U03	egzamin ustny, zaliczenie
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	Student jest gotów do przedstawienia najważniejszych odkryć paleolitycznych stanowisk kultury otoczakowej w Azji.	ARC_K1_K01, ARC_K1_K04	egzamin ustny, zaliczenie
K2	Student ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie archeologii neolitu kontynentu azjatyckiego, rozumie potrzebę ciągłego ich doskonalenia, uzupełniania i wzbogacania.	ARC_K1_K01	egzamin ustny, zaliczenie

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
K3	Student po aktywnym uczestnictwie w zajęciach jest gotów do podjęcia dyskusji na temat zarysu najważniejszych procesów, które zachodziły w okresie pomiędzy neolitem a wczesnym średniowieczem na terenie Azji i jako takie wpływały na ukształtowanie się kultury i mapy etnicznej tego kontynentu, a także pośrednio Europy Wschodniej.	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02, ARC_K1_K04	egzamin ustny, zaliczenie
K4	Słuchacz po ukończeniu kursu jest w stanie aktywnie wpływać na świadomość społeczną swojego otoczenia, np. w kwestii zagadnień związanych z pradziejami i pochodzeniem ludów Indoeuropejskich, co wydaje się szczególnie ważne w świetle współczesnych problemów z rozpowszechnieniem pseudonaukowych teorii o pochodzeniu i pradziejach Słowian czy innych Indoeuropejczyków.	ARC_K1_K01	egzamin ustny, zaliczenie

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
ćwiczenia	15	
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	15	
przygotowanie do egzaminu	30	
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	30	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120	**ECTS** 4.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Treści z zakresu paleolitu Azji: 1. Dalekowschodnie odkrycia szczątków kostnych wczesnych hominidów i ich znaczenie dla rozwoju wiedzy z zakresu antropogenezy. 2. Zarys rozwoju społeczeństw paleolitycznych na kontynencie azjatyckim. 3. Początki zasiedlenia Azji Wschodniej i Południowej. 4. Linia Moviusa na kontynencie azjatyckim; kultury aszelskie i otoczakowe.	W1, W2, U1, K1

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
2.	Treści z zakresu neolitu Azji: 1. Charakterystyka neolitycznej sekwencji stanowiska Mehrgarh. 2. Początki i rozprzestrzenienie się udomowionych roślin i zwierząt na obszarze subkontynentu indyjskiego. 3. Najwcześniejsze znaleziska ceramiki naczyniowej na obszarze Chin i wschodniej Rosji. 4. Najwcześniejsze znaleziska ceramiki naczyniowej na obszarze Japonii. 5. Udomowienie roślin i zwierząt na obszarze wschodniej Azji. 6. Podstawowe trajektorie rozwojowe neolitu chińskiego. 7. Ogólna charakterystyka sekwencji rozwojowej kultury Jōmon. 8. Gospodarka żywnościowa i osadnictwo społeczności kultury Jōmon. 9. Neolit na Półwyspie Koreańskim.	W2, W3, W4, U2, U3, U4, K2
3.	Azja w epoce brązu. Do uwzględnionych regionów należy Azja Środkowa oraz południowa Syberia, ze szczególnym naciskiem na źróznicowanie oraz powiązania kulturowe pomiędzy obszarem Wielkiego Stepu i strefami rozwoju protocywilizacji, takimi jak Baktria i Margiana. Główne zagadnienia: 1. Ałtaj oraz dorzecze dolnego i środkowego Jeniseju. Początki epoki brązu w regionie. Migracje. Sztuka naskalna epoki brązu. 2. Stepy uralo-kazachstańskie w epoce brązu. Zjawiska związane z kulturą Sintashta oraz ich wpływ na poźniejszy rozwój lokalnej epoki brązu. Zespół rydwanowy. Unifikacja oraz ekspansja kulturowa późnej epoki brązu.3. Bactria-Margiana Archaeological Complex. Protomiasta epoki brązu. Procesy urbanizacyjne. Powstawanie złożonych struktur społecznych. Dalekosiężne kontakty ze społeczeństwami tworzącymi cywilizacje Bliskiego Wschodu i Azji Południowej oraz stepu.	W5, U5, U6, U7, K3, K4
4.	Azja we wczesnej epoce żelaza. Na zajęciach zostaną przedstawione pradzieje Azji w epoce żelaza, że szczególnym uwzględnieniem cywilizacji Wielkiego Stepu. Narracja zajęć będzie prowadzona z naciskiem na zrozumienie procesów dziejowych, wpływu klimatu i interakcji kulturowych na ich przebieg. Najważniejszym z tych procesów dla prezentowanych zagadnień było ukształtowanie się kultur tzw. wczesnych koczowników typu scytyjskiego, dlatego też proces ich genezy zostanie dokładnie omówiony. Następnie zostaną zaprezentowane południowosyberyjskie kultury typu scytyjskiego, takie jak: tagarska, ałdy-bielska, ujukska, pazyrykska, sargacka i in., a także kultura Saków z terenów dzisiejszego Kazachstanu. Zostaną także (bardzo skrótowo) zaprezentowane rozwinięte cywilizacje Azji Środkowej, Indii i Chin. Zakres chronologiczny zajęć to ok. IX w. p.n.e. - II w. n.e.	W5, W6, W7, U5, U6, U7, K3, K4
5.	Azja w epoce żelaza, do okresu wczesnego średniowiecza - okres dominacji Xiongnu, a nastepnie Xianbei w Azji Centralnej. Główne zagadnienia: 1. Periodyzacja kultur okresu Xiongnu-Xianbei-Rouran. 2. Historia imperium Xiongnu. 3. Koczownicy w chińskich źródłach pisanych. 4. Stanowiska Xiongnu na południowej Syberii, kultury typu huńskiego w Tuwie, na Ałtaju oraz w Kotlinie Minusińskiej. 5. Xianbei w Azji Centralnej.	W5, W6, W7, U5, U6, U7, K3, K4
6.	Epoka brązu i epoka żelaza w Chinach od kultury Erlitou, porzez rządy dynastii Shang i dynasti Zhou, po powstanie Cesarstwa Chińskiego. Górną granicą chronologiczną prezentowanego okresu historii Chin będzie koniec panowania dynastii Han. Uwaga będzie skupiać się głównie wokół procesów kulturowych zachodzących w dolinie rzek Huang He i Jangcy, na bazie których wykształciło się Imperium Chińskie. .	W5, W6, U5, U6, K3, K4
7.	Zagadnienie indoeuropejskie. Słuchacz zapoznaje się z teoriami na temat pochodzenia Indoeuropejczyków oraz z hipotetycznymi i naukowo udowodnionymi ich związkami z poszczególnymi kulturami archeologicznymi Azji, uczy się je rozróżniać.	W7, U6, U7, K3, K4

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

ćwiczenia przedmiotowe, wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	egzamin ustny	Szczególny nacisk będzie położony na sprawdzenie rozumienia przez studenta procesu dziejowego, w mniejszym stopniu - na znajomość szczegółowych informacji typu nazwy stanowisk, nazwiska badaczy itp. (z wyjątkiem najważniejszych).
ćwiczenia	zaliczenie	Zaliczenie na podstawie obecności na zajęciach.

Prawne i konserwatorskie aspekty ochrony i zarządzania dziedzictwem archeologicznym

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia	**Cykl kształcenia** 2026/27
Ścieżka -	**Rok realizacji** 2028/29
Jednostka organizacyjna Wydział Historyczny	**Kod przedmiotu** UJ.WHARCS.120.00604.26
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	**Języki wykładowe** polski
Forma studiów studia stacjonarne	**Dyscypliny** Nauki prawne
Profil studiów ogólnoakademicki	**Klasyfikacja ISCED** 0421 Prawo
Obligatoryjność obowiązkowy	

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 6	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30	4.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Poznanie historycznych, teoretycznych i doktrynalnych podwalin idei ochrony dziedzictwa
C2	Poznanie podstaw prawnych i form organizacji organów ochrony dziedzictwa archeologicznego w Polsce i na świecie
C3	Poznanie podstaw prawnych i etycznych oraz wymogów dotyczących wykonywania zawodu archeologa

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	historyczne, teoretyczne i doktrynalne uwarunkowania ochrony dziedzictwa kulturowego, w tym archeologicznego.	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W14, ARC_K1_W15, ARC_K1_W17, ARC_K1_W22, ARC_K1_W23	zaliczenie ustne, zaliczenie na ocenę
W2	podstawy prawne i mechanizmy ekonomiczne istotne w systemie ochrony dziedzictwa archeologicznego.	ARC_K1_W02, ARC_K1_W22, ARC_K1_W23	zaliczenie ustne, zaliczenie na ocenę
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	wypowiedzieć się w mowie i piśmie, a także podjąć merytorycznie uzasadnione działania na rzecz ochrony dziedzictwa archeologicznego.	ARC_K1_U04, ARC_K1_U07, ARC_K1_U08, ARC_K1_U09, ARC_K1_U14	zaliczenie ustne, zaliczenie na ocenę
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	aktywnego uczestnictwa w procesie ochrony dziedzictwa, np. poprzez tworzenie programów ochrony w zgodzie z ustawowymi procedurami i założeniami teoretycznymi współczesnego konserwatorstwa.	ARC_K1_K05, ARC_K1_K06, ARC_K1_K07, ARC_K1_K09	zaliczenie ustne, zaliczenie na ocenę

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
przygotowanie się do sprawdzianu zaliczeniowego	20	
analiza aktów normatywnych	20	
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	20	
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	30	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120	**ECTS** 4.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Definicja dziedzictwa archeologicznego	W1

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
2.	Wartość dziedzictwa archeologicznego	W1
3.	Współczesna doktryna konserwatorstwa (archeologicznego) na świecie	W1, W2
4.	Własność dziedzictwa kulturowego (archeologicznego)	W1, W2, K1
5.	Historyczne przemiany myśli konserwatorskiej	W1
6.	Teoretyczne podstawy zarządzania dziedzictwem archeologicznym	W1, W2
7.	Międzynarodowe standardy i podstawy prawne zarządzania dziedzictwem archeologicznym	W2, U1
8.	Organizacja systemu zarządzania dziedzictwem archeologicznym na świecie	W2, K1
9.	Organizacja systemu zarządzania dziedzictwem archeologicznym w Polsce	W2, K1
10.	Elementy programu konserwacji zapobiegawczej dziedzictwa archeologicznego (1 część)	W2, U1, K1
11.	Elementy programu konserwacji zapobiegawczej dziedzictwa archeologicznego (2 część)	W2, U1, K1
12.	Udostępnianie dziedzictwa archeologicznego	W1, U1, K1
13.	Muzealizacja dziedzictwa archeologicznego	W2, K1
14.	„Konserwacja” dziedzictwa archeologicznego przez dokumentację (wybrane problemy organizacyjne i prawne)	W2
15.	Perspektywy zachowania dziedzictwa archeologicznego wobec problemów zmieniającego się świata	U1, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

analiza przypadków, dyskusja, wykład z prezentacją multimedialną

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	zaliczenie ustne, zaliczenie na ocenę	Pozytywnie oceniona wypowiedź ustna (1. pytanie z zakresu materiału przerabianego na zajęciach; 2. pytanie - własna wypowiedź na wybrany temat z zakresu ochrony i zarządzania dziedzictwem); brana pod uwagę będzie także obecność na zajęciach.

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE

Metodyka badań archeologicznych

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
obowiązkowy

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2028/29

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.120.00605.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 6	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** ćwiczenia: 45	3.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów/ek z podstawowymi terminami z zakresu kartografii i geoinformatyki
C2	Zapoznanie studentów/ek z metodami pozyskiwania i tworzenia danych przestrzennych w archeologii
C3	Wykształcenie umiejętności korzystania z oprogramowania działającego w środowisku GIS w zakresie zarządzania i analizy danych oraz tworzenia map i kartodiagramów
C4	Zapoznanie studentów/ek z podstawami konserwacji oraz jej znaczeniem dla ochrony dziedzictwa kulturowego
C5	Zapoznanie studentów/ek z procesami degradacji zabytków archeologicznych, metodami i technikami konserwatorskimi
C6	Zapoznanie studentów/ek z podstawami dokumentacji konserwatorskiej oraz zasadami opisu, fotografii i archiwizacji prac konserwatorskich
C7	Zapoznanie studentów/ek z teoretycznymi podstawami wykonywania dokumentacji trójwymiarowej oraz z możliwościami jej zastosowania w badaniach, dokumentacji i opracowaniach archeologicznych
C8	Zapoznanie studentów/ek z zasadami działania systemów nawigacji satelitarnej (GPS/GNSS) oraz z metodami ich wykorzystania w dokumentacji obiektów archeologicznych w terenie
C9	Wykształcenie praktycznych umiejętności w zakresie pozyskiwania, przetwarzania i analizy danych trójwymiarowych oraz przestrzennych wykorzystywanych w badaniach archeologicznych

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	student/ka zna i rozumie podstawowe zasady działania GIS oraz posiada wiedzę na temat podstawowych pojęć i terminów stosowanych w geoinformatyce, geografii i kartografii.	ARC_K1_W18	zaliczenie na ocenę
W2	student/ka posiada ugruntowaną wiedzę na temat możliwości wykorzystania poszczególnych funkcjonalności GIS na gruncie archeologii, w tym przy sporządzaniu dokumentacji, przeprowadzaniu analiz przestrzennych oraz tworzeniu map, wykresów, wizualizacji.	ARC_K1_W18	zaliczenie na ocenę
W3	student/ka posiada ugruntowaną wiedzę na temat podstawowych źródeł pozyskiwania danych przestrzennych, w tym z danych znajdujących się w zasobie publicznych.	ARC_K1_W02, ARC_K1_W21	zaliczenie na ocenę
W4	student/ka zna definicję i mechanizmy powstawania zjawisk korozyjnych.	ARC_K1_W03, ARC_K1_W15	zaliczenie na ocenę
W5	student/ka zna zakres podstawowych zagadnień z zakresu m.in. chemii, fizyki, materiałoznawstwa do badań nad technologia wykonania obiektów zabytkowych.	ARC_K1_W03, ARC_K1_W15	zaliczenie na ocenę
W6	student/ka zna metodologię badań diagnostycznych przygotowujących obiekty przeznaczone do konserwacji.	ARC_K1_W03, ARC_K1_W15	zaliczenie na ocenę
W7	student/ka zapoznał/a się z podstawowymi metodami konserwatorskimi - metody mechaniczne, chemiczne, redukcyjne i fizyczne.	ARC_K1_W03, ARC_K1_W15	zaliczenie na ocenę

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W8	student/ka zapoznał się z problematyką związaną z zabezpieczaniem zabytków przed konserwacją i po przeprowadzonych procesach konserwatorskich.	ARC_K1_W03, ARC_K1_W15	zaliczenie na ocenę
W9	student/ka posiada wiedzę na temat narzędzi geodezyjnych oraz pomiarowych wykorzystywanych w archeologii.	ARC_K1_W20	zaliczenie na ocenę
W10	student/ka posiada wiedzę na temat technologii geolokalizacji i roli eksperymantu w archeologii	ARC_K1_W03, ARC_K1_W20	zaliczenie na ocenę
W11	student/ka posiada wiedzę o metodach pozyskiwania funduszy na badania	ARC_K1_W15, ARC_K1_W20, ARC_K1_W22, ARC_K1_W23	zaliczenie na ocenę
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	wykorzystywać system GIS do tworzenia wizualizacji, map, skartowań.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U04	zaliczenie na ocenę
U2	pozyskiwać dane przestrzenne znajdujące się w zasobie publicznym.	ARC_K1_U17	zaliczenie na ocenę
U3	student/ka potrafi ogólnie określić stan zachowania obiektu zabytkowego.	ARC_K1_U16	zaliczenie na ocenę
U4	student/ka potrafi prawidłowo wskazać na odpowiednią metodę konserwacji i jej poszczególne etapy jak: wybór metody i wykonanie dokumentacji.	ARC_K1_U16	zaliczenie na ocenę
U5	student/ka potrafi wskazać jaką aparaturę i narzędzia wykorzystać w procesie konserwacji.	ARC_K1_U16	zaliczenie na ocenę
U6	student/ka potrafi określić i zastosować odpowiednie materiały do zabezpieczenia zabytków po pracach konserwatorskich.	ARC_K1_U16	zaliczenie na ocenę
U7	student/ka potrafi w praktyce zastosować standardy w zakresie przechowywania obiektów.	ARC_K1_U16	zaliczenie na ocenę
U8	student/ka potrafi w praktyce korzystać z narzędzi geodezyjnych oraz pomiarowych wykorzystywanych w archeologii.	ARC_K1_U12, ARC_K1_U13, ARC_K1_U14	zaliczenie na ocenę
U9	student/ka potrafi wykorzystywać technologie geolokalizacji w badaniach i prowadzić eksperymanty naukowe w archeologii	ARC_K1_U13, ARC_K1_U14	zaliczenie na ocenę
U10	student/ka potrafi pozyskiwać fundusze na prowadzenie badań naukowych	ARC_K1_U12, ARC_K1_U14	zaliczenie na ocenę
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	student/ka ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego ich doskonalenia, uzupełniania i wzbogacania.	ARC_K1_K01	zaliczenie na ocenę
K2	student/ka ma świadomość znaczenia badań interdyscyplinarnych w nauce.	ARC_K1_K04	zaliczenie na ocenę
K3	student/ka rozumie rolę eksperymentu w archeologii i skutki stosowania technologii geolokalizacji	ARC_K1_K05	zaliczenie na ocenę
K4	student/ka rozumie system finansowania badań naukowych i możliwości zdobywania funduszy na badania	ARC_K1_K05, ARC_K1_K07, ARC_K1_K09	zaliczenie na ocenę

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
ćwiczenia	45	
przygotowanie się do sprawdzianu zaliczeniowego	45	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 90	**ECTS** 3.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	I. GIS w Archeologii 1. Podstawy geografii, kartografii i geoinformatyki (definicja, układy współrzędnych geograficznych i geodezyjnych, układy wysokościowe). 2. Podstawowe informacje na temat Systemu Informacji Geograficzne - GIS (definicja, zastosowanie, oprogramowanie). 3. Formy zapisu danych przestrzennych (dane rastrowe a wektorowe, stosowane rozszerzenia plików). 4. Podstawy obsługi wybranych programów działających w środowisku GIS. 5. Źródła danych przestrzennych. 6. Obsługa relacyjnych baz danych. 7. Georeferencja obrazów rastrowych, w tym map współczesnych i archiwalnych. 8. Obsługa serwerów WMS i WFS (przeglądanie oraz formułowanie zapytań). 9. Prezentacja danych z wykorzystaniem oprogramowania GIS - tworzenie map i wykresów, symbolizacja.	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2
2.	II. Konserwacja zabytków 1. Propedeutyka konserwacji zabytków. 2. Korozja - definicja i jej przyczyny. 3. Badania diagnostyczne w konserwacji. 4. Podstawowe metody działań konserwatorskich. 5. Konserwacja zabytków archeologicznych wykonanych z żelaza. 6. Konserwacja zabytków archeologicznych wykonanych z miedzi i jej stopów. 7. Konserwacja zabytków archeologicznych wykonanych z metali szlachetnych (srebro, złoto) i materiałów organicznych. 8. Zasady postępowania względem obiektów zabytkowych przed i po konserwacji.	W4, W5, W6, W7, W8, U3, U4, U5, U6, U7, K1, K2

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
3.	III. Archeologia eksperymentalna IV. Historia i funkcjonowanie technologii geolokalizacji V. Pozyskiwanie funduszy na badania	W10, W11, W9, U10, U8, U9, K1, K2, K3, K4

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną, analiza przypadków, ćwiczenia przedmiotowe

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
ćwiczenia	zaliczenie na ocenę	warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie łącznie co najmniej 50% punktów z serii sprawdzianów końcowych obejmujących poszczególne moduły zajęć

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE

Numizmatyka

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
obowiązkowy

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2028/29

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.120.00606.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 6	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** ćwiczenia: 30	2.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Uzyskanie przez studenta podstawowej wiedzy na temat starożytnej monety greckiej
C2	Uzyskanie przez studenta podstawowej wiedzy na temat starożytnej monety rzymskiej
C3	Uzyskanie przez studenta podstawowej wiedzy na temat mennictwa starożytnej Grecji i Rzymu

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	zna i rozumie podstawową terminologię używaną w numizmatyce greckiej i rzymskiej oraz w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych	ARC_K1_W03	zaliczenie ustne, zaliczenie na ocenę, esej
W2	ma podstawową wiedzę na temat zróżnicowania i charakterystyki wytworów mennictwa greckiego, rzymskiego oraz "barbarzyńskiego"	ARC_K1_W07	zaliczenie ustne, zaliczenie na ocenę, esej
W3	ma uporządkowaną wiedzę na temat systemów chronologii i periodyzacji stosowanych w numizmatyce oraz metod datowania monet	ARC_K1_W06	zaliczenie ustne, zaliczenie na ocenę
W4	ma uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu archeologii cywilizacji klasycznych ze szczególnym uwzględnieniem numizmatyki greckiej i rzymskiej.	ARC_K1_W11	zaliczenie ustne, zaliczenie na ocenę
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	potrafi trafnie rozpoznać i opracować monety i inne formy pieniądza pochodzące z różnych regionów świata antycznego i datowane na różne okresy historii starożytnej	ARC_K1_U05	zaliczenie ustne, zaliczenie na ocenę
U2	potrafi odnieść się do istniejących poglądów na temat związków pomiędzy rozwojem mennictwa greckiego i rzymskiego, a procesami społecznymi i historycznymi	ARC_K1_U06	zaliczenie ustne, zaliczenie na ocenę, esej
U3	potrafi synchronizować rozwój mennictwa greckiego i rzymskiego na różnych obszarach geograficznych świata antycznego	ARC_K1_U02	zaliczenie ustne, zaliczenie na ocenę
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	ma świadomość interdyscyplinarnego znaczenia numizmatyki w badaniach nad Antykiem	ARC_K1_K04	zaliczenie ustne, zaliczenie na ocenę, esej
K2	jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w organizacjach i instytucjach, mających na celu prowadzenie badań w zakresie numizmatyki antycznej, ich promowanie oraz ochronę dziedzictwa archeologicznego ze szczególnym uwzględnieniem zabytków mennictwa antycznego.	ARC_K1_K09	zaliczenie ustne, zaliczenie na ocenę
K3	ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie numizmatyki, rozumie potrzebę ciągłego ich doskonalenia, uzupełniania i wzbogacania	ARC_K1_K01	zaliczenie ustne, zaliczenie na ocenę

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
ćwiczenia	30
przygotowanie eseju	10
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	15
przygotowanie się do sprawdzianu zaliczeniowego	5

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60	ECTS 2.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Podstawowe zagadnienia związane z numizmatyką starożytną od wprowadzenia monety (czyli od 2 ćwierci VII w. a.C.) po początki mennictwa bizantyńskiego (reforma Anastazjusza I w 498 r. AD). Definicja pojęć „numizmatyka starożytna”, „moneta grecka”, „moneta rzymska”, „moneta barbarzyńska”.	W3, U1, K1, K2
2.	Starożytne systemy wagowe i ich znaczenie dla systemu monetarnego.	W4, U1, K3
3.	Podstawy klasyfikacji monet greckich, monet rzymskich oraz pieniądza niemonetarnego.	W1, W2, U1, K1
4.	Zarys historii mennictwa greckiego oraz mennictwa rzymskiego.	W4, U2, U3, K1
5.	Wpływ mennictwa greckiego i rzymskiego na mennictwo ludów barbarzyńskich.	W2, U2, U3, K3

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

ćwiczenia przedmiotowe, analiza przypadków, dyskusja, wykład z prezentacją multimedialną

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
ćwiczenia	zaliczenie ustne, zaliczenie na ocenę, esej	- obecność na zajęciach (80%). - aktywność na zajęciach - rozpoznawanie, opis, klasyfikacja typologiczna i chronologiczna obiektów pokazywanych przez prowadzącego na slajdach - napisanie i oddanie krótkiej pracy semestralnej (do 5 stron) na temat związany z problematyka zajęć ocenionej pozytywnie przez prowadzącego - kolokwium ustne obejmujące swym zakresem treści przekazywane na wykładzie oraz z zadanej literatury.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Podstawowa wiedza z zakresu historii, historii sztuki i mitologii starożytnej Grecji i Rzymu

Wybrane zagadnienia z archeologii: epoka kamienia

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia	**Cykl kształcenia** 2026/27
Ścieżka -	**Rok realizacji** 2028/29
Jednostka organizacyjna Wydział Historyczny	**Kod przedmiotu** UJ.WHARCS.120.00607.26
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	**Języki wykładowe** polski
Forma studiów studia stacjonarne	**Dyscypliny** Archeologia
Profil studiów ogólnoakademicki	**Klasyfikacja ISCED** 0222 Historia i archeologia
Obligatoryjność fakultatywny	

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 6	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30	1.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Celem zajęć będzie zaznajomienie słuchaczy z problematyką neolityzacji kontynentu europejskiego oraz omówienie wybranych aspektów społeczno-kulturowych przemian formacji neolitycznych. Po zakończeniu kursu studenci powinni być w stanie samodzielnie ocenić udział elementów charakterystycznych dla neolitu i eneolitu w konkretnych jednostkach archeologicznych oraz prawidłowo scharakteryzować znaczenie procesów neolityzacji dla rozwoju cywilizacyjnego populacji europejskich.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	**Efekty w zakresie**	**Kierunkowe efekty uczenia się**	**Metody weryfikacji**
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	Podstawowe pojęcia w zakresie teorii rozwoju prehistorycznych społeczności zbieracko-łowieckich i procesów przyswajania przez nich elementów „pakietu neolitycznego”.	ARC_K1_W04, ARC_K1_W05, ARC_K1_W15, ARC_K1_W17	zaliczenie na ocenę
W2	Przebieg procesów neolityzacji; studium przypadków transformacji społeczno-kulturowych jednostek neolitycznych i eneolitycznych na Półwyspie Bałkańskim, w Kotlinie Karpackiej, w Europie Środkowej, Zachodniej i w strefie południowoskandynawskiej;	ARC_K1_W05, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W09, ARC_K1_W19	zaliczenie na ocenę
W3	Rozwój technologiczny w neolicie i eneolicie (gospodarka żywnościowa, metalurgia, transport, krzemieniarstwo)	ARC_K1_W15, ARC_K1_W16	zaliczenie na ocenę
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	studenci potrafi samodzielnie ocenić udział elementów charakterystycznych dla neolitu w konkretnych jednostkach archeologicznych.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U04, ARC_K1_U06	zaliczenie na ocenę
U2	prawidłowo scharakteryzować znaczenie procesów neolityzacji dla rozwoju cywilizacyjnego populacji europejskich.	ARC_K1_U02, ARC_K1_U06, ARC_K1_U08	zaliczenie na ocenę
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	rozwijania swojej wiedzy w zakresie procesów neolityzacji kontynentu europejskiego.	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02	zaliczenie na ocenę
K2	student ma świadomość znaczenia badań interdyscyplinarnych w studiach nad neolityzacją kontynentu europejskiego.	ARC_K1_K04	zaliczenie na ocenę

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 30	**ECTS** 1.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Neolityzacja wybranych terytoriów kontynentu europejskiego.	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2
2.	Technologie i innowacje w okresie neolitu i eneolitu (gospodarka żywnościowa, metalurgia, transport, krzemieniarstwo).	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
3.	Odzwierciedlenie wczesnych etapów gospodarki rolno-hodowlanej w danych paleogeograficznych i paleoekonomicznych (archeobotanika i archeozoologia).	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	zaliczenie na ocenę	uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium; obecność na min. 80% zajęć

Wybrane zagadnienia z archeologii: epoka brązu

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
fakultatywny

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2028/29

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.120.00608.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 6	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30	1.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	wypracowanie umiejętności rozpoznania potencjału poznawczego zespołów archeologicznych z epoki brązu i początków epoki żelaza

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	przydatność kontekstów stratygraficznych i kulturowych odkrywanych zespołów stanowisk archeologicznych do kreowania wizji epizodów (studiów przypadku) procesu dziejowego	ARC_K1_W02, ARC_K1_W03, ARC_K1_W04, ARC_K1_W05, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W10, ARC_K1_W11, ARC_K1_W14	prezentacja
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	samodzielnie ocenić kontekst poznawczy odkrywanych źródeł archeologicznych	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U03, ARC_K1_U04, ARC_K1_U05, ARC_K1_U06, ARC_K1_U07	prezentacja
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	uczestniczenia w procesie badawczym na poziomie wspomagającym lidera programu	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02, ARC_K1_K03, ARC_K1_K04, ARC_K1_K05, ARC_K1_K06, ARC_K1_K07	prezentacja
K2	gotowość do twórczej pracy w zespołach badawczych na poziomie wspomagania procesu rozpoznawania źródeł archeologicznych i ich interpretacji	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02, ARC_K1_K03, ARC_K1_K04, ARC_K1_K05, ARC_K1_K06, ARC_K1_K07	prezentacja

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 30	**ECTS** 1.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	specyfika procesów rozpoznania potencjału poznawczego stanowisk epoki brązu i wczesnej epoki żelaza w kontekście analizy procesów społeczno-kulturowych charakter procesów osadniczych i gospodarczych w epoce brązu/wczesnej epoce żelaza i właściwych dla tej epoki zachowań symbolicznych	W1, U1, K1, K2
2.	uzyskanie potencjału umiejętności metodycznych i metodologicznych pozwalających samodzielnie ocenić potencjał poznawczy faktów archeologicznych i ich koincydencji znaczeniowej	W1, U1, K1, K2

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

konsultacje, udział w badaniach, analiza przypadków, dyskusja, wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny, wykład konwencjonalny, analiza tekstów

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	prezentacja	uzyskanie pozytywnej oceny z przygotowanej prezentacji

Wymagania wstępne i dodatkowe

brak wymagań formalnych; przygotowanie merytoryczne - wiedza o epoce brązu na terenie Europy w zakresie taksonomii kulturowej i charakteru procesów społeczno-gospodarczych

Wybrane zagadnienia z archeologii: epoka żelaza

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
fakultatywny

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2028/29

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.120.00609.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 6	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30	1.0

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	student/ka ma podstawową wiedzę o miejscu archeologii epoki żelaza w systemie nauk, jej specyfice oraz o jej powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi.	ARC_K1_W04, ARC_K1_W05, ARC_K1_W06, ARC_K1_W11	zaliczenie na ocenę
W2	student/ka zna rozumie podstawową terminologię używaną w archeologii epoki żelaza i w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych.	ARC_K1_W07, ARC_K1_W15, ARC_K1_W17, ARC_K1_W19	zaliczenie na ocenę

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W3	student/ka ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu archeologii epoki żelaza.	ARC_K1_W15, ARC_K1_W16, ARC_K1_W17, ARC_K1_W19	zaliczenie na ocenę
W4	student/ka ma podstawową wiedzę o najważniejszych, nowych osiągnięciach w obrębie archeologii epoki żelaza.	ARC_K1_W17	zaliczenie na ocenę
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	student/ka potrafi odnieść się do istniejących poglądów na temat związków pomiędzy kulturą materialną a procesami społecznymi i historycznymi w omawianych okresach.	ARC_K1_U06, ARC_K1_U08	zaliczenie na ocenę
U2	student/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze, korzystając z różnych źródeł (w języku polskim i językach obcych) oraz nowoczesnych technologii informatycznych	ARC_K1_U01	zaliczenie na ocenę
U3	student/ka potrafi sformułować wnioski wypływające z analizy danych archeologicznych, zaprezentować je oraz wskazać kierunki dalszych badań	ARC_K1_U02, ARC_K1_U04	zaliczenie na ocenę
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	student/ka ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego ich doskonalenia, uzupełniania i wzbogacania.	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02, ARC_K1_K04	zaliczenie na ocenę

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 30	**ECTS** 1.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Wybrane aspekty problematyka przemian kulturowych i osadniczych na obszarze Barbaricum w okresie przedrzymskim, okresie wpływów rzymskich oraz w okresie wędrówek ludów.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną, dyskusja

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	zaliczenie na ocenę	efekty będą weryfikowane na bieżąco, podczas całego semestru; obecność min. 80% zajęć.

Wybrane zagadnienia z archeologii: średniowiecze i nowożytność

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia	**Cykl kształcenia** 2026/27
Ścieżka -	**Rok realizacji** 2028/29
Jednostka organizacyjna Wydział Historyczny	**Kod przedmiotu** UJ.WHARCS.120.00610.26
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	**Języki wykładowe** polski
Forma studiów studia stacjonarne	**Dyscypliny** Archeologia
Profil studiów ogólnoakademicki	**Klasyfikacja ISCED** 0222 Historia i archeologia
Obligatoryjność fakultatywny	

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 6	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30	1.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	„Archeologia wczesnośredniowiecznej Małopolski”. Student uzyskuje pogłębioną wiedzę na temat dziejów i kultury terenów Małopolski w okresie od VI do poł. XIII w. w świetle analizy źródeł archeologicznych, skonfrontowanych ze źródłami pisanymi.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	**Efekty w zakresie**	**Kierunkowe efekty uczenia się**	**Metody weryfikacji**
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	Student zna kluczowe momenty dziejów terenów Małopolski w okresie wczesnośredniowiecznym, potrafi określić materialne pozostałości działań społeczności plemiennych i organizmów wczesnopaństwowych. odkrywane w badaniach archeologicznych, jak i zidentyfikować charaktersystyczne cechy kultury mieszkających w tym okresie w dorzeczu górnej Wisły społeczności.	ARC_K1_W04, ARC_K1_W05, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W12, ARC_K1_W15, ARC_K1_W16, ARC_K1_W17, ARC_K1_W19	zaliczenie na ocenę
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	Student potrafi rozpoznawać i właściwie interpretować relacje stratygraficzne pomiędzy zabytkami nieruchomymi i ruchomymi na badanych przez siebie w przyszłości stanowiskach wczesnośredniowiecznych z terenu Małopolski, rozpoznaje charakterystyczne dla poszczególnych faz kultury wczesnośredniowiecznej Małopolski zestawy zabytków nieruchomych i ruchomych..	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U04, ARC_K1_U06, ARC_K1_U08	zaliczenie na ocenę
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	Student jest gotów do twórczego i krytycznego odnoszenia się do dotychczasowego dorobku archeologii w przedstawionym w trakcie zajęć obszarze wiedzy, samodzielnego poszerzania zasobu informacji w oparciu o dostępną literaturę i wyciągania własnych wniosków co do interpretacji archeologicznych odkryć.	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02, ARC_K1_K04	zaliczenie na ocenę

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 30	**ECTS** 1.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Zarys dziejów i kultury terenów Małopolski w okresie od VI do poł. XIII w. w świetle analizy źródeł archeologicznych, skonfrontowanych ze źródłami pisanymi. W trakcie wykładu studenci będą zapoznawać się również z kwestiami interpretacji znalezisk archeologicznych, w tym interpretacji skomplikowanych układów stratygraficznych, odkrywanych na wielofazowych, wielowarstwowych stanowiskach wczesnośredniowiecznych z terenu Małopolski (m.in. na podstawie oryginalnej dokumentacji rysunkowej i fotograficznej konkretnych wykopalisk z wybranych, najciekawszych stanowisk). Przedstawiona też będzie szeroka panorama podstawowych kategorii zabytków ruchomych z interesującego ich okresu.	W1, U1, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

analiza przypadków, dyskusja, wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwencjonalny

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	zaliczenie na ocenę	przygotowanie eseju na zadany temat i kompetentna prezentacja jego głównych założeń badawczych i wniosków syntetycznych; efekty będą weryfikowane na bieżąco, podczas całego semestru; obecność min. 80% zajęć.

Wybrane zagadnienia z archeologii: Egipt i Bliski Wschód

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia	**Cykl kształcenia** 2026/27
Ścieżka -	**Rok realizacji** 2028/29
Jednostka organizacyjna Wydział Historyczny	**Kod przedmiotu** UJ.WHARCS.120.00611.26
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	**Języki wykładowe** polski
Forma studiów studia stacjonarne	**Dyscypliny** Archeologia
Profil studiów ogólnoakademicki	**Klasyfikacja ISCED** 0222 Historia i archeologia
Obligatoryjność fakultatywny	

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 6	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30	1.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z genezą i rozwojem wybranych form budownictwa oraz z kluczowymi zagadnieniami architektury i urbanistyki na obszarach Bliskiego Wschodu i Egiptu
C2	Przekazanie wiedzy z zakresu podstawowej terminologii tematu.
C3	Ukazanie studentom wielowymiarowych procesów — kulturowych, społecznych, technologicznych, środowiskowych i politycznych — które na przestrzeni tysiącleci kształtowały formy budownictwa oraz rozwój idei architektonicznych na obszarach Bliskiego Wschodu i Egiptu

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	**Efekty w zakresie**	**Kierunkowe efekty uczenia się**	**Metody weryfikacji**

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	student ma podstawową wiedzę o miejscu archeologii śródziemnomorskiej w systemie nauk, jej specyfice oraz o jej powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi.	ARC_K1_W04, ARC_K1_W05, ARC_K1_W06	zaliczenie na ocenę
W2	podstawową terminologię używaną w archeologii śródziemnomorskiej oraz w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych.	ARC_K1_W07, ARC_K1_W10, ARC_K1_W15, ARC_K1_W17	zaliczenie na ocenę
W3	student ma uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu archeologii cywilizacji Bliskiego Wschodu.	ARC_K1_W10	zaliczenie na ocenę
W4	student ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu starożytnego budownictwa z rejonu Egiptu i Bliskiego Wschodu.	ARC_K1_W15	zaliczenie na ocenę
W5	student ma podstawową wiedzę o najważniejszych, nowych osiągnięciach w obrębie archeologii śródziemnomorskiej.	ARC_K1_W16, ARC_K1_W19	zaliczenie na ocenę
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	synchronizować różne tendencje w budownictwie zachodzące w odmiennych kontekstach kulturowych na różnych obszarach Bliskiego Wschodu.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02	zaliczenie na ocenę
U2	krytycznie ocenić różne źródła archeologiczne i na ich podstawie sformułować wnioski. Własne ustalenia potrafi właściwie zaprezentować oraz wskazać kierunki dalszych badań.	ARC_K1_U04	zaliczenie na ocenę
U3	przygotować i zaprezentować na forum grupy krótkie wystąpienie ustne na temat dotyczący materiału omawianego na zajęciach.	ARC_K1_U06, ARC_K1_U08	zaliczenie na ocenę
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	student ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego ich doskonalenia, uzupełniania i wzbogacania.	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02, ARC_K1_K04	zaliczenie na ocenę

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 30	**ECTS** 1.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Przedmiot poświęcony jest zagadnieniom związanym z rozwojem architektury i budownictwa na obszarach Bliskiego Wschodu i Egiptu, ujmowanym w szerokim kontekście środowiskowym, społecznym i kulturowym. Zajęcia obejmują omówienie najstarszych tradycji architektonicznych regionu, podstawowych technik i materiałów budowlanych oraz głównych kierunków ich rozwoju w różnych okresach historycznych. Przedstawiana jest specyfika organizacji przestrzeni osadniczej, sakralnej, funeralnej i reprezentacyjnej, a także rola architektury w realizacji funkcji religijnych, administracyjnych i gospodarczych. Program uwzględnia ogólne procesy społeczne, polityczne, technologiczne i środowiskowe, które wpływały na kształtowanie się form architektonicznych oraz ich przemiany na przestrzeni dziejów. Omawiane są wybrane techniki budowlane, podstawowe materiały wykorzystywane w architekturze tych regionów oraz elementarne pojęcia i terminy architektoniczne. Istotnym elementem zajęć jest także zwrócenie uwagi na wymianę idei i tradycji budowlanych wynikającą z kontaktów międzykulturowych, w tym handlu, migracji i transferu technologii.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną, dyskusja, analiza przypadków

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	zaliczenie na ocenę	Efekty weryfikowane będą poprzez ocenę aktywności podczas zajęć i prezentację wybranych zagadnień na forum grupy.

Wybrane zagadnienia z archeologii: archeologia klasyczna

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia	**Cykl kształcenia** 2026/27
Ścieżka -	**Rok realizacji** 2028/29
Jednostka organizacyjna Wydział Historyczny	**Kod przedmiotu** UJ.WHARCS.120.00612.26
Poziom kształcenia pierwszego stopnia	**Języki wykładowe** polski
Forma studiów studia stacjonarne	**Dyscypliny** Archeologia
Profil studiów ogólnoakademicki	**Klasyfikacja ISCED** 0222 Historia i archeologia
Obligatoryjność fakultatywny	

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 6	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30	1.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z najnowszą wiedzą teoretyczną i praktyczną dotyczącą wybranych zagadnień z zakresu archeologii klasycznej

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	ma pogłębioną wiedzę o miejscu archeologii klasycznej w systemie nauk, jej specyfice oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować w działalności profesjonalnej,	ARC_K1_W04, ARC_K1_W05	zaliczenie na ocenę
W2	zna podstawową terminologię archeologii, w tym terminów odnoszących się do archeologii klasycznej	ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W11	zaliczenie na ocenę
W3	ma uporządkowaną wiedzę ogólną obejmującą terminologię, teorie, metodologię i metody z zakresu archeologii klasycznej	ARC_K1_W04	zaliczenie na ocenę
W4	ma zaawansowaną, prowadzącą do specjalizacji wiedzę szczegółową z zakresu archeologii klasycznej	ARC_K1_W15, ARC_K1_W17, ARC_K1_W19	zaliczenie na ocenę
W5	ma podstawową wiedzę o powiązaniach archeologii klasycznej z innymi dyscyplinami z obszaru nauk humanistycznych, ścisłych, przyrodniczych i społecznych	ARC_K1_W15, ARC_K1_W16, ARC_K1_W17, ARC_K1_W19	zaliczenie na ocenę
W6	zna zaawansowane metody analizy i interpretacji źródeł archeologicznych, właściwe dla różnych tradycji i szkół badawczych oraz zasady publikacji wspomnianych źródeł,	ARC_K1_W15, ARC_K1_W16, ARC_K1_W17, ARC_K1_W19	zaliczenie na ocenę
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	umie samodzielnie zdobywać wiedzę archeologiczną i rozwijać umiejętności badawcze kierując się wskazówkami opiekuna naukowego,	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U04	zaliczenie na ocenę
U2	osiada umiejętność przygotowania typowych prac pisanych (zaliczeniowych, egzaminacyjnych, dyplomowych) w języku polskim, dotyczących zagadnień szczegółowych z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	ARC_K1_U06, ARC_K1_U08	zaliczenie na ocenę
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, doskonalenia umiejętności merytorycznych i praktycznych w zakresie archeologii ma pogłębioną świadomość znaczenia badań interdyscyplinarnych w nauce.	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02, ARC_K1_K04	zaliczenie na ocenę

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
konwersatorium	30	
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 30	**ECTS** 1.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Wybrane zagadnienia z zakresu archeologii klasycznej (od epoki brązu w Grecji po późny antyk)	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

burza mózgów, wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną, dyskusja, analiza przypadków, metody e-learningowe

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	zaliczenie na ocenę	efekty będą weryfikowane na bieżąco, podczas całego semestru; obecność min. 80% zajęć. Studenci powinni uczęszczać na zajęcia, przygotowywać się na kolejne spotkania zgodnie z instrukcjami prowadzącego oraz zapoznać się z zalecaną literaturą przedmiotu. Nota końcowa będzie wynikiem oceny pracy na zajęciach oraz krótkiego (ok. 12000 znaków) eseju na zadany temat.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Podstawowa znajomość archeologii, sztuki, architektury, mitologii i historii starożytnej Grecji i Rzymu

Wybrane zagadnienia z archeologii: Nowy Świat

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Archeologia

Ścieżka
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Historyczny

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
ogólnoakademicki

Obligatoryjność
fakultatywny

Cykl kształcenia
2026/27

Rok realizacji
2028/29

Kod przedmiotu
UJ.WHARCS.120.00613.26

Języki wykładowe
polski

Dyscypliny
Archeologia

Klasyfikacja ISCED
0222 Historia i archeologia

Okres	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się	Liczba punktów ECTS
Semestr 6	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** konwersatorium: 30	1.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Przedstawienie zarysu starożytnej kultury Majów oraz osadzenie jej w kontekście geograficzno-kulturowym.
C2	Zapoznanie studentów z systemem pisma Majów na podstawie wybranych zagadnień oraz przykładowych inskrypcji.
C3	Nauka uczestników rozpoznawania poszczególnych glifów i przygotowanie ich do samodzielnego odczytywania prostych tekstów.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W1	Podstawowe informacje na temat starożytnej kultury Majów w kontekście geograficzno-chronologicznym.	ARC_K1_W05, ARC_K1_W06, ARC_K1_W07, ARC_K1_W13, ARC_K1_W14, ARC_K1_W15, ARC_K1_W16, ARC_K1_W17	zaliczenie na ocenę
W2	Terminologię związaną z epigrafiką, a także podstawowe logogramy oraz sylabogramy używane w piśmie Majów.	ARC_K1_W03, ARC_K1_W13, ARC_K1_W14, ARC_K1_W15, ARC_K1_W19	zaliczenie na ocenę
W3	Systemy liczenia czasu w Mezoameryce.	ARC_K1_W03, ARC_K1_W06, ARC_K1_W13, ARC_K1_W14, ARC_K1_W15	zaliczenie na ocenę
W4	Metody analizowania i interpretowania majańskich inskrypcji.	ARC_K1_W03, ARC_K1_W07, ARC_K1_W13, ARC_K1_W14, ARC_K1_W15, ARC_K1_W19	zaliczenie na ocenę
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	Rozpoznać poszczególne glify, a także wykorzystać sylabariusz i zbiór logogramów do odczytania prostych tekstów majańskich.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U02, ARC_K1_U03, ARC_K1_U04, ARC_K1_U07, ARC_K1_U08, ARC_K1_U11	zaliczenie na ocenę
U2	Wskazać części zdania w inskrypcji oraz przeprowadzić jej analizę i interpretację.	ARC_K1_U01, ARC_K1_U03, ARC_K1_U04, ARC_K1_U07, ARC_K1_U08, ARC_K1_U11	zaliczenie na ocenę
U3	Zaprezentować efekt swoich analiz i interpretacji w formie wystąpienia ustnego.	ARC_K1_U11	zaliczenie na ocenę
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	Rozpoznania i docenienia roli dziedzictwa kulturowego starożytnych Majów oraz szanowania i tolerowania innych tradycji kulturowych.	ARC_K1_K01, ARC_K1_K02, ARC_K1_K04, ARC_K1_K06, ARC_K1_K09	zaliczenie na ocenę
K2	Pracy w grupie z uwzględnieniem podziału obowiązków oraz do samodzielnych wystąpień publicznych.	ARC_K1_K03, ARC_K1_K05	zaliczenie na ocenę

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
konwersatorium	30

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
	30	1.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Czym jest pismo, a co pismem nie jest - wprowadzenie do najstarszych przykładów pisma w Mezoameryce i nie tylko.	W1, W2, U1, K1
2.	Chronologiczno-geograficzne wprowadzenie do kultury Majów.	W1, K1
3.	Historia odczytania pisma Majów.	W1, W2, W4, U1, K1
4.	Charakterystyka i podstawy gramatyki pisma Majów.	W2, W4, U1, U2, U3, K1, K2
5.	Kalendarz i systemy liczenia czasu w Mezoameryce.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, K1, K2
6.	Na czym pisali Majowie? Nośniki na jakich pojawia się pismo.	W2, W4, U1, U2, U3, K1, K2
7.	Z życia władców – o czym najczęściej pisano.	W1, W2, W4, U1, U2, U3, K1, K2
8.	Rytuały i świat nadnaturalny w świetle źródeł epigraficznych i ikonograficznych.	W2, W4, U1, U2, U3, K1, K2
9.	Toponimy w piśmie Majów.	W1, W2, W4, U1, U2, U3, K1, K2
10.	Wojna w kulturze Majów.	W1, W2, W4, U1, U2, U3, K1, K2
11.	Co pili Majowie – teksty pochodzące z naczyń.	W2, W4, U1, U2, U3, K1, K2

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny, analiza tekstów, dyskusja, analiza przypadków, wykład konwencjonalny

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
konwersatorium	zaliczenie na ocenę	Efekty będą weryfikowane na bieżąco - obecność obowiązkowa (max. 2 nieusprawiedliwione nieobecności na cały semestr są dozwolone). Aktywny udział w zajęciach – praca w małych grupach nad odczytywaniem tekstów. Prezentacja wybranego tekstu, która będzie efektem pracy grupowej podczas zajęć. Przygotowanie krótkiej prezentacji multimedialnej (ok 15 min.) na wybrany przez siebie temat związany ze starożytnym pismem. Samodzielny odczyt krótkiej inskrypcji.